

duben 2018

ANALÝZA VYSÍLÁNÍ ČRO K VOLBÁM DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY V ROCE 2017

Analýza objektivity a vyváženosti
vybraného vysílání ČRo před volbami do Poslanecké sněmovny v roce
2017

Objednatel: Rada Českého rozhlasu
Zpracovatel: FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	5
2.	ZADÁNÍ A CÍL ANALÝZY	6
3.	TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	8
3.1	Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení	9
3.2	Mediální obraz a mediální rámce	10
3.3	Soubor, analytická jednotka	11
3.4	Zvolené metody.....	11
3.4.1	<i>Obsahová analýza.....</i>	<i>12</i>
3.4.2	<i>Kvalitativní analýza.....</i>	<i>13</i>
3.5	Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři	14
4.	ANALYTICKÁ ČÁST	15
4.1	Předvolební vysílání ČRo.....	16
4.1.1	<i>Zpravodajské a publicistické pořady</i>	<i>17</i>
4.1.1.1	<i>Zpravodajské relace stanic Radiožurnál a Plus</i>	<i>18</i>
4.1.1.2	<i>Proudové vysílání stanic Radiožurnál a Plus.....</i>	<i>35</i>
4.1.1.3	<i>Dvacet minut Radiožurnálu.....</i>	<i>41</i>
4.1.1.4	<i>Den podle</i>	<i>45</i>
4.1.1.5	<i>Den v 60 minutách</i>	<i>50</i>
4.1.1.6	<i>Názory a argumenty</i>	<i>54</i>
4.1.1.7	<i>Jak to vidí</i>	<i>58</i>
4.1.1.8	<i>Osobnost Plus</i>	<i>61</i>
4.1.2	<i>Diskuzní pořady s předvolební dramaturgií.....</i>	<i>64</i>
4.1.2.1	<i>Předvolební debaty.....</i>	<i>65</i>
4.1.2.2	<i>Závěrečná debata</i>	<i>73</i>
4.1.3	<i>Předvolební vysílání - shrnutí</i>	<i>77</i>
4.2	Povolební vysílání ČRo	79
4.2.1	<i>Zpravodajské a publicistické pořady</i>	<i>79</i>
4.2.1.1	<i>Volební studio ČRo Plus a Radiožurnálu.....</i>	<i>79</i>
4.2.2	<i>Diskuzní pořady</i>	<i>82</i>
4.2.2.1	<i>Povolební debata s představiteli politických stran.....</i>	<i>82</i>
4.2.2.2	<i>Povolební debaty s nepolitiky</i>	<i>85</i>
4.2.3	<i>Povolební vysílání - shrnutí</i>	<i>91</i>
5.	HLAVNÍ ZÁVĚRY	92

6.	LITERATURA.....	94
7.	PŘÍLOHY.....	95

1. ÚVOD

Cílem analýzy je zjistit, nakolik si ČRo v určených pořadech počínal v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb. a v Kodexu Českého rozhlasu. Analýza rovněž odpoví na otázku, zda ČRo ve zkoumaných pořadech postupoval v souladu s dokumentem „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017“ z 3. 7. 2017.

Jinými slovy, následující stránky poskytují datová východiska, jejich interpretaci a vyhodnocení, které slouží Radě ČRo k informovanému zodpovězení otázky, zda předvolební a povolební vysílání ČRo v rámci zkoumaných pořadů dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

Analýza je strukturována do tří základních částí. Po expozici teoreticko-metodologických východisek následuje analytická část, rozdělená do několika podkapitol. Výsledky celé analýzy shrnují hlavní závěry, které v několika stručných tezích odpovídají na klíčové otázky.

2. ZADÁNÍ A CÍL ANALÝZY

Objednatel Rada ČRo formuloval základní požadavky pro předloženou analýzu následujícím způsobem (Příloha č. 1 – Specifikace služeb, dílčí smlouvy ke smlouvě na poskytování analýz plnění požadavků ZČRo a Kodexu ze dne 27. 10. 2016):

Předmětem zadání je analýza vybraných pořadů ČRo věnovaných volbám do Poslanecké sněmovny v r. 2017 (20. – 21. 10. 2017). Zásadní zřetel nechť je brán k § 2 ZČRo a k Preambuli a článkům 6. a 7. Kodexu, kde jsou vymezeny hlavní úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání vážící se zejména k problematice:

- a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,
- b) působení ČRo coby fóra pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek,
- c) nestrannosti a nezávislosti novinářské práce ČRo. Jsou zde rovněž uvedena důležitá pravidla pro výkony moderátorů ČRo, mj. v diskusních pořadech (čl. 7 Kodexu ČRo).

Analýza rovněž odpoví na otázku, zda ČRo ve zkoumaných pořadech postupoval v souladu s vlastním dokumentem „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017“ z 3. 7. 2017.

Analýza bude kombinovat kvantitativní a kvalitativní metody. Zadavatel očekává, že užité metody umožní analyzovat a zhodnotit mimo jiné i to, zda si moderátoři počínali v souladu s čl. 6.13 Kodexu ČRo, tj. tak, „aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují“, a zda se nedopouštěli nějakých podob favorizace či naopak defavorizace ať už některých respondentů, nebo subjektů, o kterých se v pořadech hovořilo.

Analýza vzniká primárně pro potřeby Rady Českého rozhlasu a veřejnosti, kterou RČRo vůči Českému rozhlasu zastupuje.

Předmětem analýzy budou následující pořady odvysílané v období pěti týdnů předcházejících volbám (18. 9. – 20. 10. 2017) a pořady ze tří vybraných dnů po skončení voleb (21. 10., 22. 10. a 25. 10. 2017).

PŘEDVOLEBNÍ VYSÍLÁNÍ

1) Pořady zpravodajské, diskusní a publicistické:

- **Celek vysílání stanice Radiožurnál** ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 16 hodin a zpravodajsko – publicistická relace Hlavní zprávy v 18:00 hodin.
- **Celek vysílání stanice Plus** ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 13 hodin.
- **Dvacet minut Radiožurnálu** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- **Den podle** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- **Den v 60 minutách** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).

- **Názory a argumenty** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- **Jak to vidí** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- **Osobnost Plus** (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).

2) Diskuzní pořady s předvolební dramaturgií:

- **Předvolební debaty** (pět vysílání z období 9. 10. – 13. 10. 2017).
- **Závěrečná debata s představiteli kandidujících subjektů** z 20. 10. 2017.

POVOLEBNÍ VYSÍLÁNÍ

1) Pořady zpravodajské a publicistické:

- **Volební studio ČRo Plus a Radiožurnálu** z 21. 10. 2017.

2) Diskuzní pořady:

- **Povolební debata s představiteli politických stran** z 22. 10. 2017.
- **Speciální povolební vydání pořadu Názory a argumenty** z 22. 10. 2017.
- **Speciální kulatý stůl pořadu Názory a argumenty** z 22. 10. 2017.
- **Povolební debata „Kam kráčí Česko“** z 25. 10. 2017.

3. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Primární cíl analýzy byl v zadání vymezen tak, aby odpověděla na otázku, zda a do jaké míry sledované pořady ne/naplnily požadavky vycházející ze Zákona o Českém rozhlasu, Kodexu Českého rozhlasu a pravidel předvolebního vysílání ČRo. Tyto požadavky lze shrnout do podoby čtyř základních otázek, na které se předložená analýza pokusí odpovědět:

1. Jaký prostor ČRo ve sledovaném vysílání poskytl tematice voleb do Poslanecké sněmovny, jak toto téma zpracoval a jaké rutinní postupy při tom použil?
2. Jaký prostor byl ve sledovaném předvolebním a povolebním vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi?
3. Objevil se ve sledovaném vysílání favorizující či defavorizující přístup k některým aktérům voleb či reprezentantům názorových perspektiv svědčící o ztrátě nestrannosti či dokonce podjatosti?
4. Do jaké míry poskytl Český rozhlas ve sledovaném vysílání objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů?

Klíčový teoretický rámec předložené analýzy tak vymezují koncepty objektivitu a vyváženosti, které představují v české mediální legislativě, respektive v různých podzákonných normách a kodexech klíčová kritéria, podle kterých bývá posuzováno chování domácích médií.

Možnosti jejich měření, respektive objektivizace, jsou dlouhodobě diskutovány a často zpochybňovány, a to jak z pohledu teoretického, tak i metodologického. Zvláště objektivita představuje ve společenských vědách cosi velmi těžko uchopitelného, což se ostatně projevuje i v mediální legislativě (nejen domácí), která de facto nenabízí dostatečně přesné operacionální definice, podle kterých by bylo možné systematicky a opakovaně posuzovat naplnění obou kritérií. Přesto jde o kategorie, hodnotící kritéria, která jsou ve všech klíčových normách významně zastoupeny.

Hledání co nejpresnějšího vymezení obou kategorií je předmětem dlouhodobého sporu, který se v zásadě týká otázky, do jaké míry je metodologicky korektní normativně měřit objektivitu symbolicky konstruovaných, tedy vždy subjektivně zatížených lidských komunikátů. Tato diskuse de facto neskončila, respektive oba tábory – skeptický i normativistický – stojí na svých pozicích a výsledkem tohoto stavu je kompromisní akceptace obou kategorií v mediální legislativě.

Pro každou analýzu testující naplňování kritérií objektivitu a vyváženosti znamená absence předem daného vymezení nutnost, aby si operacionální definici formulovala ad hoc, a to vzhledem k dané agendě, typu pořadů apod. Tato volnost sice zpochybňuje striktně objektivistický, pozitivistický předpoklad univerzální srovnatelnosti použitých měřících nástrojů, má ale své opodstatnění v tom smyslu, že umožňuje vyhnout se mechanistické volbě indikátorů a poskytuje prostor pro tvůrčí, zkušenostně založenou tvorbu operacionálně adekvátních indikátorů. To ale současně vede k tomu, že každá podobná analýza pracuje vždy

s poněkud odlišným teoretickým i metodologickým instrumentáři, respektive s jeho aplikací.

3.1 Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení

Zpravodajství a publicistika jako specifické nástroje popisu a analýzy společenských procesů jsou determinovány určitými normativními očekáváními, která na ně klade laická, ale i odborná veřejnost. Tato očekávání mají často povahu intuitivních, nepříliš strukturovaných představ, které bývají zastřešovány pojmem **objektivity**, případně **vyváženosti**. Koncepce mediální (žurnalistické) objektivity vychází z předpokladu, že je možné určité objektivity dosáhnout, nebo se tomuto ideálu alespoň do určité míry přiblížit. V naší studii vycházíme z toho, že podstatou nároku na objektivní, vyvážené a nestranné poskytování informací je **eliminace takových komunikačních strategií, které favorizují jen jednoho z řady aktérů-komunikátorů**, respektive jednu hodnotovou perspektivu a interpretaci událostí, o nichž je referováno.

Posuzujeme-li míru novinářské objektivity, vždy de facto hodnotíme, jakým způsobem novináři shromažďují, zpracovávají, třídí a šíří informace a jak se to projevuje ve finální podobě mediálních obsahů. V naší studii budeme primárně vycházet z takového pojetí žurnalistické objektivity, které akcentuje:

- poskytování **dostatečně širokého spektra názorů** na mediovanou problematiku,
- poskytování **rovnocenného prostoru** zastáncům jednotlivých názorových proudů.

Objektivita bývá chápána v tomto smyslu jako rutinní novinářská praxe, která umožňuje odrážet *skutečnost* zveřejňováním všech relevantních, *fakticky správných* a nezkrácených (tj. úplných) *informací*, jež musí být komunikovány tak, aby byla jasně oddělena *fakta* od *názorů*. Různí autoři rozlišují ne zcela totožná kritéria objektivity, ale v zásadě se shodují v tom, že podmínkou objektivního referování o sociálních jevech je dodržení faktičnosti (pravdivosti, informativnosti, relevance) a nestrannosti, která je sycena kategoriemi vyváženosti a neutrality.

Pro cíle naší studie, která se zabývá rozhlasovou reprezentací specifické volební agendy v různých zpravodajsko-publicistických žánrech a formátech, budeme vycházet z Westerstahlovy (1983) definice, kterou jsme museli upravit tak, aby ji bylo možné aplikovat na analýzu zadaného obsahu.

Westerstahl hodnotí objektivitu z pohledu **a/ faktičnosti** a **b/ nestrannosti výstupu**. V prvním případě bývá posuzována *pravdivost, informativnost a relevance obsahu*, které nelze testovat jinak než komparací a pozorováním v terénu. Tímto směrem naše analýza primárně nepůjde, byť se v kvalitativní části pokusíme identifikovat případná informační zkreslení či manipulaci.

Těžiště kvantitativní části předložené analýzy bude pracovat primárně s druhou složkou objektivity, kterou Westerstahl označuje jako **nestrannost**, a jež zahrnuje kritérium *vyváženosti*, jak s ním pracuje výše uvedená domácí legislativa a kodexy. Primárně se tak zaměříme na to, **do jaké míry byl kandidujícím politickým stranám i jejich kandidátům**

umožněn srovnatelný přístup do vysílání, a to přímou formou zprostředkování jejich jednání nebo formou institucionalizace jejich postojů a názorů. Zaměříme se tak primárně na složku nestrannosti, respektive na posouzení vyváženosti a neutrality odvysílaného obsahu. Budeme tak primárně analyzovat, do jaké míry se podařilo ve sledovaných pořadech zabránit favorizaci / defavorizaci jak kandidujících politických stran, tak jejich kandidátů.

Favorizaci /defavorizaci budeme chápat jak v rovině explicitní, tak implicitní jako pozitivní/negativní hodnocení vztahující se na analyzované subjekty, v našem případě **politické strany**, respektive **politiky-kandidáty**, jejich aktivity či ideje. Zaměříme se tak na analytický popis takového chování sledovaných médií, respektive konkrétních novinářů, jejich jednání, postojů a výrazových prostředků, které se přímo i nepřímo podílelo na formování mediálního obrazu kandidujících subjektů.

3.2 Mediální obraz a mediální rámce

Základní teoretické východisko předložené studie se opírá o teorii mediálního obrazu, respektive o zákonitosti, které determinují jeho konstrukci.

Pro mediální obraz je určující to, že reprezentuje abstraktní kvalitu nebo ideu, která vznikla na základě určité manipulace se symboly, respektive znaky do komplexnějších komunikátů (například zpráv, reportáže či komentáře), jejichž interpretace, způsob čtení byl předdefinován pro čtenáře formou jejich zarámování.

Pro výsledný mediální obraz má klíčový význam forma zarámování událostí či sociálních aktérů, v našem případě jednání **politických stran i jejich kandidátů**. Mediální rámce vytvářejí podmínky a determinují formy dekodování obsahu, tedy formy recepčního chování publika.

Ne/objektivitu, respektive ne/vyváženost mediálních obsahů tak indikuje vedle prosté frekvenční analýzy proměnných a kvalitativní analýzy různých typů argumentace i způsob, jak pracuje daný pořad s **mediálními rámci**, které determinují zásadním způsobem vyznění jak dílčích novinářských příspěvků, tak především celkové vyznění dané zpravodajsko-publicistické agendy, a mají tak de facto povahu meta-komunikativních sdělení (Van Gorp, 2005).

V naší studii budeme vycházet z teorie, která předpokládá, že se rámce od sebe liší nejen formou reprezentace skutečnosti, ale především tím, jak zvýznamňují či naopak potlačují nebo zamlčují relevantní informace, postoje a hodnoty. Je zřejmé, že podle této definice mění způsob zarámování povahu komunikované informace/agendy, nejen její formu.

Budeme pracovat s modifikovanou definicí rámců od Roberta Entmana (1993), který je chápe jako procesy selekce a zvýznamňování. Zarámovat nějakou událost „znamená vybrat některé aspekty vnímané reality a zvýznamnit je v komunikovaném textu takovým způsobem, aby prosazovaly určitou definici problému, kauzální interpretaci, morální hodnocení a/nebo doporučení“ (Entman, 1993).

Identifikace a analýza mediálních rámců bude využita pro finální syntetický popis mediálních obrazů kandidujících stran. Jak vyplývá z výše exponované teorie, představuje koncept mediálního obrazu komplexnější mediální produkt než je rámec. Mediální obraz má povahu typifikovaného, zjednodušeného symbolu či přesněji znakové sestavy, která reprezentuje konkrétní objekty a události, do kterých se promítají představy, postoje, názory a zkušenosti jak jejích tvůrců, tak i konzumentů (Volek, 2013).

Teorii mediálního obrazu tak budeme v této studii používat k výkladu procesu, v jehož rámci materializovaný a zdánlivě uchopitelný otisk reality, stejně jako individualizovaná zkušenost složená z dílčích atributů, podléhá rekonfiguraci a remediaci.

3.3 Soubor, analytická jednotka

Jak vyplývá ze zadání, analýza prezentuje závěry vyčerpávajícího šetření. Nebyla tudíž využita žádná z výběrových procedur a byly analyzovány všechny zadané pořady, respektive vysílání. Jinými slovy, výstup kvantitativní části analýzy nepracuje se statisticky koncipovanou reprezentativitou závěrů, respektive nezobecňuje na základní soubor, ale poskytuje informace za celý relevantní soubor, jak jej definoval zadavatel.

Jako základní **analytickou jednotku** jsme zvolili zvukový příspěvek, který tematizoval problematiku voleb do sněmovny PČR, respektive zabýval se:

- primárně tématem sněmovních voleb, nebo
- pracoval s motivem sněmovních voleb v podobě tematické subagendy, která byla součástí jiné agendy, již rozvíjela či doplňovala.
- nebo tematizoval chování kandidující politické strany/jejích představitelů i v kontextu tzv. nevolební agendy, respektive popisoval například výkon jejich politické funkce apod.

Příspěvek jsme definovali jako zvukovou stopu, která je oddělena zvukově od předcházejícího a následujícího příspěvku.

Vzhledem k rozsahu vzorku (přibližně 502 hodin), výrazným rozdíům v analyzované stopáži jednotlivých pořadů, žánrové a formátové heterogenitě celého vzorku, který byl navíc analyzován jak kvantitativně, tak kvalitativně, bylo třeba pracovat v kvalitativní části analýzy s dalším subtypem analytické jednotky – **promluvou** (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.), která byla využita při analýze publicistických pořadů. Její nejtypičtější formou byla zvláště v diskusních pořadech **moderátorova otázka**.

3.4 Zvolené metody

Vzhledem k naznačené heterogenitě analyzovaného materiálu, která byla dána jak výraznými rozdíly v celkové stopáži jednotlivých pořadů, tak i jejich širokým žánrovým a formátovým spektrem, bylo třeba zvolit kombinaci metod a technik, které budou schopny analyzovat různé aspekty komunikačních strategií jednotlivých pořadů/novinářů. V ideálním případě se budou

použité metody doplňovat, tzn. budou vykrývat dílčí poznávací omezení kvantitativního, resp. kvalitativního postupu.

Jako výchozí metodu, která propojuje analýzu všech pořadů, jsme zvolili **obsahovou analýzu**, a to v její kvantitativní i kvalitativní podobě. Publicistické příspěvky budeme analyzovat současně i za pomoci metody interpretativního čtení.

3.4.1 Obsahová analýza

Pro naplnění výše zmíněných cílů byla jako klíčový výzkumný nástroj zvolena metoda explorativní obsahové analýzy, respektive její kvantitativní i kvalitativní verze, které zohledňují a kombinují časový, typový i případový přístup (Krippendorff, 2004 a Neuendorf, 2002). Porovnáme-li další možné metody, které by připadaly v úvahu pro analýzu daného tématu, z pohledu potenciální validity a reliability dat, které poskytují, jeví se obsahová analýza vzhledem k zadání analýzy jako nejvhodnější. Z pohledu základních cílů spočívají přednosti obsahové analýzy především v tom, že umožňuje kategorizovat a kvantifikovat relevantní proměnné a jejich indikátory v rozsahu, který nejsou kvalitativní metody výzkumu schopny pokrýt.

Aplikace **kvantitativní části obsahové analýzy** probíhala v následujících krocích:

- I. V první kvantifikační fázi analýzy jsme převedli do operacionální, měřitelné podoby výše uvedené problémové okruhy/otázky tak, aby zvolené indikátory umožňovaly měřit objektivitu, respektive vyváženost jednotlivých příspěvků, a to jak celé „předvolební agendy“, tak reprezentaci jednotlivých politických stran a kandidátů.
- II. Tyto měřitelné proměnné jsme rozdělili do následujících subcelků, z nichž každý představuje jeden atribut indikující naplňování sledovaných kritérií objektivity, respektive vyváženosti a nestrannosti:

A) PŘÍSPĚVEK

- 1/ TÉMA (dominantní/vedlejší motiv, který strukturoval předvolební agendu – otevřená otázka, kategorizovaná zpětně)
- 2/ STOPÁŽ (v sekundách)
- 3/ TYP PŘÍSPĚVKU (podle žánrového členění)

B) MLUVČÍ

- 1/ TYP (moderátor, reportér, komentátor, expert, vox pop apod.)
- 2/ SOUND BITE (čistá stopáž promluvy)
- 3/ STRANICKÁ A PROFESNÍ IDENTIFIKACE (politik, expert, vox pop apod.)
- 4/ PŘÍTOMNOST HODNOTÍCÍCH SOUDŮ VŮČI KANDIDÁTOVI

C) VOLBY

- 1/ POČET PŘÍSPĚVKŮ A JEJICH DISTRIBUCE (frekvence příspěvků věnovaných volbám a jejich rozložení v čase)
- 2/ STOPÁŽ (časové pokrytí agendy voleb jako celku)
- 3/ TÉMATICKE INTERPRETAČNÍ RÁMCE

D) STRANY A KANDIDÁTI

- 1/ SOUND BITE (čistá stopáž promluvy všech „stranických promluv“, zvukových výstupů kandidátů, live i záznamů, v daném příspěvku)
- 2/ CHARAKTERISTIKY A HODNOCENÍ STRANY/KANDIDÁTA (osobnostní, programové a ideové charakteristiky, favorizace/defavorizace formou hodnotících promluv/soudů, které byly prosloveny moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty).

(Detailní seznam proměnných a jejich popis je uveden v příloze).

- III.** Po tomto základním deskriptivním popisu souboru jsme přistoupili k analýze hlavních interpretačních rámců, jež používali novináři/pořady při konstrukci obrazu kandidujících politických stran.

Při procesu operacionalizace mediálních rámců jsme vycházeli z referenční studie Matthese a Kohringa (2008). Výše uvedené proměnné tvořily základní soubor, který měl potenciál sytit jednotlivé potenciální interpretační rámce, jež sledované pořady/novináři více či méně vědomě užívali při referování o sněmovních volbách, respektive kandidujících politických stranách. Jak jsme již uvedli, mediální rámce nemají v teorii a výzkumu jednotnou operační definici – různé výzkumy používají odlišné metody, jak rámce konstruovat a jak k nim přiřadit analytické jednotky. V naší analýze používáme induktivní postup konstrukce interpretačních (mediálních) rámců, který se ukázal jako vhodnější pro práci s velkým, kvantitativně kódovaným souborem, který popisuje konstrukční mechanismy užívané zvláště ve zpravodajských pořadech.

3.4.2 Kvalitativní analýza

Otázka, do jaké míry dodržovaly vybrané pořady ČRo ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování, má samozřejmě i svou kvalitativně analyzovatelnou dimenzi, která může prohloubit základní kvantitativně naznačené rámce a trendy. Pro kvalitativní analýzu platí, že důkazem významu určitého jevu není jeho frekvenční nasycenost, ale soustřeďuje se na významové akcenty samotných mluvčích/novinářů, které se snaží rekonstruovat.

Jako základní přístup jsme zvolili koncepci kvalitativní obsahové analýzy Kimberley Neuendorf (2002), Neuendorf & Skalski (2009) doplněnou o metodu interpretativního čtení

(Kronick, 1997), kterou jsme vzhledem k širokému spektru analyzovaných typů pořadů, žánrů a formátů doplnili prvky konverzační analýzy (Clayman, Heritage, 2002).

Vzhledem k výše uvedenému zadání jsme se soustředili v této kvalitativní části analýzy na komunikační (konverzační) chování/promluvy/otázky, respektive výrazové prostředky, které konstruovali novináři publicistických pořadech. Analytickou jednotku představovala jak promluva/výrok profesionálního komunikátora (moderátora, reportéra, komentátora), tak i jeho interakce s hosty. Cílem bylo zachytit jak artikulovaný postoj novinářů vůči politickým stranám/kandidátům, tak i jejich obraz, který z takové interakce vznikl.

Speciální pozornost byla zaměřena především na problematiku týkající se dodržování kritérií žurnalistické objektivity. Zvláštní pozornost byla věnována následujícím komunikačním situacím, z nichž některé jsou přímo uvedeny v „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017.“

A) PROFESNÍ FAULY KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ ČRo, kteří:

- 1) straní politické straně/ kandidátům (přímo i nepřímo),
- 2) snižují či zesměšňují stranu/ kandidáta/y (přímo nepřímo),
- 3) nekorigují hosta/y, kteří poškozují kandidující stranu/ kandidáty za použití nekorektních argumentů nebo jí naopak zjevně straní, byť byli pozváni do vysílání jako neutrální hodnotitelé.

B) VĚCNÁ POCHYBENÍ KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ ČRo, kteří:

- 4) vytvářejí zpravodajské artefakty stereotypizovaným popisem událostí, jež tímto způsobem mytologizují,
- 5) uvádějí nepřesné informace,
- 6) zkreslují informace,
- 7) potlačují relevantní informace.

Zjištěná pochybení byla zaznamenávána do polostrukturovaných záznamových archů spolu s příslušnými ukázkami. Tyto archy sloužily spolu s kvantitativními daty jako podklad pro zpracování analýzy. Záznamové archy pro zpravodajské a diskusní pořady jsou součástí přílohy zprávy.

3.5 Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři

V rámci kvantitativní analýzy byla data kódována podle vytvořené kódovací knihy, ukládána do datové matice a zpracována statistickým softwarem SPSS. Kódování realizovalo osm předem zaškolených kodérů. Každý analytik/kodér pracoval na jednom relativně samostatném celku. Kontinuálně probíhala diskuse sjednocující kódování nejednoznačně kategorizovatelných obsahů. V druhém stupni kontrolního kódování byl celý vzorek podroben kontrole dvou analytiků, kteří měli za úkol sjednotit zbývající případy nejednoznačného kódování.

4. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část zprávy je rozdělena do dvou základních částí. První je věnována předvolebnímu vysílání ČRo, druhá se zabývá povolebními zpravodajsko-publicistickými a diskuzními pořady.

V analýze pracujeme s následujícími názvy jednotlivých politických stran. V některých případech používáme i jejich zkrácené názvy.

- Občanská demokratická strana (ODS)
- Řád národa - Vlastenecká unie (ŘN - VU)
- CESTA ODPOVĚDNÉ SPOLEČNOSTI (CESTA)
- Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)
- Volte Pravý Blok
- Radostné Česko (RČ)
- STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (STAN)
- Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)
- Strana zelených (Zelení)
- ROZUMNÍ - stop migraci a diktátu EU (Rozumní)
- Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí (SPDV)
- Strana svobodných občanů (Svobodní)
- Blok proti islamizaci - Obrana domova (BPI)
- Občanská demokratická aliance (ODA)
- Česká pirátská strana (Piráti)
- OBČANÉ 2011-SPRAVEDLNOST PRO LIDI (OBČANÉ 2011)
- Unie Hrdosti, Aktivity, Vlastenectví, Empatie a Lidskosti 2017 (Unie HAVEL)
- Česká národní fronta (ČNF)
- Referendum o Evropské unii (Referendum)
- TOP 09
- ANO 2011
- Dobrá volba 2016
- Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa Miroslava Sládka (SPRRSČ M.Sládka)
- Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)
- Česká strana národně sociální (ČSNS)
- REALISTÉ
- SPORTOVCI
- Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS)
- Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)
- Strana Práv Občanů (SPO)
- Národ Sobě

4.1 Předvolební vysílání ČRo

Nejprve analyzujeme předvolební vysílání ČRo, vysílané v období 18. 9. – 20. 10. 2017, a to jak pořady zpravodajské a publicistické, tak i pořady diskuzní.

1) Pořady zpravodajské, diskuzní a publicistické:

- celek vysílání stanice Radiožurnál ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 16 hodin a zpravodajsko – publicistická relace Hlavní zprávy v 18:00 hodin.
- celek vysílání stanice Plus ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 13 hodin.
- Dvacet minut Radiožurnálu (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- Den podle (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- Den v 60 minutách (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- Názory a argumenty (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- Jak to vidí (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).
- Osobnost Plus (všechna vysílání z období 18. 9. – 20. 10. 2017).

2) Diskuzní pořady s předvolební dramaturgií:

- Předvolební debaty (pět vysílání z období 9. 10. – 13. 10. 2017).
- Závěrečná debata s představiteli kandidujících subjektů z 20. 10. 2017.

U všech zpravodajských a publicistických a diskuzních pořadů jsme se primárně zaměřili na sledování objektivitu a vyváženosti. Detailnější popis indikátorů objektivitu a vyváženosti je součástí jednotlivých kapitol věnovaných diskusním, zpravodajským a publicistickým pořadům.

Následující podkapitoly přináší přehled všech relevantních zjištění. Nejdříve se zaměříme na zpravodajské a vybrané publicistické pořady. Druhou podkapitolu věnujeme analýze vybraných diskuzních pořadů. V každém z těchto celků na úvod přinášíme základní popis indikátorů a způsobu analytické práce.

4.1.1 Zpravodajské a publicistické pořady

V segmentu zpravodajských a publicistických pořadů jsme analyzovali jednak celek vysílání stanic Radiožurnál a Plus v zadaném rozmezí, jednak vybrané samostatné pořady těchto dvou stanic. Z celku vysílání obou stanic jsme vyčlenili specifický formát zpravodajských relací, vysílaných každou celou hodinu a každou půlhodinu, ve 12:00 a v 18:00, včetně publicistických bloků následujících po zpravodajských relacích. Tyto zpravodajské a publicistické relace analyzujeme samostatně.

Ostatní vysílání stanic Radiožurnál a Plus ve stanoveném období, tvořené především bloky proudového vysílání, analyzujeme souhrnně¹. Následně se samostatně věnujeme vybraným pořadům: Dvacet minut Radiožurnálu, Den podle, Den v 60 minutách, Názory a argumenty, Jak to vidí a Osobnost Plus.

Jednotkou výzkumu byl zvukový příspěvek, splňující následující kritéria: byl obsahově tematizován přítomností (před)volební agendy, a/nebo se týkal chování kandidujících stran a jejich představitelů mimo volební kampaň a byl od ostatních příspěvků oddělen zvukovým předělem.

Kritéria pro posouzení objektivitu a vyváženosti zpravodajství byla operacionalizována do podoby následujících indikátorů:

- celková stopáž příspěvků poskytnutá kandidujícím politickým stranám,
- téma příspěvku ve vztahu k jednotlivým politickým stranám,
- program strany,
- chování strany,
- představitelé a kandidáti strany,
- přítomnost hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (neutrální / favorizující / defavorizující).

Dále jsme se zaměřili na jednotlivé mluvčí z řad představitelů politických stran. V tomto případě jsme pro každou politickou stranu zvlášť sledovali:

- počet mluvčích - představitelů politické strany - zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu,
- stopáž - zahrnuje součet všech promluv představitelů dané politické strany v daném příspěvku.

V neposlední řadě nás zajímaly další osoby vystupující v příspěvku:

- počet mluvčích – novinářů,
- počet mluvčích – expertů,
- počet mluvčích – VIP,
- počet mluvčích – vox populi.

¹ S výjimkou reprízy pořadu Jak to vidí na stanici Plus – tomuto pořadu se věnujeme samostatně.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřípravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech,
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků,
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli,
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora,
- defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora,
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora,
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování).

4.1.1.1 Zpravodajské relace stanic Radiožurnál a Plus

V této kapitole zvlášť analyzujeme následující zpravodajské relace stanic Radiožurnál a Plus:

- **Zpravodajské relace stanice Radiožurnál** vysílané ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017, a to v době od 6:30 do 16:00. Analyzovány byly všechny relace vysílané v celou hodinu a půl hodinu, zpravodajská relace ve 12:00 včetně své publicistické části. Analyzována byla rovněž zpravodajská relace v 18:00 včetně své publicistické části.
- **Zpravodajské relace stanice Plus** vysílané ve všedních dnech v období 18. 9. – 20. 10. 2017, a to v době od 6:00 do 13:00. Analyzovány byly všechny relace vysílané v celou hodinu a půl hodinu.²

Stopáž zpravodajských relací se pohybuje od několika desítek vteřin u zpráv v půl až po necelou půl hodinu u relací vysílaných ve 12:00 a v 18:00.

Ve výše uvedených zpravodajských relacích bylo identifikováno 614 zpravodajských příspěvků relevantních z hlediska voleb. 563 z nich spadalo do kategorie zpravodajství (91 %), 51 do publicistiky (9 %). Získaná data prezentujeme nejprve zvlášť za zpravodajství a publicistiku, neboť předpokládáme, že pozice a způsob zpracování volební agendy i charakter reprezentace jednotlivých kandidujících subjektů se bude uvnitř obou žánrů lišit. Data také členíme s přihlédnutím k tomu, zda se příspěvek tematizoval konání voleb do Poslanecké sněmovny či nikoliv.

² Zpravodajskou relaci ve 12:00 přebírá stanice Plus od Radiožurnálu.

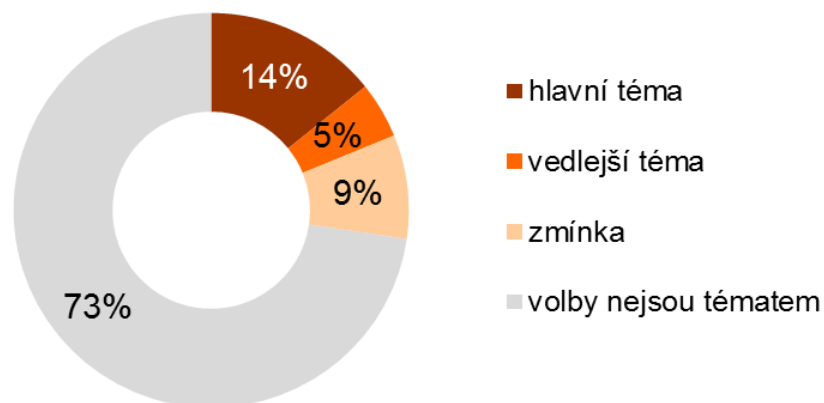
Tabulka 1: Distribuce relevantních příspěvků v jednotlivých typech zpravodajských relací (N = 614)

zpravodajská relace	celkem		Radiožurnál		Plus	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
Zprávy v celou	323	52 %	124	40 %	199	65 %
Zprávy v půl	175	28 %	66	21 %	109	35 %
Zprávy ve 12:00 - zpravodajství	33	5 %	33	11 %		
Zprávy ve 12:00 - publicistika	23	4 %	23	8 %		
Zprávy v 18:00 - zpravodajství	32	5 %	32	10 %		
Zprávy v 18:00 - publicistika	28	5 %	28	9 %		
celkem	614	100 %	306	100 %	308	100 %

4.1.1.1.1 Zpravodajská část relací

Ve 14 % zpravodajských příspěvků mají volby do Poslanecké sněmovny statut hlavního tématu, v 5 % tématu vedlejšího a v 9 % jde o zmínku. Téměř tři čtvrtiny relevantních příspěvků volby nijak netematizovaly (73 %).

Graf č. 1: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 563)

Ve zpravodajských příspěvcích se ke slovu dostali zástupci všech parlamentních stran s výjimkou Úsvitu přímé demokracie (resp. jeho nástupnických formací). Z mimoparlamentních stran zazněly ještě promluvy představitelů Realistů, SPO, ODA a Zelených.

Největší počet promluv s celkově nejdelší stopáží pronesli politici dvou hlavních vládních stran - hnutí ANO a ČSSD. Třetí nejdelší celkovou stopáž promluv zaznamenáváme u další vládní strany KDU-ČSL. Více než dvouminutovou úhrnnou stopáž měly promluvy představitelů dvou opozičních stran – KSČM a ODS. Politici TOP 09 a STAN se ke slovu dostali na necelé dvě minuty, zástupci ostatních stran na méně než minutu. Průměrná délka všech promluv se výrazněji nelišila, pohybovala mezi 9 a 17 sekundami. Vzhledem k vyššímu podílu příspěvků, které přímo netematizovaly volby do Poslanecké sněmovny, v nich také zazněl větší počet promluv politiků stran s delší celkovou stopáží.

Tabulka 2: Počet promluv zástupců stran, celková stopáž a průměrná délka promluvy

	celkem			volby do PS jsou tématem			volby do PS nejsou tématem		
	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy
ANO	71	14 min 45 s	12 s	21	4 min 33 s	13 s	50	10 min 12 s	12 s
ČSSD	70	14 min 46 s	13 s	19	3 min 49 s	12 s	51	10 min 56 s	13 s
KDU-ČSL	22	6 min 8 s	17 s	2	37 s	19 s	20	5 min 31 s	17 s
KSČM	13	2 min 28 s	11 s	8	1 min 32 s	12 s	5	56 s	11 s
ODS	11	2 min 46 s	15 s				11	2 min 46 s	15 s
TOP 09	8	1 min 34 s	12 s	5	48 s	10	3	46 s	15 s
STAN	8	1 min 43 s	13 s				8	1 min 43 s	13 s
Realisté	5	43 s	9 s	1	7 s	7 s	4	36 s	9 s
SPO	3	46 s	15 s				3	46 s	15 s
ODA	3	34 s	11 s				3	34 s	11 s
Zelení	1	7 s	7 s				1	7 s	7 s

Mluvčími vládních stran byli ve většině případů jiní politici než lídři stran. U KSČM, TOP 09 a STAN byla vystoupení lídrů zastoupena výrazněji.

Tabulka 3: Přítomnost představitelů stran

	celkem			volby do PS jsou tématem			volby do PS nejsou tématem		
	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů
ANO	71	14	57	21	10	11	50	4	46
ČSSD	70	10	60	19	2	17	51	8	43
KDU-ČSL	22	1	21	2		2	20	1	19
KSČM	13	6	7	8	3	5	5	3	2
ODS	11		11				11		11
TOP 09	8	5	3	5	3	2	3	2	1
STAN	8	5	3				8	5	3
Realisté	5		5	1		1	4		4
SPO	3	3					3	3	
ODA	3		3				3		3
Zelení	1		1				1		1

Mezi externími mluvčími v relevantních příspěvcích Hlavních zpráv nebyli zastoupeni novináři. Převládaly promluvy expertů, zejména zástupců různých profesních nebo oborových asociací a svazů a reprezentantů státních, samosprávných či veřejných institucí.

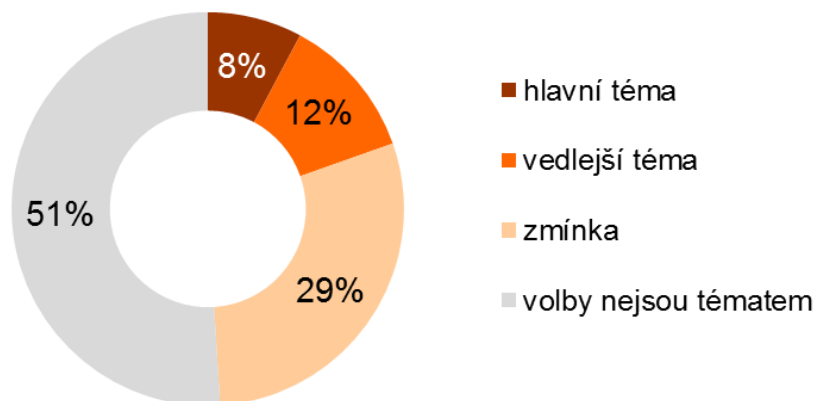
Tabulka 4: Externí mluvčí ve zpravodajských příspěvcích

novináři	
<i>ve zpravodajských příspěvcích nebyli přítomni</i>	
politici mimo kandidující subjekty	
Miloš Zeman, prezident	
zahraniční politici	
Mariusz Błaszczak, polský ministr vnitra	Petro Porošenko, prezident Ukrajiny
Boris Johnson, ministr zahraničí Velké Británie	Carles Puigdemont, předseda katalánské vlády
Jean-Claude Juncker, předseda Evropské komise	Jüri Ratas, estonský premiér
Theresa Mayová, britská premiérka	Martin Schulz, bývalý předseda Evropského parlamentu
Angela Merkelová, německá kancléřka	
experti	
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	Zdeněk Petzl, výkonný ředitel sdružení AutoSAP
František Dobšík, předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství	Martin Plch, ředitel divize společnosti Metrostav
Pavel Drahovzal, výkonný ředitel Svazu měst a obcí	Pavol Poláček, právní zástupce slovenského Ústavu paměti národa
Jaroslav Hanák, prezident svazu průmyslu a dopravy	Jaroslav Povšík, předseda Odborů KOVO MB
Tomáš Hudeček, Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí	Zdeněk Prymula, náměstek ministra zdravotnictví
Rudolf Jindrák, šéf zahraničního odboru prezidenta	Iva Ritschelová, předsedkyně ČSÚ
Martin Kameník, předseda organizace Oživení	Alena Schillerová, náměstkyně ministra financí
Ondřej Krajňák, ředitel slovenského Ústavu paměti národa	Václav Stárek, prezident Asociace hotelů a restaurací ČR
Bernhard Maier, generální ředitel Škoda Auto	Josef Středula, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů
Marta Nováková, prezidentka Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR	Barak Trabelsi, společnost SuperCom
Jan Outlý, Úřad pro dohled na hospodaření politických stran a politických hnutí	Sára Vidímová, akademický senát Univerzity Karlovy
Jiří Machek, ředitel Národního hřebčína Kladruby nad Labem	Bohdan Wojnar, prezident sdružení AutoSAP
Zdeněk Matula, státní zástupce	Lukáš Zelený, vedoucí právník D-testu
Vladimír Pazourek, státní zástupce	
zástupci institucí	
Petra Báčová, tisková mluvčí Českého statistického úřadu	Miroslava Jozová, mluvčí společnosti Uber
David Bednář, mluvčí Sdružení českých taxikářů	Mikuláš Klang, mluvčí ČSSD
Sylva Dostálová, mluvčí Nejvyššího správního soudu	Ondřej Krátoška, mluvčí ministerstva vnitra
Jakub Fajnor, mluvčí ministerstva obrany	Radek Ležatka, mluvčí ÚZSVM
Jiří Fröhlich, mluvčí České obchodní inspekce	Jiří Ovčáček, mluvčí prezidenta Zemana
Karel Hanzelka, mluvčí holdingu Agrofert	Klára Pěkníková, mluvčí ministerstva vnitra
Vít Hofman, mluvčí Magistrátu hl. m. Prahy	Tereza Schejbalová, mluvčí ministerstva spravedlnosti
Marika Janoušková, mluvčí letiště Václava Havla	
mluvčí vox populi	
členové okrskových volebních komisí	stevard autobusu, taxikář
voliči ve volební místnosti	učitelka ZŠ, matka žáka
ostatní mluvčí	
Zdeněk Altner ml., syn advokáta Zdeňka Altnera	

4.1.1.1.2 Publicistická část relací³

V 8 % příspěvků publicistické části zpravodajských relací mají volby do Poslanecké sněmovny status hlavního tématu, ve 12 % tématu vedlejšího a ve 29 % jde o zmínku. Tematizace voleb je tedy v publicistice výraznější než ve zpravodajství.

Graf č. 2: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 51)

V publicistických příspěvcích se ke slovu dostali politici velkého počtu stran – celkem 22 z 31 kandidujících subjektů. Malé mimoparlamentní strany byly zastoupeny takřka výlučně v příspěvcích tematizujících volby do Poslanecké sněmovny. Větší přítomnost mluvčích z malých stran byla způsobena factcheckingovým projektem ČRo a Demagogu.cz, v němž analytici prezentovali výsledky ověřování pravdivosti výroků vyslovených těmito mluvčími v předvolebních rozhovorech na ČRo.

Tabulka 5: Počet promluv zástupců stran, celková stopáž a průměrná délka promluvy

	celek			volby do PS jsou tématem			volby do PS nejsou tématem		
	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy
ANO	9	22 min 33 s	2 min 30 s	4	12 min 41 s	3 min 10 s	5	9 min 52 s	1 min 58 s
KDU-ČSL	8	18 min 28 s	2 min 26 s	2	1 min 21 s	41 s	6	17 min 7 s	2 min 56 s
ČSSD	7	18 min 2 s	2 min 35 s	3	12 min 36 s	4 min 12 s	4	5 min 26 s	1 min 22 s
TOP 09	3	7 min 15 s	2 min 25 s	2	2 min 47 s	1 min 24 s	1	4 min 28 s	4 min 28 s
STAN	2	3 min 0 s	1 min 30 s	2	3 min 0 s	1 min 30 s			
Zelení	2	3 min 17 s	1 min 39 s	2	3 min 17 s	1 min 39 s			
SPO	2	3 min 34 s	1 min 47 s	1	7 s	7 s	1	3 min 27 s	3 min 27 s
ODS	1	2 min 47 s	2 min 47 s				1	2 min 47 s	2 min 47 s
Piráti	1	12 s	12 s	1	12 s	12 s			
SPD	1	6 s	6 s	1	6 s	6 s			
KSČM	1	4 min 9 s	4 min 9 s				1	4 min 9 s	4 min 9 s
Svobodní	1	5 s	5 s	1	5 s	5 s			

³ Do této kategorie spadají příspěvky z publicistické části Hlavních zpráv, vysílaných ve 12:00 a v 18:00 na obou stanicích pod názvem Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře.

	celek			volby do PS jsou tématem			volby do PS nejsou tématem		
	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy
Rozumní	1	19 s	19 s	1	19 s	19 s			
DSSS	1	13 s	13 s	1	13 s	13 s			
SPRRSČ	1	24 s	24 s	1	24 s	24 s			
ŘNVU	1	14 s	14 s	1	14 s	14 s			
DV2016	1	15 s	15 s	1	15 s	15 s			
ČSNS	1	11 s	11 s	1	11 s	11 s			
Volte PB	1	18 s	18 s	1	18 s	18 s			
Občané	1	6 s	6 s	1	6 s	6 s			
ČNF	1	13 s	13 s	1	13 s	13 s			
NáS	1	5 s	5 s	1	5 s	5 s			

Mluvčími větších stran většinou byly jiné osobnosti než jejich lídři a vyjadřovaly se především k tématům nesouvisejícím přímo s volbami do Poslanecké sněmovny. Naopak názory malých mimoparlamentních stran artikulovali téměř vždy jejich lídři a vystupovali v příspěvcích tematizujících volby do Poslanecké sněmovny.

Tabulka 6: Přítomnost představitelů stran

	celek			volby do PS jsou tématem			volby do PS nejsou tématem		
	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů	počet promluv	počet vystoupení lídra	počet vystoupení ostatních představitelů
ANO	9	2	7	4	1	3	5	1	4
KDU-ČSL	8	1	7	2	1	1	6		6
ČSSD	7		7	3		3	4		4
TOP 09	3	1	2	2	1	1	1		1
STAN	2	1	1	2	1	1			
Zelení	2	2		2	2				
SPO	2	1	1	1	1		1		1
ODS	1		1				1		1
Piráti	1	1		1	1				
SPD	1	1		1	1				
KSČM	1		1				1		1
Svobodní	1	1		1	1				
Rozumní	1	1		1	1				
DSSS	1	1		1	1				
SPRRSČ	1	1		1	1				
ŘNVU	1	1		1	1				
DV2016	1	1		1	1				
ČSNS	1	1		1	1				
Volte PB	1	1		1	1				
Občané	1	1		1	1				
ČNF	1	1		1	1				
NáS	1	1		1	1				

V roli externích mluvčích v publicistických příspěvcích vystupovali jak novináři z ČRo i jiných médií, tak i experti a zástupci jiných institucí, z ostatních médií promlouvali především zástupci subjektů orientovaných na ekonomiku a finance (Hospodářské noviny, Forbes, Měšec.cz). Expertními mluvčími byli podobně jako ve zpravodajství především představitelé profesních, oborových a jiných asociací, oproti zpravodajství byli častěji zastoupeni odborníci z akademické sféry. Mluvčí z kategorie vox populi zde využití nebyli.

Tabulka 7: Externí mluvčí v publicistických příspěvcích

novináři z ČRo	
Marie Bastlová, analytička ČRo	Radko Kubičko, komentátor ČRo
Petr Hartman, komentátor ČRo	Pavčina Nečásková, zpravodajka ČRo
Jiří Hošek, zpravodaj ČRo	Petr Nováček, komentátor ČRo
Jana Klímová, analytička ČRo	Jakub Troníček, analytik ČRo
novináři z jiných médií	
Erich Handl, šéfredaktor serveru Automakers	Matúš Kostolný, šéfredaktor Denníku N
Ondřej Houska, Hospodářské noviny	Jaroslav Mašek, redaktor časopisu Forbes
Dalibor Chvátal, šéfredaktor serveru Měšec.cz	
zahraniční politici	
Donald Trump, prezident USA	
expertí a zástupci institucí	
Jan Outlý, Úřad pro dohled na hospodaření politických stran a politických hnutí	David Ondráčka, ředitel české kanceláře Transparency international
David Bednář, Sdružení českých taxikářů	Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity
Roman Budský, Tým silniční bezpečnosti.	Roman Prymula, náměstek ministra zdravotnictví
Kryštof Čeřovský, tiskové oddělení ministerstva průmyslu a obchodu	Tomáš Rychtařík, ředitel státního podniku DIAMO
Libor Dupal, Svaz českých spotřebitelů	Tereza Schejbalová, mluvčí ministerstva spravedlnosti
Jan Duzpěva, předseda představenstva Čepro a.s.	Petr Šonka, předseda Sdružení praktických lékařů
Petr Hlinomaz, nezávislý analytik	Alfréd Šrámek, právní zástupce firmy FAU
Ilona Hülleová, předsedkyně Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost	Kamil Švec, politolog z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy
Zorjan Jojko, předseda Sdružení ambulantních specialistů	Ladislav Tajovský, Katedra hospodářských dějin, VŠE
Martin Kameník, předseda organizace Oživení	Jan Tvrdou, vedoucí projektu Demagog.cz
Karel Melzoch, rektor VŠCHT	Pavel Vepřek, předseda spolku Občan
Miroslav Koberna, ředitel pro programování a strategii Potravinářské komory ČR	Jaromír Volek, Katedra mediálních studií a žurnalistiky, FSS Brno
Marta Nováková, prezidentka Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR	Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení spotřebitelské organizace dTest
ostatní mluvčí	
Zdeněk Altner mladší, syn advokáta Zdeňka Altnera	John Mucha, vnuk malíře Alfonse Muchy

4.1.1.1.3 Tematické rámce a jejich valence

V této kapitole analyzujeme tematické rámce ze zpravodajských a publicistických příspěvků. Tematické rámce byly vytvořeny ze všech analyzovaných příspěvků s volební i mimovolební agendou. Rámce byly vytvořeny coby konkrétní reference o (a) programu strany, (b) chování strany, (c) představitelích konkrétní politické strany doprovázené hodnocením (favorizace / neutrální hodnocení / defavorizace) - viz teoretická expozice.

Analýze podrobíme nejprve tematické rámce ze zpravodajských příspěvků, následně z publicistiky. Třetím krokem bude analýza obsahové agenty tematických rámců (souhrnně pro zpravodajství i publicistiku).

ZPRAVODAJSTVÍ

Ve zpravodajských příspěvcích se ve sledovaném období vyskytly reference o 14 kandidujících politických stranách. Téměř dvě třetiny těchto tematických rámců byly věnovány dvěma stranám, a to ČSSD (33 %) a hnutí ANO (31 %). S velkým odstupem následuje KSČM (8 %), KDU-ČSL (7 %), ODS (6 %) a TOP 09 (5 %). Ostatním stranám byla věnována nejvýše 3 % jednotek. Tři desetiny tematických rámců byly vytvořeny z příspěvků tematizujících volby do Poslanecké sněmovny, sedm desetin z příspěvků, které se voleb netýkaly. Distribuce tematických rámců mezi třemi vládními stranami je v příspěvcích s volební i nevolební tematikou obdobná, totéž platilo pro opoziční strany ODS a Top 09. Reference o KSČM a SPD se výrazně častěji vyskytovaly v příspěvcích s tematikou voleb, o hnutí STAN naopak v příspěvcích mimovolebních. Na ostatní strany byl navázán příliš malý počet jednotek a jejich distribuci proto nelze smysluplně interpretovat.

Tabulka 8: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám ve zpravodajství (N = 857)

	celkem		volby do PS jsou tématem		volby do PS jsou tématem	
	počet tematických rámců	v %	počet tematických rámců	v %	počet tematických rámců	v %
ČSSD	280	33 %	68	27 %	212	35 %
ANO 2011	264	31 %	63	25 %	201	33 %
KSČM	68	8 %	42	17 %	26	4 %
KDU-ČSL	58	7 %	12	5 %	46	8 %
ODS	53	6 %	12	5 %	41	7 %
TOP 09	43	5 %	16	6 %	27	4 %
STAN	26	3 %	1	0,4 %	25	4 %
SPD	23	3 %	20	8 %	3	0,5 %
Piráti	12	1 %	11	4 %	1	0,2 %
ODA	12	1 %	1	0,4 %	11	2 %
Strana zelených	8	1 %	4	2 %	4	1 %
Realisté	5	1 %	1	0,4 %	4	1 %
Strana Práv Občanů	5	1 %			5	1 %
celkem	857	100 %	251	100 %	605	100 %

V celkovém pohledu jsou tematické rámce nejčastěji vztaženy k chování stran (64 %), v menší míře k jejich představitelům a kandidátům (36 %). Rámce vztažené k programu stran se téměř nevyskytují. Rozdíly zaznamenáváme na úrovni jednotlivých stran – prostřednictvím osobností

strany je rámováno především hnutím STAN.⁴ U KSČM, SPD a Pirátů se tento rámec naopak téměř nevyskytuje.⁵

Tabulka 9: Zaměření tematických rámců podle jednotlivých stran - zpravodajství (N = 857)

	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	počet tematických rámců
ČSSD		61 %	39 %	280
ANO 2011		68 %	32 %	264
KSČM		97 %	3 %	68
KDU-ČSL		59 %	41 %	58
ODS	2 %	59 %	40 %	53
TOP 09		63 %	37 %	43
STAN		12 %	89 %	26
SPD		96 %	4 %	23
Piráti		92 %	8 %	12
ODA			100 %	12
Zelení		50 %	50 %	8
REALISTÉ			100 %	5
SPO		80 %	20 %	5
celkem	0,1 %	64 %	36 %	857

⁴ Šlo o aktivity senátora Farského ze STAN v souvislosti se snahou části senátorů zrušit registr smluv a o kandidaturu europoslance Polčáka ze STAN do čela Sdružení místních samospráv.

⁵ V případě KSČM a SPD se zpravodajství koncentrovalo na aktivity stran jako celku při iniciování mimořádné schůze poslanecké sněmovny v souvislosti s memorandem o těžbě lithia, u Pirátů byla pokrývána především jejich neúspěšná stížnost na jednu z předvolebních debat na TV Nova a intenzivní aktivita strany v poslední fázi předvolební kampaně.

Vzhledem k tomu, že zde hovoříme o zpravodajství, je logické, že většina tematických rámců nese neutrální valenci (85 %). 16 % tematických rámců má defavorizující vyznění, favorizace se téměř nevyskytuje (3 %). Defavorizaci byly ve větší míře vystaveny hnutí ANO, ČSSD a ODS. Obsahovou agendou tematických rámců defavorizujících ANO bylo především obvinění čelných představitelů hnutí v kauze Čapí hnízdo a pokračování soudního procesu Andreje Babiše ve věci jeho údajné spolupráce s StB. V případě ČSSD se defavorizace týkala podpisu údajně nevýhodného memoranda o těžbě lithia a privatizace OKD, u ODS to byly pokračující soudní procesy některých jejích politiků kvůli obviněním z korupce.

Tabulka 10: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích (N = 857)

	neutrální	favorizace	defavorizace	počet tematických rámců
ČSSD	75 %	1 %	24 %	280
ANO 2011	75 %	3 %	22 %	264
KSČM	85 %	15 %		68
KDU-ČSL	98 %	2 %		58
ODS	83 %		17 %	53
TOP 09	95 %		5 %	43
STAN	96 %	4 %		26
SPD	100 %			23
Piráti	92 %		8 %	12
ODA	100 %			12
Zelení	100 %			8
REALISTÉ	100 %			5
SPO	100 %			5
celkem	81 %	3 %	16 %	857

PUBLICISTIKA

V publicistických příspěvcích Hlavních zpráv se ve sledovaném období vyskytly reference celkem o 27 kandidujících stranách. Podobně jako ve zpravodajství i v publicistice je největší část tematických rámců věnována dvěma stranám: hnutí ANO (25 %) a ČSSD (24 %), i když nerovnoměrnost již není tak výrazná. Další v pořadí KDU-ČSL je adresováno 9 % jednotek. Tematické rámce vztahené k malým mimoparlamentním stranám byly téměř ve všech případech vytvořeny z příspěvků explicitně se zabývajících tématem voleb do Poslanecké sněmovny. Konkrétně šlo o reflexi předvolebních rozhovorů, které ČRo vedl s představiteli těchto subjektů.

Tabulka 11: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám v publicistice (N = 99)

	celkem		volby do PS jsou tématem		volby do PS jsou tématem	
	počet tematických rámců	v %	počet tematických rámců	v %	počet tematických rámců	v %
ANO 2011	25	25 %	11	18 %	14	36 %
ČSSD	24	24 %	13	22 %	11	28 %
KDU-ČSL	9	9 %	3	5 %	6	15 %
ODS	6	6 %	2	3 %	4	10 %
KSČM	6	6 %	4	7 %	2	5 %
TOP 09	4	4 %	3	5 %	1	3 %
Piráti	2	2 %	2	3 %		
SPD	2	2 %	2	3 %		
STAN	2	2 %	2	3 %		
Zelení	2	2 %	2	3 %		
Svobodní	1	1 %	1	2 %		
Rozumní	1	1 %	1	2 %		
REALISTÉ	1	1 %	1	2 %		
DSSS	1	1 %	1	2 %		
SPR RSC M. Sládka	1	1 %	1	2 %		
ŘN – VU	1	1 %	1	2 %		
BPI	1	1 %	1	2 %		
Referendum o EU	1	1 %	1	2 %		
CESTA	1	1 %	1	2 %		
Dobrá volba 2016	1	1 %	1	2 %		
ČSNS	1	1 %	1	2 %		
Volte Pravý Blok	1	1 %	1	2 %		
OBČANÉ 2011	1	1 %	1	2 %		
Unie HAVEL	1	1 %	1	2 %		
ČNF	1	1 %	1	2 %		
Národ Sobě	1	1 %	1	2 %		
SPO	1	1 %			1	3 %
celkem	99	100 %	60	100 %	39	100 %

Nadpoloviční většina referencí o kandidujících stranách byla rámována prostřednictvím jejich politiků a kandidátů (59 %), více než třetina optikou chování a konkrétních kroků stran (37 %) a jen malá část pomocí programových témat (4 %). Rámování s využitím osobností strany se týkalo především hnutí ANO⁶, u ostatních stran je vzhledem k malému počtu identifikovaných jednotek interpretace problematická.

⁶ Rámování prostřednictvím stranických osobností se týká zejména lídra hnutí Andreje Babiše a jeho probíhajících kauz, pražské primátorky a řešení problémů s protesty taxikářů nebo europoslankyně Jourové a jejích aktivit v oblasti dvojí kvality potravin v EU.

Tabulka 12: Zaměření tematických rámců podle jednotlivých stran – publicistika (N = 99)

	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	počet tematických rámců
ANO 2011		36 %	64 %	25
ČSSD		54 %	46 %	24
KDU-ČSL		44 %	56 %	9
ODS		33 %	67 %	6
KSČM		67 %	33 %	6
TOP 09		25 %	75 %	4
Piráti		100 %		2
SPD		50 %	50 %	2
STAN		50 %	50 %	2
Zelení			100 %	2
Svobodní	100 %			1
Rozumní			100 %	1
REALISTÉ			100 %	1
SPO			100 %	1
DSSS			100 %	1
SPR RSČ M. Sládka	100 %			1
ŘN - VU			100 %	1
BPI			100 %	1
Referendum o EU			100 %	1
CESTA			100 %	1
Dobrá volba 2016			100 %	1
ČSNS			100 %	1
Volte Pravý Blok			100 %	1
OBČANÉ 2011	100 %			1
Unie HAVEL			100 %	1
ČNF			100 %	1
Národ Sobě	100 %			1
celkem	4 %	37 %	59 %	99

Téměř dvě třetiny tematických rámců identifikovaných v publicistických příspěvcích měly neutrální vyznění (65 %), necelá třetina byla defavorizujících (32 %), favorizace se vyskytovala jen ojediněle (3 %). Nadprůměrné zastoupení tematických rámců defavorizujících hnutí ANO souvisí se zpravodajským pokrýváním obvinění Andreje Babiše v kauze Čapí hnízdo, pokračujících soudních sporů o Babišovo členství v StB nebo kauzy Agrotec. Defavorizace ČSSD je na rozdíl od zpravodajství poměrně nízká.

Defavorizace malých stran souvisí především s factcheckingovým projektem Českého rozhlasu a serveru Demagog.cz, kdy analytici těchto subjektů ověřovali pravdivost výroků, které zástupci stran vyslovili v předvolebních rozhovorech v ČRo. V publicistické části hlavních zpráv pak byla prezentována a korigována identifikovaná nepravdivá tvrzení.

Tabulka 13: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích (N = 99)

	neutrální	favorizace	defavorizace	počet tematických rámců
ANO 2011	56 %	8 %	36 %	25
ČSSD	88 %		13 %	24
KDU-ČSL	89 %		11 %	9
ODS	83 %		17 %	6
KSČM	100 %			6
TOP 09	75 %		25 %	4
Piráti	50 %		50 %	2
SPD	50 %		50 %	2
STAN	50 %	50 %		2
Zelení	50 %		50 %	2
Svobodní			100 %	1
Rozumní			100 %	1
REALISTÉ	100 %			1
SPO	100 %			1
DSSS			100 %	1
SPR RSČ M. Sládka			100 %	1
ŘN - VU			100 %	1
BPI			100 %	1
Referendum o EU			100 %	1
CESTA			100 %	1
Dobrá volba 2016			100 %	1
ČSNS			100 %	1
Volte Pravý Blok			100 %	1
OBČANÉ 2011			100 %	1
Unie HAVEL	100 %			1
ČNF			100 %	1
Národ Sobě			100 %	1
celkem	65 %	3 %	32 %	99%

4.1.1.1.4 Analýza obsahové agendy tematických rámců

Pro účely analýzy obsahové agendy tematických rámců jsme jednotlivé příspěvky analyzovali souhrnně (zpravodajskou i publicistickou část). Obsahová agenda všech výpovědí o politických stranách byla kategorizována do několika homogenních skupin, a to na dvou úrovních obecnosti – základní a rozvinuté.

Detailní členění obsahové agendy tematických rámců ukazuje, že převládajícím tématem byly spory ohledně těžby lithia (25 %). Šlo o mediální pokrytí jak samotného podpisu memoranda, tak i následných diskuzí a mimořádných schůzí Poslanecké sněmovny a senátu. 9 % jednotek tvořily reference, jejichž obsahovou agendu lze shrnout jako běžnou agendu politických stran a jejich představitelů (projednávání zákonů, schůzky politiků apod.) 6 % případů se týkalo

školství a rozpočtů vysokých škol a rovněž 6 % reakcí českých politiků na parlamentní volby v Německu.

Tabulka 14: Struktura obsahové agendy - detailně (N = 956)

obsahová agenda referencí o stranách - detailně	počet	v %	obsahová agenda referencí o stranách - detailně	počet	v %
spory související s těžbou lithia	241	25 %	stížnost kvůli předvolební debatě	21	2 %
školství, rozpočty vysokých škol	58	6 %	zdravotnictví, platy lékařů	19	2 %
reakce českých politiků na parlamentní volby v Německu	56	6 %	soudní spory, dění v justici	15	2 %
aktivity politiků a stran v předvolební kampani	48	5 %	předávání cen, medailí, ocenění	15	2 %
státní rozpočet, EET, Účtenkovka	42	4 %	spory ČSSD s dědici právníka Altnera	14	2 %
protesty pražských taxikářů	35	4 %	budoucnost výroby aut v ČR	12	1 %
kauza Čapí hnízdo	34	4 %	kauza firmy Agrotec	10	1 %
prezidentské volby	34	4 %	užívání zajišťovacích případů finanční správou, kauza firmy FAU	9	1 %
výroky a jednání prezidenta Zemana	34	4 %	diskuze o změnách protikuřáckého zákona	9	1 %
běžná agenda politických stran	33	4 %	privatizace OKD	7	1 %
budoucnost EU, evropská integrace, Brexit	31	3 %	sociální bydlení	6	1 %
problematika dvojí kvality potravin v EU	29	3 %	africký mor prasat	5	0,5 %
spory o registr smluv	29	3 %	jednání o pravomocích ombudsmanky	4	0,4 %
ověřování pravdivosti výroků politiků	25	3 %	události v oblasti kultury	4	0,4 %
doprava, infrastruktura	25	3 %	uprchlické kvóty	2	0,2 %
soudní spory o údajné spolupráci A. Babiše s StB	24	3 %	jiné	3	0,3 %
ostatní kauzy stran a jejich představitelů	23	2 %	celkem	956	100 %

Pro větší přehlednost a snazší analytické uchopení jsme výše prezentovanou strukturu obsahové agendy sloučili do několika širších kategorií. Vzájemnou vazbu obou úrovní obecnosti ukazuje následující schéma.

Tabulka 15: Struktura obsahové agendy - kategorizace

kategorizace obsahové agendy	detailní členění
spory související s těžbou lithia	spory související s těžbou lithia
aktuální vnitropolitická agenda	protesty pražských taxikářů
	běžná agenda politických stran
	spory o registr smluv
	soudní spory, dění v justici
	diskuze o změnách protikuřáckého zákona
	jednání o pravomocích ombudsmanky
kauzy politických stran a jejich představitelů	kauza Čapí hnízdo
	soudní spory o údajné spolupráci A. Babiše s StB
	spory ČSSD s dědici právníka Altnera
	užívání zajišťovacích případů finanční správou, kauza firmy FAU
	kauza firmy Agrotec
	privatizace OKD
	ostatní kauzy stran a jejich představitelů
problémy v oblasti školství, zdravotnictví, bydlení, kvality potravin	školství, rozpočty vysokých škol
	problematika dvojí kvality potravin v EU
	zdravotnictví, platy lékařů
	sociální bydlení
aktivity politiků a stran v předvolební kampani	aktivity politiků a stran v předvolební kampani
	ověřování pravdivosti výroků politiků
	stížnost kvůli předvolební debatě
zahraniční politika a problematika EU	reakce českých politiků na parlamentní volby v Německu
	budoucnost EU, evropská integrace, Brexit
	uprchlické kvóty
ekonomika, státní rozpočet	státní rozpočet, EET, Účtenkovka
	doprava, infrastruktura (stav, budování, opravy)
	budoucnost výroby aut v ČR
výroky a jednání prezidenta Zemana, prezidentské volby	prezidentské volby
	výroky a jednání prezidenta Zemana

I v případě sloučení kategorií obsahové agendy referencí o politických stranách do širších celků zůstávají na prvním místě spory ohledně těžby lithia (25 %). Na dalších místech jde o okruh témat spadajících do oblasti aktuální vnitropolitické agendy (13 %), o kauzy politických stran a jejich představitelů (13 %), o otázky kvality každodenního života – problémy ve sféře školství, zdravotnictví, bydlení nebo kvality potravin (12 %) a o aktivity politiků a stran v předvolební kampani (10 %). Ostatní okruhy témat byly zastoupeny méně než desetinou referencí.

Tabulka 16: Struktura obsahové agendy – kategorizovaná (N = 956)

obsahová agenda referencí o stranách - kategorizovaná	počet	v %
spory související s těžbou lithia	241	25 %
aktuální vnitropolitická agenda	125	13 %
kauzy politických stran a jejich představitelů	121	13 %
problémy v oblasti školství, zdravotnictví, bydlení, kvality potravin	112	12 %
aktivity politiků a stran v předvolební kampani	94	10 %
zahraniční politika a problematika EU	89	9 %
ekonomika, státní rozpočet	79	8 %
výroky a jednání prezidenta Zemana, prezidentské volby	68	7 %
ostatní	27	3 %
celkem	956	100 %

Následující tabulka ukazuje, jaké interpretační rámce byly ve zpravodajských a publicistických příspěvcích využity ke konstrukci mediálního obrazu kandidujících stran. (Tyto závěry můžeme ovšem učinit pouze pro strany, jimž byl adresován větší počet tematických rámců.)

O **ČSSD** bylo především referováno v kontextu její role v kauze lithium, využití tohoto rámce ovšem nebylo tak časté jako u jiných stran. Oproti ostatním stranám byl mediální obraz ČSSD častěji rámován pokrýváním témat z oblasti školství a zdravotnictví, což byly rezorty, za něž zodpovídali sociálnědemokratičtí ministři.

Obraz hnutí **ANO** byl vytvářen především v rámci kauz, které se týkaly jejího lídra Andreje Babiše – šlo o kauzu Čapí hnízdo a o soudní spory o spolupráci A. Babiše s StB. Ve srovnání s jinými stranami byl také častěji využit rámec aktuální vnitropolitické agendy, referovalo se zejména o protestech pražských taxikářů.

Strany **KSČM** a **SPD** byly prezentovány především prostřednictvím jejich aktivit v kauze lithium (svolání mimořádné schůze Poslanecké sněmovny krátce před volbami). Klíčovou komponentou obsahové agendy jednotek vytvářejících obraz **KDU-ČSL** jsou vztahy představitelů strany k prezidentu Zemanovi. Konkrétně jde o hejtmana Zlínského kraje Jiřího Čunka, který odmítl hradit kompletní náklady návštěvy prezidenta Zemana ve „svém“ kraji a senátora Václava Hampla, který inicioval kritické vyjádření senátu vůči Zemanovým výrokům o Krymu.

Reprezentace **ODS** se odehrávala především v rámci aktuální vnitropolitické agendy. Pokrývána byla zejména aktivita strany v diskuzích o zmírnění protikuřáckého zákona. Pro reprezentaci **TOP 09** byla klíčová ekonomická témata, především role strany v diskuzích o státním rozpočtu nebo o EET a Účtenkovce. Vytváření obrazu hnutí **STAN** probíhalo dominantně v rámci aktuální vnitropolitické agendy. Pokrývána byla participace představitelů strany na diskuzích o zrušení registru smluv a kandidatura europoslance Polčáka na předsedu Sdružení místních samospráv. Reference o **České pirátské straně**, která byla v celostátní politice nováčkem, se takřka výlučně koncentrovaly na její aktivity v předvolební kampani. Šlo

o reflexi strategie strany a jejích představitelů v horké fázi kampaně a o stížnost podanou na jednu z předvolební debatu na TV Nova.

Tabulka 17: Obsahová agenda tematických rámců dle jednotlivých stran (N = 956)

	spory související s těžbou lithia	aktuální vnitropolitická agenda	kauzy politických stran a jejich představitelů	problémy v oblasti školství, zdravotnictví, bydlení, kvality potravin	aktivity politiků a stran v předvolební kampani	zahraníční politika a problematika EU	ekonomika, státní rozpočet	výroky a jednání prezidenta Zemana, prezidentské volby	ostatní	celkem	počet tematických rámců
ČSSD	26 %	10 %	10 %	21 %	4 %	15 %	8 %	5 %	1 %	100 %	304
ANO 2011	23 %	18 %	24 %	12 %	6 %	5 %	10 %	1 %	2 %	100 %	289
KSČM	78 %	1 %	1 %		7 %	12 %				100 %	74
KDU-ČSL	9 %	6 %	5 %	16 %	9 %	10 %	2 %	24 %	19 %	100 %	67
ODS	17 %	22 %	15 %	3 %	10 %	15 %	14 %	3 %		100 %	59
TOP 09	9 %		13 %	2 %	15 %	15 %	26 %	15 %	6 %	100 %	47
STAN		79 %			4 %		14 %		4 %	100 %	28
SPD	76 %				24 %					100 %	25
Piráti			7 %		93 %					100 %	14
ODA								100 %		100 %	12
Zelení		20 %		10 %	50 %			20 %		100 %	10
REALISTÉ					17 %			83 %		100 %	6
SPO								100 %		100 %	6
Svobodní					100 %					100 %	1
Rozumní					100 %					100 %	1
DSSS					100 %					100 %	1
SPR RSC M. Sládka					100 %					100 %	1
ŘN - VU					100 %					100 %	1
BPI					100 %					100 %	1
Referendum o EU					100 %					100 %	1
CESTA					100 %					100 %	1
Dobrá volba 2016					100 %					100 %	1
ČSNS					100 %					100 %	1
Volte Pravý Blok					100 %					100 %	1
OBČANÉ 2011					100 %					100 %	1
Unie HAVEL					100 %					100 %	1
ČNF					100 %					100 %	1
Národ Sobě					100 %					100 %	1
celkem	25 %	13 %	13 %	12 %	10 %	9 %	8 %	7 %	3 %	100 %	956

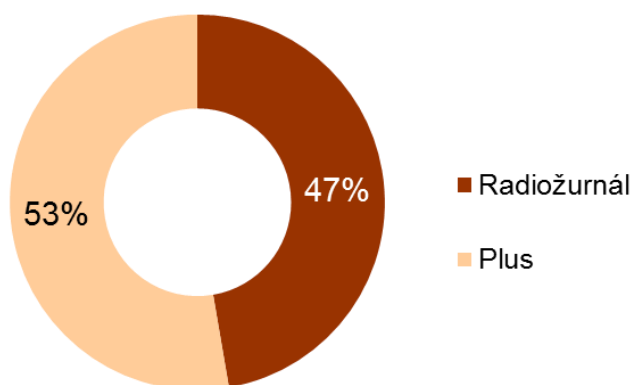
4.1.1.2 Proudové vysílání stanic Radiožurnál a Plus

V této kapitole analyzujeme souhrnně následující vysílání stanic Radiožurnál a Plus:

- **vysílání stanice Radiožurnál** ve všedních dnech 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 16 hodin, s výjimkou zpravodajských relací v celou hodinu a v půl, které analyzujeme odděleně,
- **vysílání stanice Plus** ve všedních dnech 18. 9. – 20. 10. 2017 v době od 6:30 do 13 hodin, s výjimkou zpravodajských relací v celou hodinu a v půl a také pořadu Jak to vidí. Tyto pořady analyzujeme odděleně.

Ve výše uvedeném vysílání jsme identifikovali celkem 567 příspěvků relevantních z hlediska naší analýzy. Počty příspěvků na obou stanicích byly zhruba stejné.⁷

Graf č. 3: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 567)

Více než 90 % relevantních příspěvků spadalo do zpravodajských a publicistických bloků některé ze stanic (Ranní / Dopolodní / Odpolední Radiožurnál, Ranní / Dopolodní Plus). 6 % příspěvků vylo identifikováno v pořadech Pro a proti, Host Lucie Výborné, Interview Plus a Radio fórum. Přehled výskytu příspěvků v jednotlivých pořadech přináší následující tabulka.

Tabulka 18: Zastoupení relevantních příspěvků v jednotlivých pořadech (N = 567)

pořad	počet	v %
Ranní Radiožurnál	102	18 %
Dopolodní Radiožurnál	98	17 %
Odpolední Radiožurnál	56	10 %
Ranní Plus	238	42 %
Dopolodní Plus	41	7 %
Pro a proti	12	2 %
Host Lucie Výborné	12	2 %
Interview Plus	5	1 %
Radio fórum	3	1 %
celkem	567	100 %

⁷ Sledovaná denní doba se u obou stanic lišila (Radiožurnál 6:30 – 16:00, Plus 6:00 – 13:00).

Nejčastějšími typy příspěvků v tomto segmentu vysílání ČRo byly čtené zprávy (44 %) a kombinované příspěvky (33 %). Čtené zprávy byly typičtější pro Radiožurnál (50 %), kombinované příspěvky pro stanici Plus (41 %).

Tabulka 19: Typy příspěvků (N = 567)

	celkem		Radiožurnál		Plus	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
čtená zpráva	250	44 %	133	50 %	117	39 %
kombinovaný příspěvek	185	33 %	62	23 %	123	41 %
rozhovor	36	6 %	12	4 %	24	8 %
komentář a analýza	18	3 %			18	6 %
reportáž	18	3 %	9	3 %	9	3 %
debata	6	1 %	1	0,4 %	5	2 %
jiné	54	10 %	51	19 %	3	1 %
celkem	567	100 %	268	100 %	299	100 %

V analyzovaných příspěvcích obou zkoumaných stanicích se lišila pozice tématu voleb do Poslanecké sněmovny. Na Radiožurnálu volby nějakým způsobem tematizovaly téměř tři čtvrtiny příspěvků (72 %), nadpoloviční většina jako hlavní téma. Na stanici Plus byla větší pozornost věnována kandidujícím subjektům v mimovolebním kontextu: voleb se týkala jen mírně nadpoloviční většina příspěvků (55 %), čtvrtina jako hlavnímu tématu.

Tabulka 20: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 567)

	celkem		Radiožurnál		Plus	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
hlavní téma	216	38 %	141	53 %	75	25 %
vedlejší téma	58	10 %	17	6 %	41	14 %
zmínka	85	15 %	36	13 %	49	16 %
volby nejsou tématem	208	37 %	74	28 %	134	45 %
celkem	567	100 %	268	100 %	299	100 %

4.1.1.2.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Nejvíce tematických rámců bylo v proudovém vysílání ČRo věnováno dvěma největším vládním stranám. Téměř polovina identifikovaných jednotek se týkala buď hnutí ANO (25 %) nebo ČSSD (23 %). Reference o dalších kandidujících subjektech se vyskytovaly s výrazně nižší frekvencí: KDU-ČSL a ODS shodně 10 %, TOP 09 a KSČM shodně 7 %, SPD a STAN shodně 4 %. Mezi oběma zkoumanými stanicemi nezaznamenáváme v distribuci tematických rámců větší rozdíly. Do vysílání Radiožurnálu častěji pronikly zmínky o malých mimoparlamentních stranách (Volte Pravý Blok, Národ Sobě, DSSS, ŘN-VU, ČSNS). Dělo se tam především v upoutávkách na pořad Volby 2017, kdy zazněl název strany, jméno lídra a čas vysílání rozhovoru s ním.

Tabulka 21: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 791)

	celkem		Radiožurnál		Plus	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO 2011	201	25 %	78	27 %	123	24 %
ČSSD	181	23 %	58	20 %	123	24 %
KDU-ČSL	78	10 %	24	8 %	54	11 %
ODS	77	10 %	28	10 %	49	10 %
TOP 09	56	7 %	15	5 %	41	8 %
KSČM	53	7 %	19	7 %	34	7 %
SPD	35	4 %	12	4 %	23	5 %
STAN	32	4 %	12	4 %	20	4 %
Piráti	24	3 %	12	4 %	12	2 %
Zelení	14	2 %	7	2 %	7	1 %
Strana Práv Občanů	6	1 %	1	0,3 %	5	1 %
ODA	6	1 %	2	1 %	4	1 %
Svobodní	5	1 %	3	1 %	2	0,4 %
Realisté	5	1 %			5	1 %
Volte Pravý Blok	5	1 %	5	2 %		
Národ Sobě	3	0,4 %	3	1 %		
Rozumní	2	0,3 %	1	0,3 %	1	0,2 %
DSSS	2	0,3 %	2	1 %		
ŘN - VU	2	0,3 %	2	1 %		
Dobrá volba 2016	2	0,3 %	1	0,3 %	1	0,2 %
ČSNS	2	0,3 %	2	1 %		
celkem	791	100 %	287	100 %	504	100 %

Obraz politických stran byl rámován nejčastěji prostřednictvím jejich chování a konkrétních kroků (62 %). Méně časté bylo rámování optikou představitelů a kandidátů stran (23 %) a stranických programů (15 %). Pomocí stranických programů byl rámován zejména obraz stran nově vzniklých nebo nově proniknuvších na celostátní úroveň: České pirátské strany (50 %), SPD (37 %), STAN (28 %). Rámování s využitím představitelů a kandidátů strany je výrazné zejména u hnutí ANO (37 %). Reference se týkaly především předsedy hnutí Andreje Babiše, v menší míře i několika dalších osobností (ministři Pelikán a Stropnický, primátorka Krnáčová, eurokomisařka Jourová).

Tabulka 22: Tematické rámce dle jednotlivých stran (N = 791)

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet rámců
ANO 2011	8 %	56 %	37 %	100 %	201
ČSSD	8 %	69 %	23 %	100 %	181
KDU-ČSL	15 %	56 %	28 %	100 %	78
ODS	21 %	53 %	26 %	100 %	77
TOP 09	25 %	68 %	7 %	100 %	56
KSČM	25 %	74 %	2 %	100 %	53
SPD	37 %	60 %	3 %	100 %	35

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet rámců
STAN	28 %	69 %	3 %	100 %	32
Piráti	50 %	46 %	4 %	100 %	24
Zelení		79 %	21 %	100 %	14
Strana Práv Občanů		67 %	33 %	100 %	6
ODA		17 %	83 %	100 %	6
Svobodní		100 %		100 %	5
Realisté		40 %	60 %	100 %	5
Volte Pravý Blok		100 %		100 %	5
Národ Sobě		100 %		100 %	3
Rozumní		50 %	50 %	100 %	2
DSSS		100 %		100 %	2
ŘN - VU		100 %		100 %	2
Dobrá volba 2016		100 %		100 %	2
ČSNS		100 %		100 %	2
celkem	15 %	62 %	23 %	100 %	791

Naprostá většina referencí o konkrétních stranách měla neutrální hodnotící vyznění (91 %). Favorizace Strany zelených (21 %) a České pirátské strany (13 %) se týkala jejich dobrých výsledků v hodnocení transparentnosti a dobrých protikorupčních programů. Defavorizace byla nejvýraznější u Strany práv občanů (50 %), jejím předmětem bylo rovněž hodnocení transparentnosti a financování.

Tabulka 23: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (N = 791)

	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet rámců
ANO 2011	91 %		10 %	100 %	201
ČSSD	95 %		5 %	100 %	181
KDU-ČSL	91 %	3 %	6 %	100 %	78
ODS	91 %		9 %	100 %	77
TOP 09	88 %	9 %	4 %	100 %	56
KSČM	94 %	4 %	2 %	100 %	53
SPD	89 %		11 %	100 %	35
STAN	94 %		6 %	100 %	32
Piráti	88 %	13 %		100 %	24
Zelení	64 %	21 %	14 %	100 %	14
Strana Práv Občanů	50 %		50 %	100 %	6
ODA	100 %			100 %	6
Svobodní	80 %		20 %	100 %	5
Realisté	80 %		20 %	100 %	5
Volte Pravý Blok	100 %			100 %	5
Národ Sobě	100 %			100 %	3
Rozumní	100 %			100 %	2
DSSS	100 %			100 %	2
ŘN - VU	100 %			100 %	2
Dobrá volba 2016	50 %	50 %		100 %	2
ČSNS	100 %			100 %	2
celkem	91 %	2 %	7 %	100 %	791

4.1.1.2.2 Externí mluvčí v proudovém vysílání

V proudovém vysílání obou stanic ve sledovaném období se ke slovu naživo nebo ze záznamu dostali představitelé celkem 13 kandidujících stran. Jak ukazuje následující tabulka, strany se rozdělily do několika skupin podle prostoru, jaký jejich představitelé ve vysílání získali. Zástupci tří vládních stran a opoziční TOP 09 hovořili okolo 50 minut a každý subjekt tak získal zhruba pětinu z celkové stopáže promluv. Politici a kandidáti KSČM, STAN a ODS promlouvali přibližně 19 minut a získali tak každý 7 % celkové stopáže, zástupci Svobodných 10 minut (4 % stopáže). Představitelé zbylých pěti stran hovořili méně než pět minut, což představuje nejvýše 2 % celkové stopáže.

Tabulka 24: Stopáž promluv zástupců jednotlivých kandidujících stran

strana	stopáž promluv	% z celkové stopáže	počet promluv
ČSSD	54 min 9 s	20 %	77
ANO 2011	47 min 51 s	18 %	65
KDU-ČSL	46 min 16 s	17 %	29
TOP 09	46 min 16 s	17 %	32
KSČM	19 min 5 s	7 %	26
STAN	19 min 0 s	7 %	18
ODS	18 min 46 s	7 %	22
Svobodní	10 min 32 s	4 %	2
Strana Práv Občanů	4 min 29 s	2 %	2
SPD	1 min 1 s	0,4 %	6
Piráti	54 s	0,3 %	6
Strana zelených	10 s	0,1 %	1
REALISTÉ	10 s	0,1 %	1

Jednotlivé kandidující subjekty byly zastoupeny širokým spektrem politiků. V případě ČSSD to bylo 24 osobností, u hnutí ANO 15 představitelů.

Tabulka 25: Promluvy politiků kandidujících stran v proudovém vysílání

ČSSD			
František Bublan	Jiří Havlíček	Olga Sehnalová	Milan Štěch
Aleš Chmelař	Mikuláš Klang	Věra Sigmundová	Jeroným Tejc
Jiří Dienstbier	Zdeněk Koudelka	Roman Sklenák	Milan Urban
Petr Dolínek	Miloslav Ludvík	Bohuslav Sobotka	Kateřina Valachová
Jan Hajda	Michaela Marksová	Vladimír Špidla	Ondřej Veselý
Jan Hamáček	Radko Martínek	Stanislav Štech	Lubomír Zaorálek
ANO 2011			
Andrej Babiš	Martin Kolovratník	Ivan Pilný	Rostislav Vyzula
Richard Brabec	Jan Krkoška	Karla Šlechtová	Jan Volný
Martina Dlabajová	Adriana Krnáčová	Daniel Ťok	Ivo Vondrák
Věra Jourová	Roman Kubíček	Jana Vildumetzová	

KDU-ČSL			
Ondřej Benešík	Marián Jurečka	Miroslav Uchytíl	
Pavel Bělobrádek	Vít Kaňkovský	Arnošt Vitek	
Tom Filip	Petr Pithart	Jan Wolf	
Otakar Hampl	Cyril Svoboda		
Václav Hampl	Pavel Svoboda		
TOP 09			
Markéta Adamová	František Laudát	Jiří Pospíšil	František Vácha
Miroslav Kalousek	Nina Nováková	Karel Schwarzenberg	
Michal Kučera	Martin Plíšek	Jaromír Štětina	
KSČM			
Hana Aulická	Miroslav Grebeníček	Kateřina Konečná	
Jiří Dolejš	Helena Grofová	Pavel Kovárik	
Vojtěch Filip	Stanislav Grospič	Soňa Marková	
STAN			
Věra Černochová	Stanislav Polčák	Jaroslav Žalkovský	
Jan Farský	Jiří Šesták		
ODS			
Jana Černochová	Miroslava Němcová	Zbyněk Stanjura	
Petr Fiala	Jiří Oberfalzer	Alexandr Vondra	
Lubomír Musil	Jan Skopec	Jan Zahradil	
Strana svobodných občanů	Strana Práv Občanů	SPD	Česká pirátská strana
Jiří Payne	Vratislav Mynář	Tomio Okamura	Ivan Bartoš
	Jan Veleba		Martin Jiránek
Strana zelených	REALISTÉ		
Jitka Nesrstová	Jiří Hynek		

Převážná většina promluv, které mluvčí v proudovém vysílání vyslovili a které se týkaly některého z kandidujících subjektů, neměla pozitivní nebo negativní hodnotící zabarvení (79 %). Favorizace některého ze subjektů se vyskytovala jen velmi omezeně (2 %), zhruba pětina promluv měla defavorizující vyznění. Největší podíl promluv s negativním hodnotícím vyzněním se týkal strany SPD – promluvy stranu tematizovaly jako populistickou, kritizovaly její záměr vystoupit z EU nebo poukazovaly na neférovost předvolebního boje nelegálním výlepem plakátů (SPD se ovšem týkalo pouze 8 promluv externích mluvčích, což znamená, že z těchto dat nelze vyvozovat obecnější závěry).

Tabulka 26: Valence promluv vůči politickým stranám (N = 135)

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet promluv o stranách
ANO 2011	76 %	2 %	22 %	100 %	45
ČSSD	74 %	6 %	20 %	100 %	35
ODS	93 %		7 %	100 %	15
KDU-ČSL	80 %		20 %	100 %	10
KSČM	89 %		11 %	100 %	9
SPD	50 %		50 %	100 %	8
TOP 09	80 %		20 %	100 %	5
STAN	100 %			100 %	4
Piráti	100 %			100 %	2
Svobodní	100 %			100 %	1
Zelení	100 %			100 %	1
celkem	79 %	2 %	19 %	100 %	135

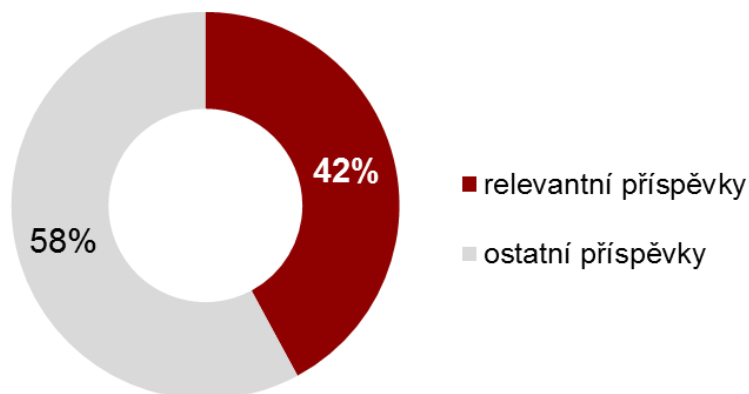
4.1.1.3 Dvacet minut Radiožurnálu

Dvacet minut Radiožurnálu je rozhovor moderátora či moderátorky s jedním hostem na aktuální téma. Je vysílán na stanici Radiožurnál každý všední den po 17. hodině. Jak napovídá název, stopáž pořadu mírně přesahuje dvacet minut.

Analyzováno bylo 19 příspěvků tohoto pořadu, odvysílaných ve všedních dnech sledovaného období.⁸ Vzhledem k formátu pořadu, tedy kontinuálnímu rozhovoru s jedním hostem se stopáží okolo 20 minut, odpovídal příspěvek, který je základní jednotkou naší analýzy, celému vysílání. Relevantních z hlediska naší analýzy bylo 8 příspěvků / vysílání, což představuje 42 % z celkové stopáže ve sledovaném období.

⁸ V týdnu od 9. 10. do 13. 10. 2017 byly místo tohoto pořadu vysílány Předvolební debaty.

Graf č. 4: Podíl stopáže relevantních příspěvků na celkové stopáži

Osm relevantních příspěvků lze rozdělit do tří skupin podle toho, zda pojednávaly o volbách do Poslanecké sněmovny nebo o kandidujících stranách a politicích.

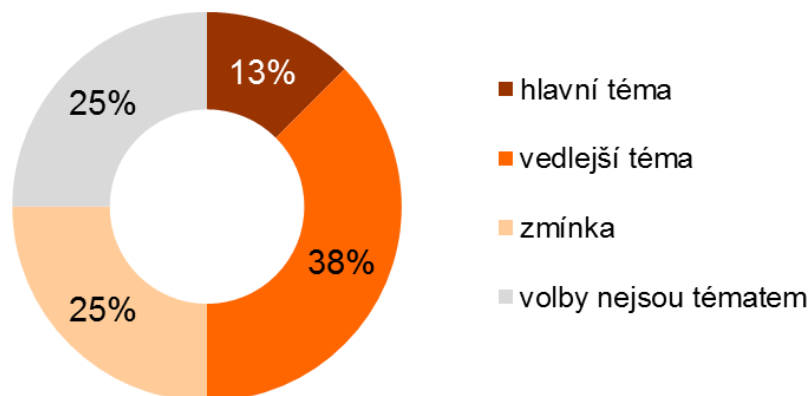
Ve dvou relevantních příspěvcích měla volební agenda podobu zmínky v kontextu jiné agendy bez reference k politickým stranám či jejich představitelům. Šlo o rozhovor se státním tajemníkem pro evropské záležitosti Alešem Chmelařem o migrační krizi a uprchlických kvótách a s politoložkou Annou Durnovou o výsledcích rakouských parlamentních voleb.

Další dva příspěvky se týkaly představitelů kandidujících politických stran a netematizovaly volby do Poslanecké sněmovny (rozhovor s Davidem Bednářem ze Sdružení českých taxikářů o protestech proti firmě Uber a s Věrou Jourovou z ANO o dvojí kvalitě potravin).

Zbylé čtyři příspěvky se týkaly jak parlamentních voleb, tak i konkrétních stran a jejich představitelů. Šlo o rozhovor s poslancem ODS Zbyňkem Stanjurou o činnosti Finanční správy, s youtuberem Karlem Kovářem („Kovym“) o možnostech jak přitáhnout mladé lidi k zájmu o politiku, s prezidentem České lékařnické komory o politice ministerstva zdravotnictví vedeného představitelem ČSSD a také o hodnocení pravdivosti výroků politiků v debatách a v předvolební kampani z úst Jana Tvrdoně ze serveru Demagog.cz.

Následující graf shrnuje, jakou pozici mělo v relevantních příspěvcích téma voleb do Poslanecké sněmovny.

Graf č. 5: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 8)

Mluvčími v jednotlivých příspěvcích byly osobnosti společenského života, s výjimkou poslance Stanjury a eurokomisařky Věry Jourové nepolitici.

Tabulka 27: Hosté v jednotlivých vysíláních pořadu

datum vysílání	hosté
19. 9. 2017	Zbyněk Stanjura , předseda poslaneckého klubu ODS
20. 9. 2017	David Bednář , sdružení českých taxikářů
27. 9. 2017	Věra Jourová , komisařka Evropské komise (ANO)
29. 9. 2017	Aleš Chmelař , státní tajemník pro evropské záležitosti
3. 10. 2017	Karel Kovář , "Kovy", youtuber
5. 10. 2017	Jan Tvrdouň , koordinátor projektu Demagog.cz
16. 10. 2017	Anna Durnová , politoložka
17. 10. 2017	Lubomír Chudoba , prezident České lékařnické komory

4.1.1.3.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Tematické rámce zachycující jednotlivé reference o stranách byly vytvořeny z osmi analyzovaných příspěvků Dvaceti minut Radiožurnálu, celkem bylo identifikováno 17 jednotek. Největší část z nich je věnována ČSSD (35 %).

Tabulka 28: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 17)

politická strana	počet	v %
ČSSD	6	35 %
ANO 2011	2	12 %
Piráti	2	12 %
SPD	2	12 %
KSČM	2	12 %
TOP 09	2	12 %
ODS	1	6 %
celkem	17	100 %

Tematické rámce identifikované v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu se týkaly především představitelů kandidujících politických stran. Syceny byly hlavně kritickými názory prezidenta České lékařnické komory na zdravotnickou politiku představitelů ČSSD, v případě hnutí ANO to bylo hodnocení výroků Andreje Babiše na adresu vlády a premiéra nebo postup primátorky Krnáčové ve sporu mezi taxikáři a společností Uber. U TOP 09 šlo o popis komunikace Miroslava Kalouska na sociálních sítích a o atraktivitu Dominika Feriho pro mladé voliče.

Tabulka 29: Tematické rámce dle jednotlivých stran (abs. počty, N = 17)

politická strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem
ČSSD		1	5	6
ANO 2011			2	2
Piráti		2		2
SPD		1	1	2
KSČM		2		2
TOP 09			2	2
ODS	1			1
celkem	1	6	10	17

Malý počet tematických rámců způsobuje, že při hodnocení valence tematických rámců převažuje defavorizující přístup, a to zejména vůči ČSSD. Tento výsledek je ovšem způsoben hlavně jediným příspěvkem, v němž prezident ČLnK kritizuje více různých aspektů zdravotnické politiky ČSSD. Pozitivní valence tematických rámců týkajících se České pirátské strany vychází z rozhovoru s youtuberem Kovářem, který ocenil schopnost strany oslovit mladé voliče.

Tabulka 30: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (abs. počty, N = 17)

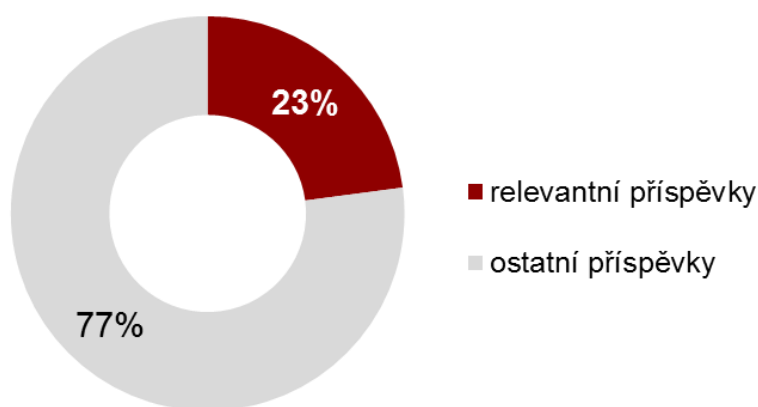
politická strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem
ČSSD	1		5	6
ANO 2011	1		1	2
Piráti		2		2
SPD	1		1	2
KSČM	1		1	2
TOP 09	1	1		2
ODS	1			1
Celkem	6	3	8	17

4.1.1.4 Den podle

Autorský pořad postavený na osobě moderátora, který postupně živě uvádí rozhovory a reportáže na aktuální i jiná významná témata. Pořad je vysílán denně na stanici Plus po 17. hodině se stopáží okolo 49 minut. Analyzována byla vysílání ze všedních dnů, ve 24 relacích bylo identifikováno celkem 43 relevantních příspěvků.

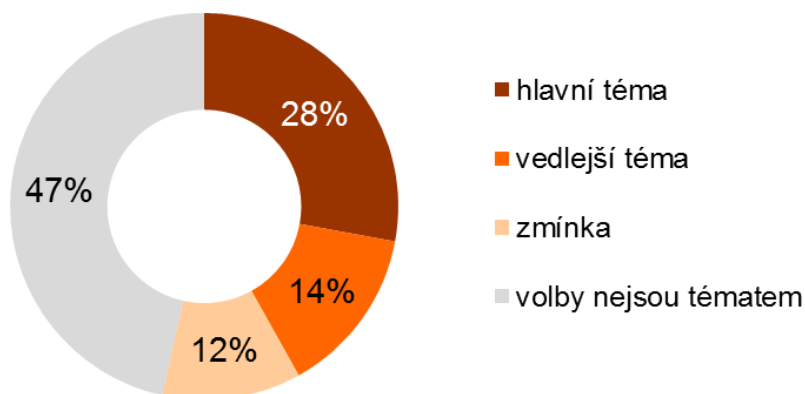
Necelá čtvrtina příspěvků, odvysílaných ve sledovaném období, se buď týkala voleb do Poslanecké sněmovny, nebo se věnovala kandidujícím subjektům či jejich představitelům (23 %).

Graf č. 6: Podíl volební agendy na celkové stopáži ve sledovaném období

V nadpoloviční většině ze 43 relevantních příspěvků bylo téma voleb do Poslanecké sněmovny nějakým způsobem přítomno: ve 28 % jednotek mělo pozici hlavního tématu, ve 14 % vedlejšího tématu a ve 12 % zmínky. Ve 47 % příspěvků volby tematizovány nebyly.

Graf č. 7: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 43)

Téměř polovinu relevantních příspěvků tvořily rozhovory (47 %), zastoupeny byly rovněž čtené zprávy (28 %) a kombinované příspěvky (23 %). Z hlediska typu nepozorujeme významný rozdíl

mezi příspěvky, které se nějakým způsobem věnovaly tématu voleb do Poslanecké sněmovny a mezi těmi, které se věnovaly jiné agendě.

Tabulka 31: Typy příspěvků (N = 43)

typ příspěvku	celek		volby do PS jsou tématem		volby do PS nejsou tématem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
rozhovor	20	47 %	12	52 %	8	40 %
čtená zpráva	12	28 %	5	22 %	7	35 %
kombinovaný příspěvek	10	23 %	5	22 %	5	25 %
komentář a analýza	1	2 %	1	4 %		
celkem	43	100 %	23	100 %	20	100 %

4.1.1.4.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Ve 43 analyzovaných příspěvcích jsme identifikovali celkem 87 tematických rámců (referencí o konkrétních politických stranách). Nejvíce jich bylo navázáno na ČSSD (23 %), následovalo hnutí ANO (16 %), KDU-ČSL (11 %), ODS (9 %) a KSČM (9 %). Distribuce tematických rámců je obdobná mezi příspěvky, které se věnují volbám do Poslanecké sněmovny i mezi těmi, které tematizují jinou agendu. Výjimku tvoří KDU-ČSL, která je častěji zastoupena v příspěvcích s mimovolební agendou – tyto reference se týkají především problematiky kvality potravin, která spadá do kompetence ministra zemědělství z této strany.

Tabulka 32: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 87)

	celek		volby do PS jsou tématem		volby do PS nejsou tématem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ČSSD	20	23 %	15	23 %	5	24 %
ANO 2011	14	16 %	11	17 %	3	14 %
KDU-ČSL	10	11 %	6	9 %	4	19 %
ODS	8	9 %	6	9 %	2	10 %
KSČM	8	9 %	7	11 %	1	5 %
SPD	7	8 %	7	11 %		
TOP 09	6	7 %	3	5 %	3	14 %
Piráti	3	3 %	3	5 %		
Strana zelených	3	3 %	2	3 %	1	5 %
STAN	2	2 %	1	2 %	1	5 %
Strana Práv Občanů	2	2 %	1	2 %	1	5 %
BPI	2	2 %	2	3 %		
REALISTÉ	1	1 %	1	2 %		
ODA	1	1 %	1	2 %		
celkem	87	100 %	66	100 %	21	100 %

Obraz jednotlivých stran byl v pořadu Den Podle rámován nejčastěji prostřednictvím jejich chování a konkrétních kroků (93 %). Rámování pomocí stranických programů nebo představitelů a kandidátů stran se vyskytovalo jen v jednotlivých případech.

Tabulka 33: Tematické rámce dle jednotlivých stran (N = 87)

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet rámců
ČSSD	5 %	95 %		100 %	20
ANO 2011		86 %	14 %	100 %	14
KDU-ČSL		100 %		100 %	10
ODS		88 %	13 %	100 %	8
KSČM	13 %	88 %		100 %	8
SPD		86 %	14 %	100 %	7
TOP 09		100 %		100 %	6
Piráti		100 %		100 %	3
Strana zelených		100 %		100 %	3
STAN		100 %		100 %	2
Strana Práv Občanů		100 %		100 %	2
BPI		100 %		100 %	2
REALISTÉ		100 %		100 %	1
ODA		100 %		100 %	1
celkem	2 %	93 %	5 %	100 %	87

Převážná většina tematických rámců neměla vůči stranám favorizující nebo defavorizující vyznění (85 %), 13 % nese negativní valenci. Negativní valence se týkala především KSČM (25 %) a hnutí ANO (21 %). V případě obou subjektů šlo o poukazy na aktuální pokles voličské podpory, u ANO navíc také o tematizaci existujícího střetu zájmů.

Tabulka 34: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (N = 87)

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet rámců
ČSSD	85 %		15 %	100 %	20
ANO 2011	79 %		21 %	100 %	14
KDU-ČSL	100 %			100 %	10
ODS	88 %		13 %	100 %	8
KSČM	75 %		25 %	100 %	8
SPD	71 %	14 %	14 %	100 %	7
TOP 09	100 %			100 %	6
Piráti	67 %	33 %		100 %	3
Strana zelených	100 %			100 %	3
STAN	100 %			100 %	2
Strana Práv Občanů	50 %		50 %	100 %	2
BPI	100 %			100 %	2
REALISTÉ	100 %			100 %	1
ODA	100 %			100 %	1
celkem	85 %	2 %	13 %	100 %	87

4.1.1.4.2 Externí mluvčí v pořadu Den podle

V pořadu Den podle se ke kandidujícím politickým subjektům nebo k tématu voleb do Poslanecké sněmovny vyjadřovala řada mluvčích. Byli jimi pracovníci Českého rozhlasu, novináři z jiných médií, politici kandidujících stran i experti z různých oborů. Jejich přehled přináší následující tabulka.

Tabulka 35: Mluvčí vyjadřující se k tématu voleb nebo ke kandidujícím subjektům v pořadu Den podle

jméno mluvčího	specifikace
novináři ČRo	
Marie Bastlová	Český rozhlas
Jana Klímová	
Pavčina Nečásková	
Filip Nerad	
Petr Nováček	
novináři jiných médií	
Adéla Čabanová	E15
Sabina Slonková	Neolivni.cz
politici kandidujících stran	
Andrej Babiš	ANO 2011
Pavel Bělobrádek	KDU-ČSL
Vojtěch Filip	KSČM
Marian Jurečka	KDU-ČSL
Oldřich Lomecký	TOP 09
Miloslav Ludvík	ČSSD
Michaela Marksová	ČSSD
Bohuslav Sobotka	ČSSD
Dan Ťok	ANO 2011
experti	
Michal Bábíček	místopředseda Sdružení praktických lékařů
Vít Beneš	výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů
Lubomír Kopeček	politolog, MU Brno
Jaromír Kryštof	ředitel společnosti Autotrans
Jiří Skuhrovec	šéf sdružení Econlab, garant projektu Rekonstrukce státu
Pavel Šaradin	politolog, UP Olomouc
Veronika Šprincová	analytička Fóra 50 %
Alexandr Vondra	bývalý ministr zahraničí, Cevro Institut

U mluvčích – politiků kandidujících stran jsme měřili i stopáže jejich promluv. Nejčastěji se ke slovu dostali zástupci KDU-ČSL se souhrnnou stopáží celkem 5 minut. Následovala promluva komunálního politika TOP 09 se stopáží necelé 3 minuty, vystoupení tří politiků ČSSD se souhrnnou stopáží necelé dvě minuty, promluvy zástupců ANO v délce mírně přesahující jednu minutu vystoupení komunistického politika se dvacetivteřinovou stopáží.

Stopáž věnovaná politikům KDU-ČSL byla generována především více než třiminutovou promluvou předsedy strany Pavla Bělobrádek v rozhovoru z 18. 9. 2017, v němž vysvětloval důvody, proč se KDU-ČSL distancuje od vládou přijaté koncepce rodinné politiky. Mluvčím TOP 09 byl starosta Prahy 1, který se v rozhovoru z 26. 9. 2017 vyjadřoval k aktuální situaci Nemocnice Na Františku.

Tabulka 36: Promluvy politiků kandidujících stran v pořadu Den podle

strana	mluvčí - politici	stopáž promluv
KDU-ČSL	Pavel Bělobrádek	4 min 59 s
	Marian Jurečka	
TOP 09	Oldřich Lomecký	2 min 47 s
ČSSD	Miloslav Ludvík	1 min 53 s
	Michaela Marksová	
	Bohuslav Sobotka	
ANO 2011	Andrej Babiš	1 min 9 s
	Dan Ťok	
KSČM	Vojtěch Filip	21 s

Mluvčí, kteří se ve svých promluvách věnovali některé z kandidujících stran, o nich hovořili nejčastěji bez pozitivního či negativního hodnocení (82 %). Necelá pětina promluv o stranách měla defavorizující vyznění (18 %), favorizaci některé ze stran jsme nezaznamenali. Největší podíl defavorizujících promluv se týkal hnutí ANO (44 %) – šlo o reflexi aktuálně zpravodajsky pokrývaných kauz představitelů strany a souvisejícího poklesu voličské podpory nebo poukaz na existující střet zájmů představitelů ANO ze strany představitele iniciativy Rekonstrukce státu.

Tabulka 37: Valence promluv vůči politickým stranám (N = 49)

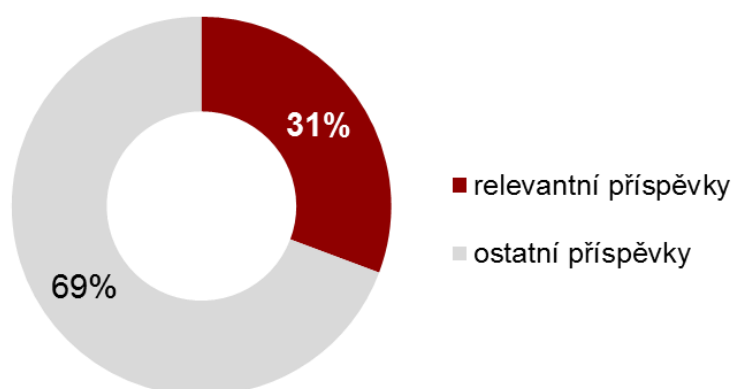
strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet promluv
ČSSD	92 %		8 %	100 %	12
ANO 2011	56 %		44 %	100 %	9
ODS	83 %		17 %	100 %	6
KDU-ČSL	100 %			100 %	6
SPD	67 %		33 %	100 %	3
KSČM	67 %		33 %	100 %	3
TOP 09	100 %			100 %	2
STAN	100 %			100 %	2
Strana zelených	100 %			100 %	2
Piráti	100 %			100 %	1
REALISTÉ	100 %			100 %	1
Strana Práv Občanů			100 %	100 %	1
ODA	100 %		0 %	100 %	1
celkem	82 %	0 %	18 %	100 %	49

4.1.1.5 Den v 60 minutách

Den v 60 minutách je publicistický pořad, který se hlouběji věnuje aktuálním denním událostem. Pořad je vysílán na stanici Plus každý všední den po 21. hodině. Pět vysílání pořadu bylo ve dnech 9. 10. – 13. 10. 2017 nahrazeno předvolebními debatami, analyzovali jsme tudíž 19 vysílání, v nichž jsme identifikovali 24 příspěvků relevantních z hlediska kritérií naší analýzy. Celková stopáž pořadu činí přibližně 49 minut, bez reprízy pořadu 20 minut Radiožurnálu přibližně 29 minut⁹.

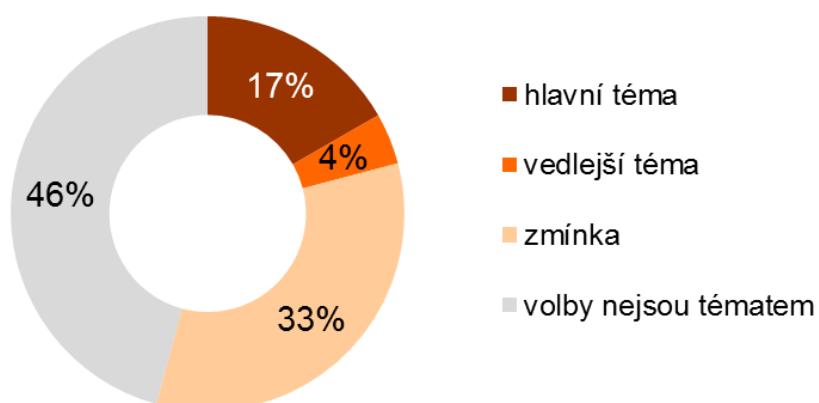
Relevantní příspěvky tvořily necelou třetinu celkové stopáže vysílání pořadu ve sledovaném období.

Graf č. 8: Podíl volební agendy na celkové stopáži ve sledovaném období

V nadpoloviční většině relevantních příspěvků bylo téma voleb do Poslanecké sněmovny přítomno. V necelé pětině z nich mělo status hlavního tématu (17 %), ve 4 % tématu vedlejšího a ve třetině příspěvků šlo o zmínku.

Graf č. 9: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 24)

⁹ Součástí pořadu je i repríza Dvaceti minut Radiožurnálu, kterými se zabýváme v samostatné kapitole a do analýzy pořadu Den v 60 minutách tuto reprízu nezahrnujeme.

Z hlediska typu příspěvku spadalo všech 24 analyzovaných jednotek do kategorie kombinovaný příspěvek.

4.1.1.5.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Ve 24 sledovaných příspěvcích jsme identifikovali celkem 49 tematických rámců (konkrétních výpovědí o kandidujících politických stranách. Nejvíce těchto referencí se týkalo ČSSD (25 %) a ANO 2011 (20 %), ostatní strany byly v pořadí reprezentovány méně často.

Tabulka 38: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 49)

strana	počet	v %
ČSSD	12	25 %
ANO 2011	10	20 %
KSČM	6	12 %
KDU-ČSL	5	10 %
Piráti	3	6 %
SPD	3	6 %
TOP 09	3	6 %
STAN	3	6 %
ODS	2	4 %
Strana zelených	2	4 %
celkem	49	100 %

Jednotlivé kandidující subjekty byly nejčastěji reprezentovány optikou svého chování a konkrétních kroků (88 %). V malé míře se vyskytovalo rámování pomocí stranických programů, rámování prostřednictvím konkrétních stranických představitelů se neobjevilo vůbec.

Tabulka 39: Tematické rámce dle jednotlivých stran (N = 49)

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet rámců
ČSSD	8 %	92 %		100 %	12
ANO 2011		100 %		100 %	10
KSČM		100 %		100 %	6
KDU-ČSL		100 %		100 %	5
Piráti	33 %	67 %		100 %	3
SPD		100 %		100 %	3
TOP 09		100 %		100 %	3
STAN	67 %	33 %		100 %	3
ODS	50 %	50 %		100 %	2
Strana zelených	50 %	50 %		100 %	2
celkem	12 %	88 %	0 %	100 %	49

Většina tematických rámců měla vůči kandidujícím subjektům neutrální vyznění (73 %), zhruba stejně často se vyskytovala favorizace i defavorizace (12 %, resp. 14 %). Favorizaci jsme

zaznamenali především u hnutí ANO (20 %), šlo o reference o dominantní pozici subjektu ve výzkumech volebních preferencí. Defavorizace se vyskytla zejména u KSČM (33 %), jejím předmětem byla podaná žaloba na poslední žijící vysoké představitele KSČ a negativní role této strany v životním příběhu zesnulého herce Jana Třisky.

Tabulka 40: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (N = 49)

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet rámců
ČSSD	83 %	8 %	8 %	100 %	12
ANO 2011	80 %	20 %		100 %	10
KSČM	50 %	17 %	33 %	100 %	6
KDU-ČSL	100 %			100 %	5
Piráti	67 %	33 %		100 %	3
SPD	100 %			100 %	3
TOP 09	100 %			100 %	3
STAN	67 %		33 %	100 %	3
ODS			100 %	100 %	2
Strana zelených		50 %	50 %	100 %	2
celkem	73 %	12 %	14 %	100 %	49

4.1.1.5.2 Externí mluvčí v pořadu Den v 60 minutách

Následující tabulka shrnuje, kteří externí mluvčí se v pořadu vyjadřovali k tématu voleb do Poslanecké sněmovny nebo ke kandidujícím politickým subjektům. Šlo především o politiky kandidujících stran, experti, novináři a ostatní mluvčí byli zastoupeni pouze okrajově.

Tabulka 41: Mluvčí vyjadřující se k tématu voleb nebo ke kandidujícím subjektům v pořadu Den v 60 minutách

jméno mluvčího	specifikace
novináři ČRo	
Petr Nováček	Český rozhlas
politici kandidujících stran	
Lenka Teska Arnoštová	ČSSD
Pavel Bělobrádek	KDU-ČSL
Pavel Blažek	ODS
Jiří Dolejš	KSČM
Pavel Juříček	ANO 2011
Miroslav Kalousek	TOP 09
Adriana Krnáčová	ANO 2011
Richard Mrázek	ANO 2011
Robert Pelikán	ANO 2011
Ivan Pilný	ANO 2011
Josef Skála	KSČM
Džamila Stehlíková	TOP 09
Stanislav Štech	ČSSD
Václav Votava	ČSSD

jméno mluvčího	specifikace
experti	
Marek Dřímal	ekonom Komerční banky
Januš Konečný	Nadační fond proti korupci
V.I.P.	
Jan Hrušínský	ředitel divadla

Největší prostor v pořadu Den v 60 minutách ve sledovaném období dostali politici a kandidáti hnutí ANO, s odstupem následovali představitelé a kandidáti tří opozičních stran se zhruba stejnou stopáží promluv (TOP 09, KSČM, ODS). Z mluvčích reprezentujících hnutí ANO získali nejvíce prostoru pražská primátorka a rezortní ministři strany, kteří se vyjadřovali k aktuálním tématům zpravodajské agendy (protesty pražských řidičů taxislužby, příprava státního rozpočtu, kárné žaloby na soudce). Pavel Juříček, kandidující za hnutí ANO, hovořil z pozice viceprezidenta Sdružení automobilového průmyslu o možném přesunu části výroby automobilky Škoda do Německa.

Tabulka 42: Promluvy politiků kandidujících stran v pořadu Den podle

strana	mluvčí - politici, kandidáti	stopáž promluv
ANO 2011	Pavel Juříček	13 min 10 s
	Adriana Krnáčová	
	Richard Mrázek	
	Robert Pelikán	
	Ivan Pilný	
TOP 09	Miroslav Kalousek	3 min 11 s
	Džamila Stehlíková	
KSČM	Jiří Dolejš	2 min 56 s
	Josef Skála	
ODS	Pavel Blažek	2 min 25 s
ČSSD	Lenka Teska Arnoštová	1 min 1 s
	Stanislav Štech	
	Václav Votava	
KDU-ČSL	Pavel Bělobrádek	22 s

Nadpoloviční většina mluvčích, kteří hovořili o některém z kandidujících subjektů, se nevyjadřovala s pozitivní či negativní valencí (55 %). Favorizace i defavorizace stran se vyskytovaly zhruba stejně často (25 %, resp. 20 %). Počet promluv týkajících se kandidujících stran byl ovšem natolik malý, že nemůžeme učinit validní závěry na úrovni jednotlivých subjektů.

Tabulka 43: Valence promluv vůči politickým stranám (N = 20)

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet promluv
ČSSD	60 %	20 %	20 %	100 %	5
ANO 2011	50 %	25 %	25 %	100 %	4
Piráti	50 %	50 %		100 %	2
KSČM	50 %		50 %	100 %	2
KDU-ČSL	100 %			100 %	2
ODS			100 %	100 %	1
SPD	100 %			100 %	1
TOP 09	100 %			100 %	1
STAN		100 %		100 %	1
Strana zelených		100 %		100 %	1
celkem	55 %	25 %	20 %	100 %	20

4.1.1.6 Názory a argumenty

Pořad Názory a argumenty v sobě slučuje dva vysílací formáty: ve všední den má podobu sledu komentářů, rozhovorů a analýz týkajících se aktuálního společenského a politického dění. Hosty jsou komentátoři, novináři politologové a další osobnosti zabývající se politickým a veřejným životem. O víkendech jde o debatiní kulaté stoly s osobnostmi podobného zaměření jako v předchozím případě.

Pořad je vysílán na stanici ČRo Plus ve všední dny po 18:30, o víkendech po 18. hodině. Stopáž činí přibližně 27 minut ve všední dny a 50 minut o víkendech a svátcích. Ve sledovaném období jsme v jednotlivých vysíláních identifikovali 61 relevantních příspěvků, z toho 51 v relacích z pracovních dnů a 10 ve víkendových debatách.

Jak již bylo výše uvedeno, pořad Názory a argumenty zastřešuje dva rozdílné formáty, lišící se i délkou stopáže. Tento pořad proto analyzujeme jak v celkovém pohledu, tak zvlášť pro oba subtypy. Mezi příspěvky vysílanými ve všední dny převažovaly komentáře a analýzy (82 %), o víkendech to byly především debaty (80 %).

Tabulka 44: Typy příspěvků (N = 61)

	všední den		víkend		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
komentář a analýza	41	80 %			41	67 %
rozhovor	8	16 %	1	10 %	9	15 %
debata			8	80 %	8	13 %
čtená zpráva			1	10 %	1	2 %
reportáž	1	2 %			1	2 %
glosa	1	2 %			1	2 %
celkem	51	100 %	10	100 %	61	100 %

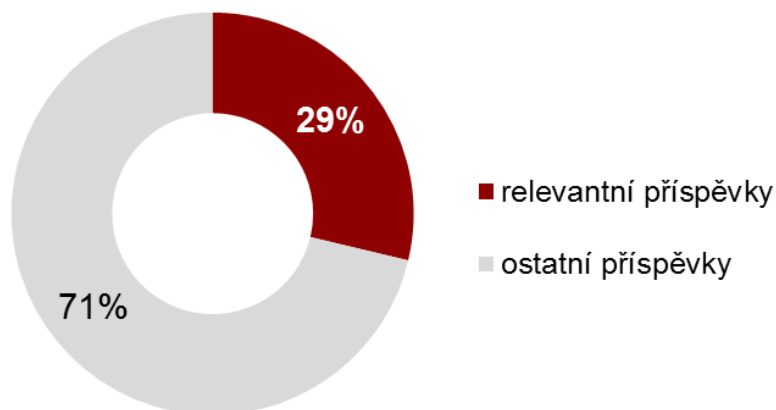
Vzhledem k většímu počtu relevantních příspěvků v pořadu můžeme kvantitativně prezentovat strukturu jejich obsahové agendy. Následující tabulka ukazuje, že příspěvky se tématu voleb věnovaly především optikou hodnocení předvolební kampaně a komentování publikovaných výzkumů volebních preferencí (16 %). Pozornost byla věnována i problematice Evropské unie a zahraniční politiky (15 %). Tematizována byla také role a důležitost chystaných voleb v kontextu společenského dění a politického systému, případně volební chování české populace (13 %) a volby v ČR v kontextu voleb v Německu či Rakousku (11 %). Zahraničně-politická témata byla častěji zastoupena ve víkendových kulatých stolech, vysílání ve všedních dnech se věnovala především aktuální předvolební kampani a obecné důležitosti voleb.

Tabulka 45: Obsahová agenda relevantních příspěvků (N = 61)

	všední den		víkend		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
předvolební kampaň, průzkumy preferencí	10	20 %			10	16 %
EU, vztah ČR a EU, zahraniční politika	5	10 %	4	40 %	9	15 %
volby obecně, jejich důležitost, volební účast	7	14 %	1	10 %	8	13 %
volby v Německu / Rakousku a situace v ČR	2	4 %	5	50 %	7	11 %
kauzy Andreje Babiše, hnutí ANO	5	10 %			5	8 %
postoje a činy prezidenta Zemana	5	10 %			5	8 %
debaty o státním rozpočtu, zvyšování důchodů	4	8 %			4	7 %
kauza lithium	3	6 %			3	5 %
protesty lékařů, taxikářů	2	4 %			2	3 %
stav justice, soudní spory	2	4 %			2	3 %
balance dosavadní vlády	1	2 %			1	2 %
EET, účtenkovka	1	2 %			1	2 %
stav českých lesů	1	2 %			1	2 %
výroky komunálních politiků	1	2 %			1	2 %
kauza OKD	1	2 %			1	2 %
podnikatelské klima v ČR	1	2 %			1	2 %
celkem	51	100 %	10	100 %	61	100 %

Následující graf prezentuje podíl stopáže příspěvků s volební tematikou na celkové stopáži ve vysíláních ze všedních dnů. Vzhledem k charakteru víkendových vysílání *Názorů a argumentů* (téměř hodinová debata s více hosty) je poněkud problematické přesně ohraničit jednotlivé příspěvky s volební tematikou. Údaj o podílu na celkové stopáži proto za víkendová vysílání neuvádíme.

Graf č. 10: Podíl volební agendy na celkové stopáži ve sledovaném období – všední dny

V celkovém pohledu byly volby do Poslanecké sněmovny nejčastěji vedlejším tématem příspěvků (33 %), ve 26 % příspěvků měla volební agenda status zmínky. V necelé čtvrtině příspěvků byly volby hlavním tématem (21 %) a v pětině vůbec nebyly tematizovány. Ve víkendových kulatých stolech měla volební agenda častěji pozici vedlejšího tématu, ve vysílání z všedních dnů byla její pozice distribuována rovnoměrně.

Tabulka 46: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 61)

	všední den		víkend		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
hlavní téma	13	25 %			13	21 %
vedlejší téma	14	27 %	6	60 %	20	33 %
zmínka	14	27 %	2	20 %	16	26 %
volby nejsou tématem	10	20 %	2	20 %	12	20 %
celkem	51	100 %	10	100 %	61	100 %

4.1.1.6.1 Reprezentace kandidujících subjektů¹⁰

Tematické rámce vytvořené z příspěvků pořadu *Názory a argumenty* referovaly především o hnutí ANO (46 %) a ČSSD (26 %). Ostatní kandidující subjekty byly v pořadí tematizovány s výrazně nižší frekvencí.

Tabulka 47: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 70)

strana	počet	v %
ANO 2011	32	46 %
ČSSD	18	26 %
ODS	6	9 %
KDU-ČSL	5	7 %
Piráti	2	3 %
SPD	2	3 %
KSČM	2	3 %
TOP 09	2	3 %
Dobrá volba 2016	1	1 %
celkem	70	100 %

Téměř dvě třetiny tematických rámců vytvořených z relevantních příspěvků pořadu *Názory a argumenty* se týkaly představitelů a kandidátů jednotlivých stran (63 %). V případě hnutí ANO se pozornost koncentrovala na jeho předsedu Andreje Babiše, u ČSSD se pořad věnoval více politikům – předsedovi strany Milanu Chovancovi, premiéru Bohuslavu Sobotkovi, ministru Jiřímu Havlíčkovi, ale i brněnskému komunálnímu politikovi Milanu Hrdličkovi kvůli jeho kontroverzním výrokům o migrantech.

Tabulka 48: Tematické rámce dle jednotlivých stran (N = 70)

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet rámců
ANO 2011	3 %	13 %	84 %	100 %	32
ČSSD		56 %	44 %	100 %	18
ODS		50 %	50 %	100 %	6
KDU-ČSL		40 %	60 %	100 %	5
Piráti		100 %		100 %	2
SPD		100 %		100 %	2
KSČM		50 %		100 %	2
TOP 09		50 %	50 %	100 %	2
Dobrá volba 2016			100 %	100 %	1
celkem	1 %	36 %	63 %	100 %	70

¹⁰ Data v této kapitole prezentujeme pouze souhrnně za celý pořad, neboť 94 % tematických rámců bylo vytvořeno z vysílání ve všedních dnech.

Největší podíl tematických rámců vykazoval vůči jednotlivým kandidujícím subjektům negativní valenci (51 %). Rozhodující měrou k tomuto výsledku přispělo velké zastoupení rámců s negativní valencí navázaných na hnutí ANO (78 %). Týkaly se především verdiktu slovenského ústavního soudu, který zrušil předchozí rozsudky nižších slovenských instancí o neoprávněnosti zápisu Andreje Babiše do svazků StB. Defavorizační vyznění měly i tematické rámce související s kauzou Čapí hnízdo.

Tabulka 49: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (N = 70)

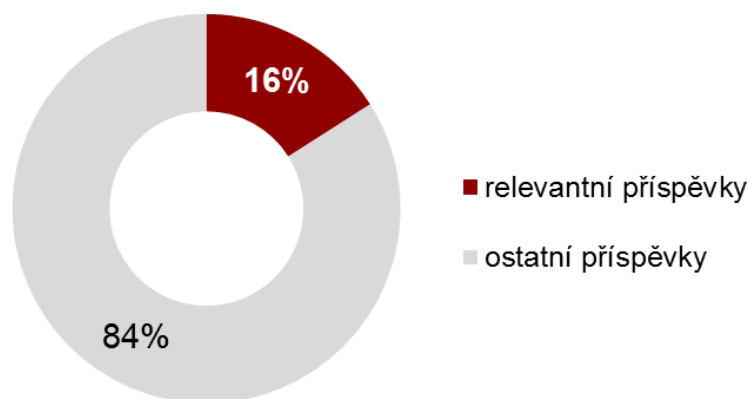
strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet rámců
ANO 2011	16 %	6 %	78 %	100 %	32
ČSSD	61 %	6 %	33 %	100 %	18
ODS	50 %	17 %	33 %	100 %	6
KDU-ČSL	20 %	20 %	60 %	100 %	5
Piráti		100 %		100 %	2
SPD		100 %		100 %	2
KSČM	50 %	50 %		100 %	2
TOP 09	50 %	50 %		100 %	2
Dobrá volba 2016	100 %			100 %	1
celkem	33 %	16 %	51 %	100 %	70

4.1.1.7 Jak to vidí

Pořad Jak to vidí je tvořen rozhovorem moderátora s jedním hostem, který komentuje události ve svém oboru i aktuální dění. Pořad je vysílán každý den kromě soboty na stanici Dvojka v 8:30, stopáž se pohybuje okolo 26 minut.

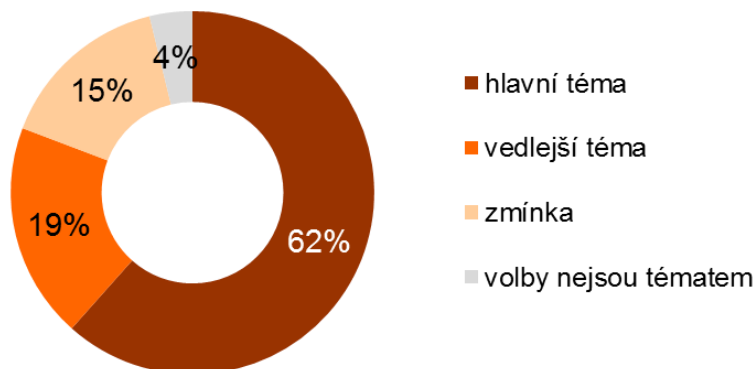
Ve sledovaném období bylo vysíláno 29 rozhovorů, ve 13 z nich jsme identifikovali příspěvky relevantní z hlediska naší analýzy. Vzhledem k charakteru pořadu, kdy host komentuje či glosuje aktuální dění, jsou v některých případech jednotlivé rozhovory členěny do více samostatných příspěvků. Celkem jsme identifikovali 26 příspěvků.

Graf č. 11: Podíl stopáže relevantních příspěvků na celkové stopáži

V relevantních příspěvcích pořadu Jak to vidí bylo téma voleb do Poslanecké sněmovny výrazně zastoupeno. V 52 % příspěvků má pozici hlavního tématu, v 19 % tématu vedlejšího a v 15 % zmínky. Příspěvky, které se volbami zabývaly jako hlavním tématem, se především z různých úhlů pohledu věnovaly předvolební kampani (programy a strategie stran, komunikovaná témata, vliv parlamentních voleb v Německu a podobně).

Graf č. 12: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 5)

Následující tabulka ukazuje hosty pořadu ve vysíláních, která byla relevantní z hlediska naší analýzy. Někteří se v relevantních vysíláních objevili dvakrát.

Tabulka 50: Hosté pořadu Jak to vidí

datum vysílání	host
18. 9. 2017	Josef Baxa
19. 9. 2017	Vladimíra Dvořáková
21. 9. 2017	Bohumil Pečinka
25. 9. 2017	Ivan Hoffman
26. 9. 2017	Cyril Höschl
27. 9. 2017	Hans Schmidt - Jörg, německý novinář
2. 10. 2017	Erik Best
6. 10. 2017	Vladimíra Dvořáková
9. 10. 2017	Ivan Hoffman
10. 10. 2017	Jan Jiráček
12. 10. 2017	Richard Hindls
16. 10. 2017	Josef Baxa
17. 10. 2017	Cyril Höschl

4.1.1.7.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Nejvíce identifikovaných referencí o jednotlivých stranách se týkalo hnutí ANO a ČSSD (shodně 29 %). V případě hnutí ANO byly tematické rámce navázány na osobu jeho lídra, u ČSSD na program a identitu strany.

Tabulka 51: Tematické rámce týkající se jednotlivých stran (N = 14)

politická strana	počet	v %
ANO 2011	4	29 %
ČSSD	4	29 %
KSČM	2	14 %
TOP 09	2	14 %
ODS	1	7 %
ODA	1	7 %
celkem	14	100 %

Mediální obraz jednotlivých stran byl rámován především prostřednictvím jejich chování nebo jejich představitelů. Rámování pomocí představitelů stran bylo využito především u hnutí ANO, kde se žádné jiné typy rámování nevyskytly. Reference o straně se koncentrovaly na osobu Andreje Babiše, a to jednak na kauzu Čapí hnízdo, jednak na jeho roli v předvolební kampani.

Tabulka 52: Tematické rámce dle jednotlivých stran (abs. počty, N = 14)

	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem
ANO 2011			4	4
ČSSD	1	2	1	4
KSČM	1	1		2
TOP 09	1	1		2
ODS		1		1
ODA		1		1
celkem	3	6	5	14

Tematické rámce vztažené k jednotlivým stranám byly ve většině případů bez hodnotícího zaměření. Jednotlivě se u několika stran objevil defavorizující přístup, favorizaci jsme zaznamenali pouze u hnutí ANO – šlo o komentáře Bohumila Pečinky k výrazné pozici Andreje Babiše v předvolební kampani.

Tabulka 53: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (abs. počty, N = 14)

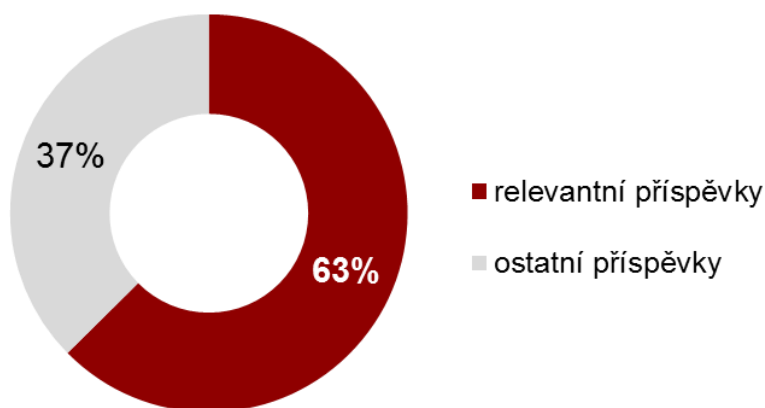
	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem
ANO 2011	1	2	1	4
ČSSD	3		1	4
KSČM	2			2
TOP 09	2			2
ODS	1			1
ODA			1	1
celkem	9	2	3	14

4.1.1.8 Osobnost Plus

Pořad Osobnost Plus má formát obsáhlého profilového rozhovoru moderátorky s významnými osobnostmi z různých oborů. Vysílán je na stanici Plus ve víkendových dnech po 11. hodině. Stopáž pořadu činí necelých 50 minut.

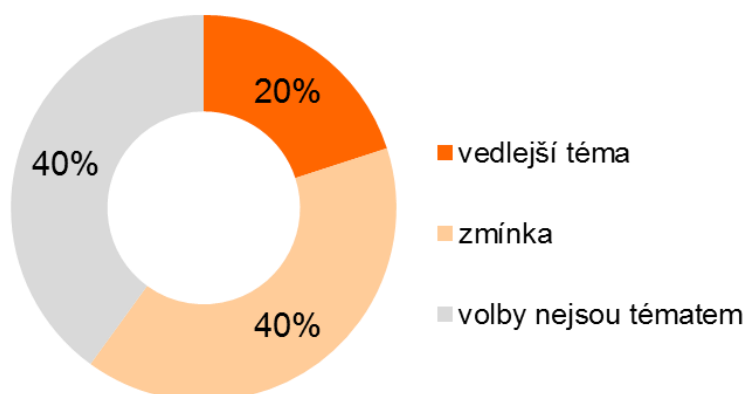
Analyzováno bylo osm vysílání tohoto pořadu z víkendových dnů sledovaného období. Vzhledem k formátu profilového rozhovoru odpovídá jedno vysílání jednomu příspěvku (základní jednotce naší analýzy). Ze zmíněných osmi vysílání bylo pět relevantních, tj. zabývaly se tématem voleb a/nebo kandidujícími stranami a jejich představiteli. Tyto relevantní příspěvky představují 63 % celkové stopáže vysílání pořadu ve sledovaném období.

Graf č. 13: Podíl stopáže relevantních příspěvků na celkové stopáži

Téma voleb do Poslanecké sněmovny nebylo v analyzovaných rozhovorech výrazněji tematizováno – v jednom případě mělo status vedlejšího tématu, ve dvou případech zmínky a ve dvou rozhovorech nebylo vůbec přítomno.

Graf č. 14: Pozice tématu voleb do PS v relevantních příspěvcích (N = 5)

Hosty relevantních vysílání pořadu Osobnost Plus byly osobnosti kulturního a společenského života. Jejich přehled přináší následující tabulka.

Tabulka 54: Hosté pořadu Osobnost Plus

datum vysílání	host
23. 9. 2017	Vlastimil Harapes - herec, tanečník
30. 9. 2017	Táňa Fischerová - herečka, spisovatelka a občanská aktivistka
1. 10. 2017	Josef Šlerka - sémiotik, odborník na analýzu dat ze sociálních sítí
14. 10. 2017	Jindřich Šídlo - novinář
15. 10. 2017	Tatiana Vilhelmová - herečka

4.1.1.8.1 Reprezentace kandidujících subjektů

Pět relevantních příspěvků pořadu ve sledovaném období obsahovalo deset konkrétních referencí o politických stranách, nejčastěji o ANO a TOP 09. Výpovědi o stranách mají charakter jak obecnější reflexe české politiky (dělbá politické a ekonomické moci, boj proti korupci, vztah politiků a médií), tak i osobního a lidského rozměru politiky (osobní vztah mluvčích k některým politikům, vlastní pokus o vstup do politiky).

Tabulka 55: Tematické rámce týkající se jednotlivých stran (N = 10)

politická strana	počet	v %
ANO 2011	4	40 %
TOP 09	3	30 %
ODS	2	20 %
ČSSD	1	10 %
celkem	10	100 %

Reference o stranách v pořadu Osobnost Plus týkaly výhradně představitelů a kandidátů strany. Obraz stran tedy nebyl vytvářen prostřednictvím jejich programů ani jejich konkrétního chování.

Tabulka 56: Tematické rámce dle jednotlivých stran (abs. počty, N = 10)

politická strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem
ANO 2011			4	4
ODS			3	3
TOP 09			2	2
ČSSD			1	1
celkem	0	0	10	10

Výpovědi o stranách mají ve většině případů neutrální charakter. Negativně či pozitivně zaměřené tematické rámce se vyskytují jen jednotlivě.

Tabulka 57: Valence tematických rámců vůči jednotlivým stranám (abs. počty, N = 10)

politická strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem
ANO 2011	3		1	4
TOP 09	3			3
ODS	1		1	2
ČSSD		1		1
celkem	7	1	2	10

4.1.2 Diskusní pořady s předvolební dramaturgií

Následující kapitola se týká vybraných diskusních pořadů Českého rozhlasu s předvolební dramaturgií. Analyzováno je pět předvolebních debat z období 9. 10. až 13. 10. 2017 a Závěrečná debata z 20. 10. 2017.

V rámci kvantitativní analýzy jsme sledovali dva základní faktory:

- kvantitativní reprezentaci kandidujících politických subjektů,
- strukturu a povahu dotazů položených moderátorem.

Kvantitativní reprezentace kandidujících politických subjektů sleduje:

- zastoupení kandidujících subjektů v diskusních pořadech,
- stopáž, která byla těmto subjektům poskytnuta,
- počet dotazů, které byly adresovány jednotlivým mluvčím.

Struktura a povaha dotazů položených moderátorem má pak tyto indikátory:

- typologie dotazů
 - hlavní dotaz (zadání tematického rámce),
 - vedlejší dotaz (rozvíjení tématu nastoleného hlavním dotazem),
 - doplňovací dotaz (výzva k upřesnění odpovědi).
- míra polemičnosti dotazů - valence
 - neutrální dotaz,
 - vstřícný dotaz (nahrávka),
 - kritický dotaz (tvrzení/otázka, která má tendenci zpochybnit stanovisko mluvčího/strany).
- zacílení dotazů
 - ad hominem (kritická osobní otázka, která zpochybňuje kredibilitu kandidáta, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz),
 - ad rem (obecně zjišťování).

Analýza struktury dotazů se zaměřila na následující rámce přikládané jednotlivým mluvčím jakožto reprezentantům kandidujících subjektů:

- profesní kompetence kandidáta,
- osobnostní rysy, morální integrita kandidáta,
- hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta,
- strategie, chování kandidáta v kampani,
- program strany,
- vztahy dané strany s ostatními stranami,
- vnitrostranické vztahy,
- strategie, chování strany v kampani.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřípravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,

- neschopnost diskusi soudcovat,
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků,
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli,
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmus, zesměšňování) na straně moderátora,
- defavorizace politické strany/ představitele/ kandidáta (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora,
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora,
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování).

4.1.2.1 Předvolební debaty

V rámci pořadu Předvolební debaty Český rozhlas v období od 9. do 13. října 2017 odvysílal sérii předvolebních debat s lídry subjektů zaregistrovaných pro sněmovní volby. Nabídku účasti v debatách obdrželi lídři všech kandidujících subjektů, pro účast v pořadu tedy nebyl stanoven žádný výběrový klíč.

V pěti debatách vystoupili zástupci 29 z celku 31 stran a hnutí kandidujících ve volbách do Poslanecké sněmovny. Nabídku účasti nevyužily subjekty Referendum o EU (s vylosovanou účastí v debatě z 11. 10. 2017) a Česká národní fronta (s vylosovanou účastí v debatě z 12. 10.).

Debaty byly vysílány od 9. října do 13. října ze studia Českého rozhlasu živě na stanici ČRo Radiožurnál a v repríze na ČRo Plus. Pořadí účastníků i složení diskuzních skupin určil los. Debaty probíhaly bez účasti publika, moderoval je Jan Pokorný.

Stopáž jednotlivých debat variovala podle počtu zúčastněných subjektů – při počtu šesti diskutujících se pohybovala kolem 60 minut, v případě debat z 11. a 12. 10. s pěti účastníky byla stopáž zkrácena na 50 minut, délka debaty z 9. 10. byla při počtu sedmi diskutujících navýšena na 70 minut.

Tabulka 58: Data vysílání předvolebních diskuzí a zúčastněné subjekty

datum vysílání	počet zúčastněných subjektů	strana/kandidující subjekt
09. 10. 2017	7	ANO 2011
		Piráti
		SPD
		Zelení
		ŘN - VU
		ODA
		BPI
10. 10. 2017	6	Svobodní
		DSSS

datum vysílání	počet zúčastněných subjektů	strana/kandidující subjekt
		Radostné Česko
		Dobrá volba 2016
		ČSNS
		Národ Sobě
11. 10. 2017	5	SPORTOVCI
		SPR RSČ M Sládka
		Volte Pravý Blok
		OBČANÉ 2011
		Unie HAVEL
12. 10. 2017	5	ODS
		KSČM
		ČSSD
		SPO
		SPDV
13. 10. 2017	6	KDU-ČSL
		TOP 09
		STAN
		Rozumní
		REALISTÉ
		CESTA

Samotné debaty byly vedeny tak, že strukturované části (zodpovídání moderátorských dotazů) byly doplňovány o diskuzní části, v nichž moderátor různou měrou připouštěl možnost dalšího vyjádření mluvčím, kteří požádali o slovo, případně akceptoval spontánní reakce mluvčích na sebe navzájem. Abychom mohli lépe postihnout přístup moderátora v jednotlivých diskuzích, analyzovali jsme zvlášť stopáže odpovědí na dotazy moderátora a stopáže promluv, které byly výsledkem vlastní komunikační iniciativy mluvčích.

Kvantitativní pohled na data o jednotlivých vysíláních pořadu ukazuje, že v prostoru poskytnutém zástupcům zúčastněných subjektů existují poměrně výrazné rozdíly. Nejnižší míru promluv pozorujeme u subjektu Unie HAVEL, jehož podíl promluv na celkové stopáži diskuze s účastí zástupce této strany činí 7 % (3 min. 38 s.). Nižší celkové stopáže promluv vykazuje také SPVD (souhrnně 4 min. 25 s.), KDU-ČSL (4 min. 58 s.), ČSNS (5 min. 15 s.) a Cesta odpovědné společnosti (5 min. 16 s.).

Při bližším zkoumání však zjišťujeme, že průměrná délka odpovědí představitelů Unie HAVEL, SPVD a KDU-ČSL dosahuje nejnižších hodnot ze všech kandidátů. Výslednou nízkou celkovou délkou promluv tak lze přičíst úspornému projevu mluvčích uvedených stran. V případě subjektů Cesta odpovědné společnosti a KDU-ČSL lze za celkovou kratší stopáží promluv spatřovat i menší komunikační iniciativu mluvčích těchto stran ve volně-diskuzních částech, které v debatě z 13. 10. ve větší míře probíhaly. Kratší stopáž promluv zástupce ČSNS lze pak vysvětlit také tím, že představitel dané strany se do debaty připojil až ve 13. minutě vysílání (čas 12:58). Nižší stopáže promluv těchto subjektů tak nepovažujeme za důsledek aktivit moderátora.

Naopak největší prostor k promluvám obdržely SPR RSC (12 min. 7 s.), SPD (11 min. 47 s.) a Rozumní (11 min. 12 s.). V případě SPR RSC a SPD pozorujeme vyšší počty obdržených dotazů a nadprůměrné délky odpovědí představitelů daných stran. Zástupce subjektu Rozumní pak v rámci debaty, v níž vystoupil, inkasoval nejvyšší počet dotazů (15, 28 % z celku moderátorských dotazů v rámci dané debaty) a v tomto smyslu lze spatřovat souvislost mezi stopáží promluv daného subjektu a aktivitami moderátora, který danému subjektu prostřednictvím většího počtu dotazů poskytl prostor pro vyjádření.

Tabulka 59: Stopáž promluv zástupců kandidujících subjektů a celková stopáž

datum	strana/ kandidující subjekt	celková stopáž diskuze, jíž se strana zúčastnila	celková stopáž promluv zástupce strany	celková stopáž odpovědí na dotazy moderátora	celková stopáž promluv – vlastní iniciativa mluvčích	podíl všech promluv zástupce strany na celkové stopáži (%)	podíl promluv – odpovědí na dotazy moderátora zástupce strany na celkové stopáži (%)
09. 10. 2017	ANO 2011	1 h 9 min 54 s	8 min 21 s	8 min 21 s	0 s	12 %	12 %
	Piráti	1 h 9 min 54 s	9 min 58 s	9 min 58 s	0 s	14 %	14 %
	SPD	1 h 9 min 54 s	11 min 47 s	11 min 47 s	0 s	17 %	17 %
	Zelení	1 h 9 min 54 s	10 min 29 s	10 min 29 s	0 s	15 %	15 %
	ŘN - VU	1 h 9 min 54 s	6 min 57 s	6 min 57 s	0 s	10 %	10 %
	ODA	1 h 9 min 54 s	6 min 8 s	6 min 8 s	0 s	9 %	9 %
	BPI	1 h 9 min 54 s	5 min 29 s	5 min 29 s	0 s	8 %	8 %
10. 10. 2017	Svobodní	59 min 56 s	5 min 58 s	5 min 58 s	0 s	10 %	10 %
	DSSS	59 min 56 s	9 min 13 s	9 min 13 s	0 s	15 %	15 %
	Radostné Česko	59 min 56 s	5 min 25 s	5 min 25 s	0 s	9 %	9 %
	Dobrá volba 2016	59 min 56 s	10 min 20 s	10 min 20 s	0 s	17 %	17 %
	ČSNS	59 min 56 s	5 min 15 s	5 min 7 s	8 s	9 %	9 %
	Národ Sobě	59 min 56 s	8 min 58 s	8 min 24 s	34 s	15 %	14 %
11. 10. 2017	SPORTOVCI	50 min 16 s	6 min 17 s	5 min 24 s	53 s	13 %	11 %
	SPR RSC M Sládka	50 min 16 s	12 min 7 s	11 min 38 s	29 s	24 %	23 %
	Volte Pravý Blok	50 min 16 s	8 min 23 s	7 min 37 s	46 s	17 %	15 %
	OBČANÉ 2011	50 min 16 s	8 min 13 s	7 min 3 s	1 min 10 s	16 %	14 %
	Unie HAVEL	50 min 16 s	3 min 38 s	3 min 10 s	28 s	7 %	6 %
12. 10. 2017	ODS	50 min 1 s	7 min 7 s	5 min 45 s	1 min 22 s	14 %	11 %
	KSČM	50 min 1 s	9 min 42 s	6 min 9 s	3 min 33 s	19 %	12 %
	ČSSD	50 min 1 s	7 min 59 s	5 min 25 s	2 min 34 s	16 %	11 %
	SPO	50 min 1 s	10 min 41 s	8 min 34 s	2 min 7 s	21 %	17 %
	SPDV	50 min 1 s	4 min 25 s	3 min 28 s	57 s	9 %	7 %
13. 10. 2017	KDU-ČSL	59 min 58 s	4 min 58 s	4 min 1 s	57 s	8 %	7 %
	TOP 09	59 min 58 s	9 min 39 s	5 min 27 s	4 min 12 s	16 %	9 %
	STAN	59 min 58 s	9 min 16 s	5 min 1 s	4 min 15 s	15 %	8 %
	Rozumní	59 min 58 s	11 min 12 s	7 min 40 s	3 min 32 s	19 %	13 %
	REALISTÉ	59 min 58 s	8 min 18 s	4 min 55 s	3 min 23 s	14 %	8 %
	CESTA	59 min 58 s	5 min 16 s	3 min 27 s	1 min 49 s	9 %	6 %

V rámci debat moderátor adresoval hostům stejný nebo srovnatelný počet hlavních dotazů a v tomto smyslu k nim přistupoval vyváženě. Odlišné hodnoty v počtech hlavních dotazů napříč diskuzemi lze vysvětlit odlišnou dynamikou jednotlivých debat.

Rozdíly pozorujeme v počtech vedlejších a doplňovacích dotazů, tyto však do značné míry vycházely z charakteru předchozích odpovědí respondentů (obsažnost a míra konkrétnosti odpovědi, relevance vzhledem k předchozímu dotazu) a nepovažujeme je za výraz nevyváženého přístupu k jednotlivým diskutujícím.

Tabulka 60: Počet dotazů na zástupce stran a průměrná délka odpovědí

datum	strana/ kandidující subjekt	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů v diskuzi (%)	průměrná délka odpovědi
09. 10. 2017	ANO 2011	11	17 %	46 s
	Piráti	7	11 %	85 s
	SPD	13	20 %	54 s
	Zelení	6	9 %	105 s
	ŘN - VU	10	15 %	42 s
	ODA	12	18 %	31 s
	BPI	7	11 %	47 s
10. 10. 2017	Svobodní	11	17 %	33 s
	DSSS	11	17 %	50 s
	Radostné Česko	12	19 %	27 s
	Dobrá volba 2016	11	17 %	56 s
	ČSNS	8	13 %	38 s
	Národ Sobě	10	16 %	50 s
11. 10. 2017	SPORTOVCI	6	10 %	54 s
	SPR RSČ M Sládka	16	27 %	44 s
	Volte Pravý Blok	19	32 %	24 s
	OBČANÉ 2011	10	17 %	42 s
	Unie HAVEL	9	15 %	21 s
12. 10. 2017	ODS	11	24 %	31 s
	KSČM	7	15 %	53 s
	ČSSD	7	15 %	46 s
	SPO	10	22 %	51 s
	SPDV	11	24 %	19 s
13. 10. 2017	KDU-ČSL	11	20 %	22 s
	TOP 09	7	13 %	47 s
	STAN	7	13 %	43 s
	Rozumní	15	28 %	31 s
	REALISTÉ	8	15 %	37 s
	CESTA	6	11 %	35 s

Tabulka 61: Typ dotazů

datum	strana/ kandidující subjekt	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)	hlavní dotaz (počet)	vedlejší dotaz (počet)	doplňovací dotaz (počet)	celkem dotazů
09. 10. 2017	ANO 2011	45 %	45 %	9 %	5	5	1	11
	Piráti	71 %	29 %		5	2		7
	SPD	38 %	38 %	23 %	5	5	3	13
	Zelení	83 %	17 %		5	1		6
	ŘN - VU	50 %	20 %	30 %	5	2	3	10
	ODA	42 %	33 %	25 %	5	4	3	12
	BPI	71 %	14 %	14 %	5	1	1	7
10. 10. 2017	Svobodní	36 %	36 %	27 %	4	4	3	11
	DSSS	45 %	45 %	9 %	5	5	1	11
	Radostné Česko	42 %	42 %	17 %	5	5	2	12
	Dobrá volba 2016	45 %	18 %	36 %	5	2	4	11
	ČSNS	50 %	25 %	25 %	4	2	2	8
	Národ Sobě	50 %	10 %	40 %	5	1	4	10
11. 10. 2017	SPORTOVCI	83 %	17 %		5	1		6
	SPR RSČ M Sládka	31 %	25 %	44 %	5	4	7	16
	Volte Pravý Blok	26 %	21 %	53 %	5	4	10	19
	OBČANÉ 2011	50 %	10 %	40 %	5	1	4	10
	Unie HAVEL	56 %	22 %	22 %	5	2	2	9
12. 10. 2017	ODS	36 %	36 %	27 %	4	4	3	11
	KSČM	57 %	14 %	29 %	4	1	2	7
	ČSSD	57 %	29 %	14 %	4	2	1	7
	SPO	40 %	30 %	30 %	4	3	3	10
	SPDV	36 %	27 %	36 %	4	3	4	11
13. 10. 2017	KDU-ČSL	36 %	18 %	45 %	4	2	5	11
	TOP 09	57 %	29 %	14 %	4	2	1	7
	STAN	57 %	14 %	29 %	4	1	2	7
	Rozumní	27 %	33 %	40 %	4	5	6	15
	REALISTÉ	50 %	25 %	25 %	4	2	2	8
	CESTA	67 %	33 %		4	2		6

Z hlediska míry polemičnosti a zacílení dotazů lze konstatovat, že představitelé všech zúčastněných subjektů inkasovali ve většině případů neutrálně laděné dotazy s věcným zacílením. Mírně vyšší počty kritických dotazů můžeme pozorovat u SPR RSČ a Volte pravý blok. Kvalitativní následek však ukázal, že představitelé uvedených stran se v pořadí prezentovali řadou silných či kontroverzních výroků, moderátor se v navazujících doplňujících dotazech doptával na možnou doložitelnost či pravdivost těchto tvrzení. V tomto smyslu četnější výskyt dotazů zpochybňujících předchozí tvrzení představitelů uvedených stran nepovažujeme za výraz defavorizace daných subjektů.

Tabulka 62: Valence dotazů

datum	strana/ kandidující subjekt	neutrál í dotaz (%)	vstřícný dotaz (%)	kritický dotaz (%)	neutrál í dotaz (počet)	vstřícný dotaz (počet)	kritický dotaz (počet)	celkem dotazů
09. 10. 2017	ANO 2011	73 %	9 %	18 %	8	1	2	11
	Piráti	100 %			7			7
	SPD	92 %		8 %	12		1	13
	Zelení	100 %			6			6
	ŘN - VU	100 %			10			10
	ODA	100 %			12			12
	BPI	100 %			7			7
10. 10. 2017	Svobodní	82 %		18 %	9		2	11
	DSSS	100 %			11			11
	Radostné Česko	100 %			12			12
	Dobrá volba 2016	100 %			11			11
	ČSNS	100 %			7			8
	Národ Sobě	100 %			10			10
11. 10. 2017	SPORTOVCI	100 %			6			6
	SPR RSC M Sládka	75 %		25 %	12		4	16
	Volte Pravý Blok	74 %		26 %	14		5	19
	OBČANÉ 2011	100 %			10			10
	Unie HAVEL	89 %		11 %	8		1	9
12. 10. 2017	ODS	91 %		9 %	10		1	11
	KSČM	71 %		29 %	5		2	7
	ČSSD	71 %		29 %	5		2	7
	SPO	100 %			10			10
	SPDV	100 %			11			11
13. 10. 2017	KDU-ČSL	91 %		9 %	10		1	11
	TOP 09	100 %			7			7
	STAN	86 %		14 %	6		1	7
	Rozumní	87 %		13 %	13		2	15
	REALISTÉ	100 %			8			8
	CESTA	100 %			6			6

Tabulka 63: Zacílení dotazů

datum	strana/ kandidující subjekt	ad hominem (%)	ad rem (%)	ad hominem (počet)	ad rem (počet)	celkem dotazů
09. 10. 2017	ANO 2011	9 %	91 %	1	10	11
	Piráti		100 %		7	7
	SPD		100 %		13	13
	Zelení		100 %		6	6
	ŘN - VU		100 %		10	10
	ODA		100 %		12	12
	BPI		100 %		7	7
10. 10. 2017	Svobodní		100 %		11	11
	DSSS	18 %	82 %	2	9	11
	Radostné Česko		100 %		12	12
	Dobrá volba 2016	9 %	91 %	1	10	11
	ČSNS		100 %		7	8
	Národ Sobě		100 %		10	10
11. 10. 2017	SPORTOVCI		100 %		6	6
	SPR RSČ M Sládka		100 %		16	16
	Volte Pravý Blok	11 %	89 %	2	17	19
	OBČANÉ 2011		100 %		10	10
	Unie HAVEL		100 %		9	9
12. 10. 2017	ODS		100 %		11	11
	KSČM		100 %		7	7
	ČSSD		100 %		7	7
	SPO		100 %		10	10
	SPDV		100 %		11	11
13. 10. 2017	KDU-ČSL		100 %		11	11
	TOP 09		100 %		7	7
	STAN		100 %		7	7
	Rozumní		100 %		15	15
	REALISTÉ		100 %		8	8
	CESTA		100 %		6	6

Další rovinou analýzy struktury dotazů bylo sledování jejich tematického zaměření. Dotazy adresované jednotlivým stranám většinou spadaly do dvou tematických rámců: „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“ a „program strany“. Dílčí rozdíly na úrovni jednotlivých stran s ohledem na nízké četnosti dotazů nechápeme jako výraz odlišného tematického rámování zúčastněných stran.

Tabulka 64: Tematické rámce dotazů

datum	strana/ kandidující subjekt	počet dotazů	profesní kompetence kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	strategie, chování kandidáta v kampani	program strany	vztahy strany s ostatními stranami	vnitrostranické vztahy	strategie, chování strany v kampani	jiné téma
09. 10. 2017	ANO 2011	11		9 %	64 %	9%	36 %				
	Piráti	7			86 %		29 %	14 %			
	SPD	13			62 %		31 %	8 %			15 %
	Zelení	6			83 %		33 %	17 %			
	ŘN - VU	10			70 %		20 %	20 %			10 %
	ODA	12	8 %		67 %		33 %	8 %			
	BPI	7			71 %		43 %	14 %			
10. 10. 2017	Svobodní	11			73 %		18 %				27 %
	DSSS	11			73 %		27 %		9 %		9 %
	Radostné Česko	12			75 %		42 %				
	Dobrá volba 2016	11			82 %		27 %				18 %
	ČSNS	8			75 %		25 %				
	Národ Sobě	10			80 %		30 %				
11. 10. 2017	SPORTOVCI	6			83 %		33 %				
	SPR RSČ M Sládka	16	6 %		88 %		19 %	6 %			
	Volte Pravý Blok	19	11 %		84 %		11 %				5 %
	OBČANÉ 2011	10			70 %		50 %				
	Unie HAVEL	9			78 %		33 %				
12. 10. 2017	ODS	11			82 %		27 %			9%	9 %
	KSČM	7			86 %		43 %				
	ČSSD	7			86 %		29 %				14 %
	SPO	10			80 %		40 %				
	SPDV	11			91 %		18 %				9 %
13. 10. 2017	KDU-ČSL	11			91 %		9 %	9 %			
	TOP 09	7			57 %		14 %	29 %		14 %	
	STAN	7			71 %		14 %	29 %			
	Rozumní	15			67 %		27 %	7 %	7 %		7 %
	REALISTÉ	8			88 %		25 %	13 %			
	CESTA	6			83 %		17 %	17%			

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Kvalitativní analýza neukázala, že by se moderátor dopustil během pěti předvolebních debat vážnějších profesních chyb nebo uplatňoval vůči zástupcům kandidujících subjektů favorizační či defavorizační přístup.

Dílčím profesním prohřeškem, vyskytnuvším se ve dvou debatách, byly drobné nepřesnosti v uvádění názvu některých politických stran při představování hostů v úvodu vysílání, na což byl moderátor představiteli daných stran vzápětí upozorněn¹¹. Ojedinele jsme také zaznamenali také kladení sugestivních dotazů:

- „(i) vy považujete téma, které teď vzrušuje velkou část EU a nejenom ji, referendum v Katalánsku, za sterilní?“ (Občané 2011, 11. 10. 2017, čas: 16:00)
- „Ani vy byste za nic nepochválil koaliční vládu, v jejímž čele ještě stojí předseda Bohuslav Sobotka?“ (Občané 2011, 11. 10., čas: 45:15)

4.1.2.2 Závěrečná debata

Český rozhlas v čase těsně před otevřením volebních místností (20. 10. 2017, od 12:30 do 13:59 hodin) odvysílal debatu s představiteli vybraných kandidujících subjektů. V debatě vystoupili zástupci 10 z celku 31 kandidujících subjektů. Přístup do vysílání byl tedy omezen. Nabídku účasti v debatě obdrželi pouze kandidující strany či hnutí, které měly 24 hodin před začátkem této debaty reálnou šanci překročit 3,5% hranici¹². Kritérium výběru stran nebylo ve vysílání nijak osvětleno.

Debata byla živě vysílána na stanicích Radiožurnál a ČRo Plus za účasti publika. Stopáž pořadu činila 90 minut. Debatu moderoval Jan Pokorný.

Tabulka 65: Datum vysílání pořadu a zúčastněné strany

datum vysílání	strana/kandidující subjekt
20. 10. 2017	ANO 2011
	ODS
	Piráti
	SPD
	KSČM
	ČSSD
	KDU-ČSL
	TOP 09
	STAN
	Zelení

¹¹ „Sportovci pro společnost“ (11. 10. 2017, čas: 0:35) místo Sportovci, „Sdružení pro republiku - Republikánská strana“ (11. 10. 2017, čas: 0:47) místo Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa, „Cesta k odpovědné společnosti“ (13. 10. 2017, čas: 0:26) místo Cesta odpovědné společnosti.

¹² Zdroj: http://www.rozhlas.cz/informace/volby2017/_zprava/cesky-rozhlas-pripravil-pred-volbami-do-poslanecke-snemovny-parlamentu-cr-projekt-predvolebniho-vysilani--1751786

Z hlediska distribuce dotazů, jejich valence i zacílení můžeme konstatovat, že moderátor přistupoval ke všem účastníkům vyváženě. Jednotlivým mluvčím byl položen stejný počet hlavních dotazů, rozdíly sice pozorujeme v počtech vedlejších a doplňovacích dotazů, tyto však do značné míry vycházely z charakteru předchozích výpovědí respondentů i vlastní komunikační iniciativy mluvčích (přihlášení se o slovo) a nepovažujeme je za výraz nevyváženého přístupu k jednotlivým diskutujícím. Všechny dotazy byly neutrálního vyznění a věcně zacíleny. Z hlediska témat nesených moderátorskými dotazy můžeme říci, že žádný z kandidátů nebyl v debatě tematizován výrazně odlišným způsobem.

Rozdíly pozorujeme v prostoru, který jednotlivé subjekty získaly k vyjádření. Nejvíce času k promluvám získal představitel KSČM (10 min. 14 s.; 11 % z celkové stopáže debaty), naopak nejméně zástupce TOP 09 (5 min. 53 s.; 7 % z celkové stopáže debaty). Rozdíly v podílech jednotlivých mluvčích na celkové stopáži pořadu považujeme za akceptovatelné a nepovažujeme jej za projev nevyváženosti.

Kvalitativní analýza neodhalila výskyt vážnějších profesních chyb nebo přítomnost de/favorizačního přístupu ze strany moderátora vůči některému z kandidujících subjektů.

Tabulka 66: Stopáž promluv zástupců kandidujících subjektů a celková stopáž

strana/ kandidující subjekt	celková stopáž diskuze	celková stopáž promluv zástupce strany	podíl všech promluv zástupce strany na celkové stopáži (%)
ANO 2011	1 h 29 min 48 s	8 min 55 s	10 %
ODS	1 h 29 min 48 s	7 min 35 s	8 %
Piráti	1 h 29 min 48 s	6 min 26 s	7 %
SPD	1 h 29 min 48 s	8 min 8 s	9 %
KSČM	1 h 29 min 48 s	10 min 14 s	11 %
ČSSD	1 h 29 min 48 s	9 min 11 s	10 %
KDU-ČSL	1 h 29 min 48 s	8 min 1 s	9 %
TOP 09	1 h 29 min 48 s	5 min 53 s	7 %
STAN	1 h 29 min 48 s	6 min 31 s	7 %
Zelení	1 h 29 min 48 s	8 min 37 s	10 %

Tabulka 67: Počet dotazů na zástupce stran a průměrná délka odpovědi

strana/ kandidující subjekt	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů v diskuzi (%)	průměrná délka odpovědi
ANO 2011	8	13 %	1 min 7 s
ODS	8	13 %	57 s
Piráti	5	8 %	1 min 16 s
SPD	6	10 %	1 min 11 s
KSČM	7	11 %	1 min 28 s
ČSSD	6	10 %	1 min 28 s
KDU-ČSL	5	8 %	1 min 36 s
TOP 09	4	7 %	1 min 28 s
STAN	4	7 %	1 min 38 s
Zelení	8	13 %	1 min 3 s

Tabulka 68: Typ dotazů

strana/ kandidující subjekt	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)	hlavní dotaz (počet)	vedlejší dotaz (počet)	doplňovací dotaz (počet)	celkem dotazů
ANO 2011	38 %	25 %	38 %	3	2	3	8
ODS	38 %	38 %	25 %	3	3	2	8
Piráti	60 %	40 %		3	2		5
SPD	50 %	17 %	33 %	3	1	2	6
KSČM	43 %	43 %	14 %	3	3	1	7
ČSSD	50 %	33 %	17 %	3	2	1	6
KDU-ČSL	60 %	40 %		3	2		5
TOP 09	75 %	25 %		3	1		4
STAN	75 %	25 %		3	1		4
Zelení	38 %	25 %	38 %	3	2	3	8

Tabulka 69: Valence dotazů

strana/ kandidující subjekt	neutrální dotaz (%)	vstřícný dotaz (%)	kritický dotaz (%)	neutrální dotaz (počet)	vstřícný dotaz (počet)	kritický dotaz (počet)	celkem dotazů
ANO 2011	100 %			8			8
ODS	100 %			8			8
Piráti	100 %			5			5
SPD	100 %			6			6
KSČM	100 %			7			7
ČSSD	100 %			6			6
KDU-ČSL	100 %			5			5
TOP 09	100 %			4			4
STAN	100 %			4			4
Zelení	100 %			8			8

Tabulka 70: Zacílení dotazů

strana/ kandidující subjekt	ad hominem (%)	ad rem (%)	ad hominem (počet)	ad rem (počet)	celkem dotazů
ANO 2011		100 %		8	8
ODS		100 %		8	8
Piráti		100 %		5	5
SPD		100 %		6	6
KSČM		100 %		7	7
ČSSD		100 %		6	6
KDU-ČSL		100 %		5	5
TOP 09		100 %		4	4
STAN		100 %		4	4
Zelení		100 %		8	8

Tabulka 71: Tematické rámce dotazů

strana/ kandidující subjekt	počet dotazů	profesní kompetence kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	strategie, chování kandidáta v kampani	program strany	vztahy strany s ostatními stranami	vnitrostranické vztahy	strategie, chování strany v kampani	jiné téma
ANO 2011	8			25 %		25 %	25 %	13 %		25 %
ODS	8			38 %		13 %	13 %			38 %
Piráti	5			20 %		20 %	20 %			40 %
SPD	6			33 %		17 %	17 %			33 %
KSČM	7			14 %		14 %	29 %			43 %
ČSSD	6			17 %		17 %	33 %			33 %
KDU-ČSL	5			20 %		20 %	20 %			40 %
TOP 09	4			25 %		25 %	25 %			25 %
STAN	4			25 %		25 %	25 %			25 %
Zelení	8			38 %		25 %	25 %			25 %

4.1.3 Předvolební vysílání - shrnutí

Ve **zpravodajských relacích**, a to zejména v jejich zpravodajské části, pozorujeme výrazně nadprůměrný podíl referencí o stranách ČSSD a ANO - tyto dvě strany ve zpravodajství obsadily 64 % všech identifikovaných referencí o politických stranách. Domníváme se, že i s přihlédnutím k velké míře zodpovědnosti jejich politiků za výkon exekutivní agendy a angažovanosti stran ve sporech o těžbu lithia v ČR je takto nevyvážená distribuce zpravodajského pokrytí diskutabilní. V publicistické části zpravodajských relací takto výrazný rozdíl nepozorujeme.

Dílčí problém zpravodajství ČRo z našeho pohledu představují čtyři díly factcheckingového seriálu ČRo, vysílané ve sledovaném období v publicistice Hlavních zpráv. Analytici ČRo a serveru Demagog.cz uváděli a komentovali výsledky ověřování pravdivosti vybraných faktických výroků představitelů kandidujících stran v předvolebních rozhovorech. Zejména pro malé mimoparlamentní strany šlo většinou o jedinou příležitost, kdy byly v hlavní zpravodajské relaci Radiožurnálu zmíněny a tyto reference měly až na několik výjimek defavorizující vyznění (výrok zástupce strany byl ověřen jako nepravdivý). Za problematické považujeme, že jako nepravdivé byly shodně označovány výroky, které byly spíše nepřesné stejně jako tvrzení zcela absurdní a zjevně nepravdivá (je ovšem nutno podotknout, že redaktoři a analytici ČRo na tyto rozdíly upozorňovali). Domníváme se, že Český rozhlas tak mohl nezáměrně ve svých posluchačích budovat nerozlišující averzi vůči volbě menších mimoparlamentních stran. Za diskutabilní tedy nepovažujeme samotný factcheckingový projekt, spíše způsob jeho prezentace v hlavní zpravodajské relaci. Domníváme se, že publicistická část Hlavních zpráv nebyla ideálním formátem pro prezentaci výstupů tohoto projektu.

Nevyváženost ve struktuře referencí o politických stranách (velká pozornost věnovaná dvěma nejsilnějším vládním stranám), kterou jsme popsali ve zpravodajských relacích, se v **proudovém vysílání** obou stanic nepotvrzuje. Distribuce referencí o kandidujících subjektech i stopáže promluv jejich zástupců jsou vyrovnanější, nepozorujeme zde ani výraznější negativní valenci vůči některé ze stran.

V některých **publicistických pořadech** (Den podle, Den v 60 minutách) zaznamenáváme velké rozdíly ve stopáži promluv politiků z jednotlivých kandidujících subjektů. Vzhledem k faktu, že jde o publicistické formáty, které volbou témat i mluvčích reagují na aktuální dění a poskytují prostor osobnostem, které jsou s tímto děním nějakým způsobem spojeny, nepovažujeme zjištěné rozdíly za narušení vyváženého přístupu ke kandidujícím subjektům.

Ve většině analyzovaných publicistických pořadů nepozorujeme favorizující či defavorizující tendenci vůči politickým stranám, reference o nich mají převážně neutrální valenci. Relativně velké zastoupení příspěvků defavorizujících kandidující subjekty v některých publicistických pořadech považujeme za zdůvodnitelné buď malým počtem relevantních příspěvků ve sledovaném období, kdy se jediné vysílání s kriticky vystupujícím hostem promítne do celkového hodnocení (Dvacet minut Radiožurnálu) nebo zaměřením pořadu na názorovou žurnalistiku a hodnotící soudy (Názory a argumenty).

V diskuzních pořadech s předvolební dramaturgií jsme zaznamenali dílčí rozdíly v kvantitativní reprezentaci zúčastněných subjektů. Odchytky ve stopáží promluv některých představitelů kandidujících jsou však vysvětlitelné odlišným mluvním stylem představitelů dotčených stran, odlišnou dynamikou debat, jakož i vlastní komunikační iniciativou jednotlivých mluvčích. Zjištěné rozdíly navíc nedosahují hodnot, na základě kterých bychom mohli konstatovat porušení principu vyvážené reprezentace.

Kvalitativní analýza neodhalila, že by se moderátor dopouštěl nějakých podob favorizace či naopak defavorizace ať už některých respondentů, nebo subjektů, o kterých se v pořadech hovořilo. V rámci zkoumaných diskuzních pořadů přistupoval moderátor k představitelům kandidujících subjektů korektně, objektivně a vyváženě. Nezaznamenali jsme ani výskyt hodnotících promluv či soudů, na základě kterých by bylo možno rozpoznat, jaký má moderátor názor na diskutovaná témata či postoj k představitelům kandidujících subjektů, kteří v předvolebních diskuzích vystoupili.

4.2 Povolební vysílání ČRo

V této kapitole se věnujeme vybraným zpravodajsko-publicistickým a diskuzním pořadům, odvysílaných v době po skončení voleb do PS PČR ze dne 20. - 21. 10. 2017. Dle zadání se jedná o následující pořady:

1) Pořady zpravodajské a publicistické:

- Volební studio ČRo Plus a Radiožurnálu z 21. 10. 2017.

2) Diskuzní pořady:

- Povolební debata s představiteli politických stran z 22. 10. 2017.
- Speciální povolební vydání pořadu Názory a argumenty z 22. 10. 2017.
- Speciální kulatý stůl pořadu Názory a argumenty z 22. 10. 2017.
- Povolební debata „Kam kráčí Česko“ z 25. 10. 2017.

4.2.1 Zpravodajské a publicistické pořady

Do segmentu zpravodajských a publicistických pořadů v analyzovaném povolebním vysílání spadalo pouze Volební studio, které stanice Plus a Radiožurnál společně vysílaly ihned po ukončení voleb. Při analýze tohoto pořadu sledujeme reprezentaci jednotlivých kandidujících subjektů a prostor, který jejich představitelé získali. V rámci kvalitativní analýzy zkoumáme případná profesní pochybení a fauly moderátorů a redaktorů pořadu a korektní a způsob prezentace volebních výsledků.

4.2.1.1 Volební studio ČRo Plus a Radiožurnálu

21. října 2017, ihned po uzavření volebních místností, Český rozhlas spustil speciální povolební vysílání s názvem Volební studio. Pořad vysílaly společně stanice Radiožurnál a ČRo Plus v čase od 14 do 21 hodin. Jednalo se o kombinovaný pořad prezentující průběžně dostupné volební výsledky, pořad dále nabídl vstupy z volebních štábů stran, komentáře pozvaných komentátorů a expertů a vyjádření představitelů kandidujících subjektů.

Pořad moderovali Jan Pokorný a Jan Bumba.

Do analýzy nevstupují zpravodajské relace, odvysílané v čase vysílání tohoto pořadu.

V první fázi analýzy nás zajímalo, jaké bylo pokrytí volební agendy a jaká byla struktura mluvčích, kteří v pořadu přímo vystoupili. Průběžné výsledky voleb ve studiu komentovali komentáři ČRo Petr Hartman a Petr Nováček, z externích komentátorů v pořadu vystoupil Petr

Holub (Echo 24). V pozici expertů pak figurovali zejména oslovení politologové, dále socioložka a předsedkyně Českého statistického úřadu.

Tabulka 72: Komentátoři, kteří v pořadu vystoupili

Petr Nováček	komentátor ČRo
Petr Hartman	komentátor ČRo
Petr Holub	komentátor Echo 24

Tabulka 73: Expertní mluvčí, kteří v pořadu vystoupili

expertní mluvčí	
Jana Hamanová	socioložka, odbornice na výzkum veřejného mínění z agentury SC&C
Iva Ritschelová	předsedkyně ČSÚ
Pavel Šaradín	politolog, Univerzita Palackého v Olomouci
Lubomír Kopeček	politolog, Masarykova univerzita
Patrik Aichler	politolog, komentátor deníku Referendum
Vladimíra Dvořáková	politoložka, VŠE
Lukáš Jelínek	politolog, Masarykova demokratická akademie
Patrik Aichler	politolog, komentátor deníku Referendum

Prostor pro vyjádření k výsledkům voleb obdrželi také představitelé samotných kandidujících subjektů. Jak vyplývá z tabulky 74, prostor k vyjádření obdrželi představitelé devíti kandidujících subjektů. Možnost vyjádřit se k výsledkům voleb získali představitelé všech stran, které na základě výsledků voleb vstoupily do Poslanecké sněmovny. Zaměření se na subjekty s reálnou šancí na překročení 5% klauzule pro vstup do Poslanecké sněmovny nepovažujeme za projev nevyváženosti.

S každým z těchto subjektů byly v rámci pořadu odvysílány alespoň dva rozhovory, v případě ANO a TOP 09 tři rozhovory. Lze tak konstatovat, že pořad nabídl dostatečně širokou perspektivu pro reflexi volebních výsledků optikou relevantních stran a těmto stranám poskytl srovnatelný prostor k vyjádření. Větší prostor, poskytnutý ANO, lze vysvětlit skutečností, že se jednalo o vítěze voleb.

Tabulka 74: Stopáž promluv představitelů kandidujících subjektů ve vysílání pořadu

kandidující subjekt	reportérské pokrytí volebního štábu	mluvčí	přítomnost ve vysílání (počet)	rozhovor	jiné	celková stopáž promluv
ANO 2011	ano	Andrej Babiš	3	1	2*	12 min 32 s
		Karla Šlechtová	1	1		2 min 15 s
		Jaroslav Faltýnek	1	1		3 min 51 s
ČSSD	ano	Lubomír Zaorálek	2	1	1*	2 min 58 s
		Jan Hamáček	1	1		1 min 32 s
		Milan Chovanec	1		1*	14 s
		Zdeněk Matouš	1		1**	6 s
		Karel Rouček	1		1**	15 s
KDU-ČSL	ano	Pavel Bělobrádek	1	1		1 min 43 s
		Marian Jurečka	1	1		1 min 58 s
KSČM	ano	Vojtěch Filip	2	1	1*	2 min 58 s
		Josef Skála	1	1		1 min 49 s
ODS	ano	Petr Fiala	1	1		2 min 44 s
		Martin Kupka	1	1		1 min 39 s
Piráti	ano	Ivan Bartoš	2	1		2 min 48 s
		Jakub Michálek	1	1		2 min 27 s
SPD	ano	Tomio Okamura	2	1		6 min 29 s
		Radim Fiala	1	1		2 min 45 s
STAN	ano	Petr Gazdík	1	1		2 min 34 s
		Jan Farský	1	1		1 min 10 s
TOP 09	ano	Miroslav Kalousek	1	1		3 min 15 s
		Markéta Pekarová Adamová	1	1		47 s
		Marek Ženíšek	1	1		2 min 39 s

*Zahrnuje i záznam promluv mluvčích v příspěvku na téma „o čem budou letošní sněmovní volby“ Lenky Jansové, odvysílaném v 20 minutě pořadu.

** Vyjádření starosty a místostarosty Krupky, kde se během hlasování objevilo podezření na kupčení s hlasy.

V rámci kvalitativní analýzy jsme se zaměřili na identifikaci profesních pochybení a faulů indikujících možnou přítomnost de/favorizačního přístupu moderátorů vůči některým aktérům voleb či ztrátu moderátorské nestrannosti. Sledovali jsme také, zda moderátoři prostřednictvím dotazů či jiných promluv neprotěžovali nějakou reprezentaci voleb a jejich aktérů či naopak některou z hosty zanášených optik nepotlačovali, a také, zda se nedopouštěli hodnotících výroků či soudů, na základě kterých by bylo možno rozpoznat jejich názor na výsledky voleb.

Kvalitativní analýza ukázala, že oba moderátoři zachovávali korektní a nestranný postoj jak vůči jednotlivým mluvčím, kteří v pořadu vystoupili, tak vůči prezentovaným výsledkům voleb. Zaznamenali jsme pouze dílčí výskyt drobných, méně závažných profesních pochybení spočívajících ve stavění dotazů na argumentech s blíže neurčeným zdrojem¹³.

¹³ „*Ono se hodně mluvilo o tom, jak se mění ta voličská základna hnutí ANO. Jak se proměnila?*“ (čas: 1:28:44)
„Ještě, abychom neutekli od KSČM, docela hodně se mluví o tom, že právě této straně hodně stárne její voličské jádro. Myslíte, že komunisté doplácí na to, že jim nedaří oslovovat mladší voliče?“ (čas: 1:58:06)

4.2.2 Diskuzní pořady

Analyzované diskuzní pořady spadající do povolebního vysílání můžeme rozdělit do dvou skupin. V prvním případě jde o povolební debatu se zástupci těch politických stran, které se ve volbách dostaly do Poslanecké sněmovny. Tuto debatu analyzujeme stejným způsobem jako debaty předvolební (viz kapitola Předvolební vysílání ČRo).

Druhou skupinu tvoří tři debaty s nepolitickými osobnostmi (komentátoři, novináři, akademiky), kteří debatovali o výsledcích voleb. Jde o speciální vysílání pořadu *Názory a argumenty*, debatní kulatý stůl téhož pořadu a povolební debatu *Kam kráčí Česko*. V tomto případě není těžištěm naší analýzy objektivita a vyváženost přístupu moderátorů k jednotlivým diskutujícím. Analyzovali jsme širší spektra osobností, které Český rozhlas k debatám přizval a reprezentaci politických stran a jejich představitelů v moderátorských dotazech. Pokusili jsme se rovněž identifikovat tematické rámce, které moderátoři diskuzí využívali k interpretaci volebních výsledků.

4.2.2.1 Povolební debata s představiteli politických stran

V rámci speciálního vysílání ke sněmovním volbám 2017 Radiožurnál a ČRo Plus 22. 10. 2017 společně odvysílaly první povolební debatu s představiteli politických stran, které se na základě výsledků skončených voleb dostaly do Poslanecké sněmovny. Nabídku účasti ve vysílání obdrželi představitelé všech devíti stran, nabídku nevyužila ČSSD. Představitel ANO Richard Brabec se debaty účastnil prostřednictvím telefonu.

Stopáž debaty činila 60 minut. Moderoval ji Jan Pokorný.

Tabulka 75: Datum vysílání pořadu a zúčastněné strany

datum vysílání	strana/kandidující subjekt
22. 10. 2017	ANO 2011
	ODS
	Piráti
	SPD
	KSČM
	KDU-ČSL
	TOP 09
	STAN

Na rozdíl od předvolebních debat byla tato debata již tematicky specifická v tom smyslu, že reagovala na volební výsledky a aktuální situaci jednotlivých stran, přičemž ne všechna diskutovaná témata se týkala všech účastníků stejnou měrou (například možnost slučování středopravých stran, které jen těsně překročily 5% hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny). V kontextu výsledků voleb je také logické, že ANO jakožto jasný vítěz voleb získalo větší prostor k vyjádření než ostatní účastníci debaty. Viděno touto optikou nelze

identifikované rozdíly v počtu dotazů a poskytnutém času k promluvám, které prezentuje tabulka 76, chápat jako projev nevyváženosti v oblasti kvantitativní reprezentace.

Z hlediska valence a zacílení dotazů nepozorujeme žádné rozdíly. Moderátor všem hostům adresoval pouze neutrálně laděné, věcně zacílené dotazy a v tomto smyslu k nim přistupoval vyváženě. Interpretačně významné rozdíly nepozorujeme ani v tematickém zúčastněných stran – všem mluvčím byly adresovány zejména dotazy na vztahy s ostatními stranami, což je rámec, který lze v čerstvě povolební situaci očekávat.

Tabulka 76: Celková stopáž, stopáž promluv zástupců zúčastněných stran, počet dotazů na zástupce stran a průměrná délka odpovědi

strana	celková stopáž diskuze	celková stopáž promluv zástupce strany	podíl promluv zástupce strany na celkové stopáži (%)	počet dotazů	průměrná délka odpovědi
ANO 2011	59 min 54 s	11 min 47 s	20 %	17	38 s
ODS	59 min 54 s	4 min 11 s	7 %	10	25 s
Piráti	59 min 54 s	5 min 23 s	9 %	12	27 s
SPD	59 min 54 s	7 min 51 s	13 %	8	50 s
KSČM	59 min 54 s	2 min 13 s	4 %	4	33 s
KDU-ČSL	59 min 54 s	3 min 14 s	5 %	10	19 s
TOP 09	59 min 54 s	4 min 28 s	7 %	12	22 s
STAN	59 min 54 s	5 min 2 s	8 %	6	47 s

Tabulka 77: Typ dotazů

strana	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)	hlavní dotaz (počet)	vedlejší dotaz (počet)	doplňovací dotaz (počet)	celkem dotazů
ANO 2011	6	6	5	35 %	35 %	29 %	17
ODS	6	4		60 %	40 %		10
Piráti	4	6	2	33 %	50 %	17 %	12
SPD	5	2	1	63 %	25 %	13 %	8
KSČM	3	1		75 %	25 %		4
KDU-ČSL	4	3	3	40 %	30 %	30 %	10
TOP 09	4	5	3	33 %	42 %	25 %	12
STAN	4	2		67 %	33 %		6

Tabulka 78: Valence a zacílení dotazů

strana	neutrál í dotaz (%)	vstřícný dotaz (%)	kritický dotaz (%)	ad hominem (%)	ad rem (%)	celkem dotazů
ANO 2011	100 %				100 %	17
ODS	100 %				100 %	10
Piráti	100 %				100 %	12
SPD	100 %				100 %	8
KSČM	100 %				100 %	4
KDU-ČSL	100 %				100 %	10
TOP 09	100 %				100 %	12
STAN	100 %				100 %	6

Tabulka 79: Tematické rámce dotazů

strana/kandidující subjekt	počet dotazů	profesní kompetence kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	strategie, chování kandidáta v kampani	program strany	vztahy strany s ostatními stranami	vnitrostranické vztahy	strategie, chování strany v kampani	jiné téma
ANO 2011	18			12 %			71 %	6 %		12 %
ODS	11	10 %	10 %				80 %	10 %		10 %
Piráti	12			17 %			67 %			17 %
SPD	11					13 %	88 %			
KSČM	4			25 %			75 %			25 %
KDU-ČSL	10						70 %		10 %	20 %
TOP 09	12						75 %	17 %	8 %	25 %
STAN	8						67 %			33 %

Kvalitativní analýza neodhalila přítomnost de/favorizačních promluv indikujících narušení nestrannosti moderátora vůči některému ze zúčastněných subjektů. Lze tak konstatovat, že moderátor ve zkoumané debatě vůči jednotlivým mluvčím přistupoval nestranně a vyváženě.

4.2.2.2 Povolební debaty s nepolitiky

V této kapitole analyzujeme tři povolební debaty s analytiky, komentátory a jinými nepolitickými osobnostmi veřejného života, které ČRo po skončení voleb vysílal. Pořady se zaměřovaly na hodnocení výsledků voleb a názory hostů na budoucí vývoj.

4.2.2.2.1 Speciální povolební vydání pořadu Názory a argumenty

Pořad byl vysílán dne 22. 10. 2017 na stanicích Radiožurnál a Plus po 11. hodině. Stopáž pořadu činila 24 minut. Moderátorem byl Michael Rozsypal, hosty byly následující osobnosti:

- Marie Bastlová, analytička Českého rozhlasu,
- Petr Hartman, komentátor Českého rozhlasu,
- Petr Jedlička, deník Referendum,
- Bohumil Pečinka, komentátor týdeníku Reflex,
- Jiří Pehe, politolog.

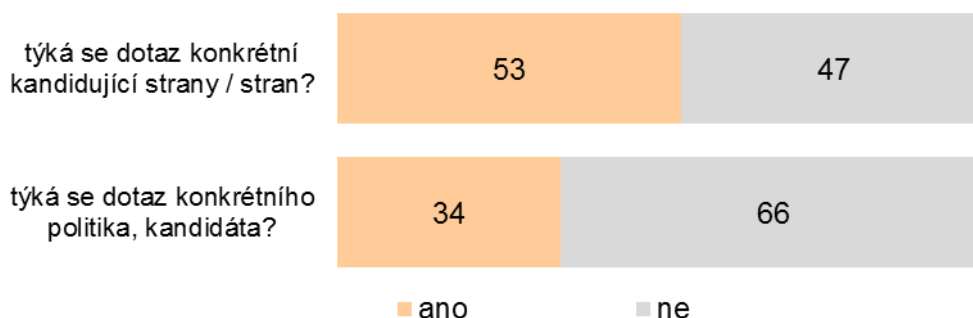
Přehled kvantitativní distribuce moderátorských dotazů ukazuje, že počet dotazů položených jednotlivým hostům se lišil, což ovšem vzhledem k charakteru diskuze nelze považovat za problém.

Tabulka 80: Počet dotazů na jednotlivé hosty a typy dotazů (N = 64)

	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (%)	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)
Bohumil Pečinka	18	28 %	28 %	33 %	39 %
Marie Bastlová	15	23 %	40 %	40 %	20 %
Petr Hartman	14	22 %	23 %	46 %	31 %
Jiří Pehe	10	16 %	40 %	50 %	10 %
Petr Jedlička	7	11 %	43 %	43 %	14 %
celkem	64	100 %	33 %	41 %	25 %

Ve speciálu Názorů a argumentů byla nadpoloviční většina dotazů zaměřena na jednu či více konkrétních kandidujících stran. Šlo především o hnutí ANO, v diskuzi byl podrobně probírán profil tohoto hnutí, struktura jeho elektorátu a potenciál k sestavení vlády. Třetina položených dotazů se zabývala konkrétním představitelem některého z kandidujících subjektů. Nejčastěji šlo o lídra hnutí ANO Andreje Babiše – moderátor se diskutujících dotazoval, nakolik může trestní stíhání politiků ANO volby ovlivnit.

Graf č. 15: Zaměření dotazů na konkrétní kandidující subjekty či jejich představitele (N = 64)

Tabulka 81: Strany a politici, na něž se dotazy zaměřovaly (N = 64)

strana, na níž byl dotaz zaměřen	počet	v %	politik / kandidát, na něž byl dotaz zaměřen	počet	v %
ANO 2011	18	28 %	Andrej Babiš	9	14 %
ODS	6	9 %	Miroslav Kalousek	4	6 %
TOP 09	6	9 %	Jaroslav Faltýnek	3	5 %
Piráti	5	8 %	Tomio Okamura	3	5 %
SPD	5	8 %	Václav Klaus ml.	3	5 %
KSČM	4	6 %	Petr Fiala	2	3 %
KDU-ČSL	3	5 %	Bohuslav Sobotka	1	2 %
STAN	3	5 %	Vojtěch Filip	1	2 %
ČSSD	2	3 %			

Moderátorské dotazy byly analyzovány i z hlediska tematického zaměření. Téměř polovina dotazů speciálu *Názorů a argumentů* spadala do rámce anticipace povolebního vývoje. Často také vyskytoval rámec pohledu na volby jako na indikátor či reflexi aktuálního stavu společnosti. Oproti jiným diskuzím se o volbách častěji diskutovalo v kontextu vývoje a změn uvnitř jednotlivých stran. Interpretace výsledků voleb jako potenciálního ohrožení demokracie naopak přítomna nebyla.

Tabulka 82: Tematické rámce dotazů

tematický rámec	v %
anticipace povolebního vývoje	47 %
volby jako reflexe stavu společnosti	34 %
vztahy uvnitř stran	23 %
úspěch protestních stran, propad tradičních stran	14 %
morální integrita kandidátů, osobnostní rysy	8 %

4.2.2.2 Speciální kulatý stůl pořadu Názory a argumenty

Povolební kulatý stůl byl vysílán dne 22. 10. 2017 na stanici Plus po 18. hodině, moderátorem byl Radko Kubičko, stopáž činila 54 minut. Před zahájení samotné debaty moderátor vedl krátký telefonický rozhovor s analytikem Petrem Čechem ze společnosti Median nad výsledky bleskového povolebního sociologického průzkumu. Hosty pořadu byli:

- Erik Best, bulletin The Fleet Sheet,
- Ivan Hoffman, komentátor Deníku,
- Petr Holub, týdeník Echo24,
- Jaroslav Šebek, Historický ústav Akademie věd,
- Petruška Šustrová, komentátorka, spolupracovnice pořadu Názory a argumenty.

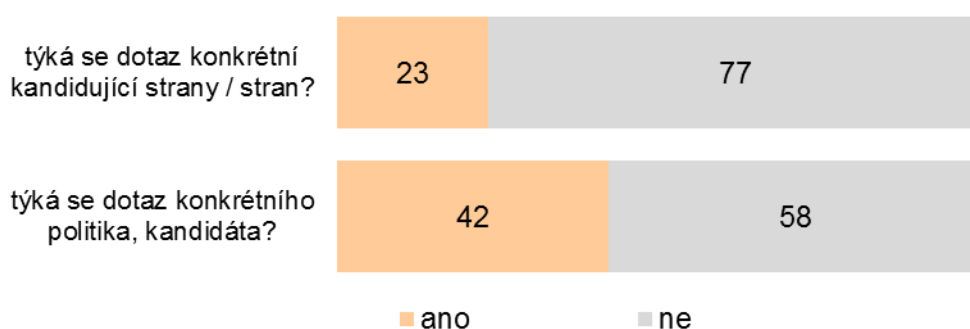
V analyzovaném kulatém stole Názorů a argumentů bylo celkově položeno méně otázek, rozdíly v jejich distribuci mezi jednotlivé hosty proto jsou méně výrazné než v předchozím případě.

Tabulka 83: Počet dotazů na jednotlivé hosty a typy dotazů (N = 43)

	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (%)	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)
Petr Holub	12	28 %	30 %	40 %	30 %
Erik Best	10	23 %	50 %	20 %	30 %
Petruška Šustrová	8	19 %	50 %	25 %	25 %
Jaroslav Šebek	7	16 %	50 %	17 %	33 %
Ivan Hoffman	6	14 %	67 %	17 %	17 %
celkem	43	100 %	48 %	25 %	28 %

Méně než čtvrtina položených dotazů se zabývala konkrétními politickými stranami (23 %), větší pozornost byla věnována konkrétním osobnostem. I zde šlo především o vedoucího představitele vítězného hnutí Andreje Babiše. Obsahovou agendou těchto dotazů bylo zejména trestní stíhání Andreje Babiše v souvislosti s jeho aspirací na post premiéra a obecněji o jeho politický styl.

Graf č. 16: Zaměření dotazů na konkrétní kandidující subjekty či jejich představitele (N = 43)

Tabulka 84: Strany a politici, na něž se dotazy zaměřovaly (N = 43)

strana, na níž byl dotaz zaměřen	počet	v %	politik / kandidát, na něž byl dotaz zaměřen	počet	v %
ODS	3	7 %	Andrej Babiš	14	33 %
Piráti	3	7 %	Tomio Okamura	3	7 %
KSČM	2	5 %	Richard Brabec	2	5 %
TOP 09	2	5 %	Bohuslav Sobotka	1	2 %
SPD	1	2 %			
KDU-ČSL	1	2 %			
STAN	1	2 %			

Z hlediska tematického obsahu moderátorských dotazů byly volby interpretovány především jako reflexe aktuálního stavu české společnosti, výrazně zastoupena byla také anticipace povolebního vývoje. Oproti jiným diskuzím byl silněji přítomen rámec morální integrity kandidátů a jejich osobnostních rysů. Debata se naopak nevedla o dění uvnitř politických stran.

Tabulka 85: Tematické rámce dotazů

tematický rámec	v %
výsledky voleb jako reflexe stavu společnosti	44 %
anticipace povolebního vývoje	30 %
morální integrita kandidátů, osobnostní rysy	26 %
úspěch protestních stran, propad tradičních stran	7 %
výsledky voleb jako ohrožení demokracie	5 %
jiné	7 %

4.2.2.2.3 Povolební debata „Kam kráčí Česko“

Debata byla vysílána dne 25. 10. 2017 na stanici Plus po 17. hodině. Stopáž vysílání byla zhruba 50 minut. Moderátorem byl Michael Rozsypal, debaty se zúčastnili následující hosté:

- Jakub Horák, marketingový expert, v kampani pracoval pro Českou pirátskou stranu,
- Hana Marvanová, právnička,
- Tomáš Sedláček, ekonom,
- Jan Sokol, profesor, filozof.

Pozvání také původně přijal výtvarník a umělec Milan Knížák, který se ze zdravotních důvodů v den vysílání omluvil.

Analýza počtu dotazů adresovaných jednotlivým hostům ukazuje, že vznikly dvě dvojice mluvčích – Tomáš Sedláček a Hana Marvanová obdrželi dohromady více než dvě třetiny dotazů, šlo přitom méně často o hlavní dotazy, ale častěji o sekundární vedlejší a doplňovací dotazy, což indikuje intenzivnější výměnu názorů s moderátorem. Jan Sokol a Jakub Horák dohromady obdrželi necelou třetinu dotazů, oproti předešlé dvojici šlo častěji o hlavní dotazy, etabloující nové téma. Tak jakou v obou předchozích případech ovšem platí, že cílem debaty

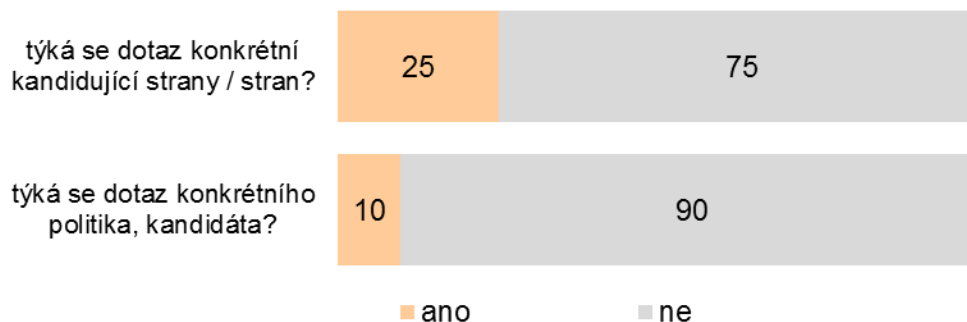
nebyla rovnoměrná distribuce dotazů jednotlivým mluvčím, z tohoto indikátoru tedy nelze usuzovat na kvalitu práce moderátora.

Tabulka 86: Počet dotazů na jednotlivé hosty a typy dotazů

	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (%)	hlavní dotaz (%)	vedlejší dotaz (%)	doplňovací dotaz (%)
Tomáš Sedláček	26	36 %	16 %	36 %	48 %
Hana Marvanová	23	32 %	23 %	36 %	41 %
Jan Sokol	12	17 %	33 %	42 %	25 %
Jakub Horák	11	15 %	30 %	40 %	30 %
celkem	72	100	23 %	38 %	39 %

V debatě „Kam kráčí Česko“ se dotazy příliš nezaměřovaly na konkrétní politické strany nebo jejich představitele. Výjimku tvoří zejména Česká pirátská strana – moderátor zde kladl dotazy Jakubu Horákovi, který se jako marketingový expert podílel na volební kampani strany a dotazoval se jej na specifika této kampaně.

Graf č. 17: Zaměření dotazů na konkrétní kandidující subjekty či jejich představitele (N = 72)

Tabulka 87: Strany a politici, na něž se dotazy zaměřovaly (N = 43)

strana, na níž byl dotaz zaměřen	počet	v %	politik / kandidát, na něž byl dotaz zaměřen	počet	v %
Piráti	6	8 %	Tomio Okamura	5	7 %
ANO 2011	4	6 %	Andrej Babiš	2	3 %
SPD	3	4 %	Vladimír Špidla	1	1 %
ČSSD	2	3 %			
Strana zelených	2	3 %			
ODS	1	1 %			
KSČM	1	1 %			

Tematické zaměření dotazů v této debatě bylo výstižně shrnuto v úvodním vstupu moderátora Michala Rozsypala: „Vyhrála v letošních parlamentních volbách demokracie, anebo je naopak v ohrožení? Co výsledek voleb vypovídá o české společnosti a o české politice, jak se proměnil politický systém a co rozhodlo vlastně letošní sněmovní volby?“ Nejsilněji byla přítomna

interpretace výsledků voleb jako odrazu současného stavu české společnosti, ve srovnání s ostatními diskuzemi byl více využíván rámec úspěchu protestních stran a ztráty tradičních politických subjektů nebo rámec volebních výsledků jako možného ohrožení české demokracie.

Tabulka 88: Tematické rámce dotazů

tematický rámec	v %
volby jako reflexe stavu společnosti	43 %
úspěch protestních stran, propad tradičních stran	24 %
výsledky voleb jako ohrožení demokracie	21 %
morální integrita kandidátů, osobnostní rysy	7 %
vztahy uvnitř stran	1 %
anticipace povolebního vývoje	1 %
jiné	6 %

4.2.3 Povolební vysílání - shrnutí

Reflexi voleb a volebních výsledků ve Volebním studiu zajišťovali zejména politologové z různých institucí a interní i externí komentátoři, méně pak další experti. Z hlediska pokrytí kandidujících subjektů se Český rozhlas zaměřil na strany, které na základě výsledků voleb vstoupily do Poslanecké sněmovny. Představitelům těchto subjektů poskytl srovnatelný prostor pro vyjádření jak ve vysílání pořadu Volební studio, tak v Povolební debatě s představiteli politických stran. Uplatnění kritéria volebního výsledku jako kritéria pro přístup do povolebního vysílání nepovažujeme za projev nevyváženosti.

V diskuzích s osobnostmi mimo politickou sféru dal ČRo slovo širokému spektru osobností s nejrůznějším profesním zaměřením a hodnotovým profilem - spolupracovníkům Českého rozhlasu, novinářům jiných médií různého zaměření i odborníkům z několika souvisejících oborů. Diskuze o výsledcích voleb a stavu společnosti, který odrážejí, tak byly rámovány několika navzájem komplementárními perspektivami.

Lze tak konstatovat, že v rámci zkoumaného povolebního vysílání Český rozhlas posluchačům nabídl dostatečně širokou paletu mluvčích, názorů a perspektiv s vyváženým prostorem poskytnutým představitelům relevantních stran.

Kvalitativní analýza pak neodhalila de/favorizační přístup moderátorů pořadů indikující narušení nestrannosti vůči některému z aktérů voleb či nositelům názorových perspektiv, kteří ve zkoumaném vysílání vystoupili. Moderátoři ve zkoumaném vysílání zachovávali korektní a nestranný postoj.

5. HLAVNÍ ZÁVĚRY

Primární cíl analýzy byl v zadání vymezen tak, aby odpověděla na otázku, zda a do jaké míry sledované pořady naplnily požadavky vycházející ze Zákona o Českém rozhlasu, Kodexu Českého rozhlasu a pravidel předvolebního vysílání ČRo. Ke zhodnocení toho, jak se Český rozhlas svých povinností zhostil, nám poslouží zodpovězení čtyř výzkumných otázek.

1) Jaký prostor ČRo ve sledovaném vysílání poskytl tematicce voleb do Poslanecké sněmovny, jak toto téma zpracoval a jaké rutinní postupy při tom použil?

Ve všech zpravodajských a publicistických pořadech v předvolebním vysílání ČRo byla analyzovaná agenda (tj. tematizace voleb do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 nebo reprezentace některého z kandidujících subjektů či jejich představitelů) různou měrou přítomna. Společným rysem této agendy v jednotlivých pořadech však byla relativně malá pozornost věnovaná konání voleb a zaměření na politické strany a jejich představitele v mimovolebních kontextech. Pokud bylo konání voleb do Poslanecké sněmovny explicitně tematizováno, mělo nejčastěji status vedlejšího tématu či okrajové zmínky.

Reprezentace kandidujících subjektů probíhala ve zpravodajství především v rámci chování stran a jejich konkrétních kroků, v publicistice byl obraz stran rámován také prostřednictvím jejich představitelů. Rámec programů stran byl využit minimálně. Ve zpravodajských příspěvcích vystupovala celá řada externích mluvčích, kteří analyzovanou agendu doplňovali o expertní stanoviska a nové úhly pohledu. Rovněž do diskuzních pořadů vysílaných po skončení voleb bylo pozváno široké spektrum osobností s nejrozličnějším profesním zaměřením a hodnotovým profilem.

2) Jaký prostor byl ve sledovaném předvolebním a povolebním vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi?

Ve zpravodajských a publicistických pořadech vysílaných před konáním voleb dostali prostor především parlamentní strany a v jejich rámci zejména ty, které nesly větší míru exekutivní odpovědnosti. S výjimkou zpravodajských příspěvků stanic Radiožurnál a Plus, kde jsme identifikovali výrazně nerovnoměrnou distribuci referencí o stranách ve prospěch stran ANO a ČSSD, pokládáme tyto rozdíly za vysvětlitelné rozdílnou relevancí kandidujících stran ve společenském a politickém životě společnosti a různou mírou participace na aktuální zpravodajské agendě. Za poněkud problematickou pokládáme prezentaci malých mimoparlamentních stran v rámci projektu ověřujícího pravdivost tvrzení jejich představitelů v publicistické části Hlavních zpráv (jak je blíže vysvětleno v kapitole shrnující předvolební vysílání).

V diskuzních pořadech s předvolební dramaturgií kvantitativní a kvalitativní analýza identifikovaly pouze dílčí pochybení na úrovni jednotlivých pořadů, která neměla charakter porušování objektivního a vyváženého přístupu.

Ve sledovaném povolebním vysílání se ČRo zaměřil na reprezentaci stran, které vstoupily do Poslanecké sněmovny. V pořadech, kde představitelé těchto subjektů vystupovali, jim poskytl

srovnatelný prostor pro vyjádření. V debatách s hosty z mimopolitické sféry ČRo přizval široké spektrum osobností a poskytl tak celou řadu možných interpretací volebního výsledku a jeho hodnocení.

3) Objevil se ve sledovaném vysílání favorizující či defavorizující přístup k některým aktérům voleb či reprezentantům názorových perspektiv svědčící o ztrátě nestrannosti či dokonce podjatosti?

V celku zpravodajských a publicistických pořadů jsme neidentifikovali systematický (opakující se) favorizující či defavorizující přístup k některému z kandidujících subjektů. Vyšší míru příspěvků s negativní valencí vůči hnutí ANO, která se v několika pořadech vyskytla, pokládáme za vysvětlitelnou aktuálně probíhajícími kauzami lídra strany Andreje Babiše, které měl ČRo za povinnost zpravodajsky pokrývat. Nedomníváme se, že by tento výskyt negativní valence zakládal důvod ke konstatování, že byl narušen objektivní a vyvážený přístup ke kandidujícím subjektům.

Při analýze diskusních pořadů jsme konstatovali, že moderátoři v celku vysílaného programu přistupovali k zástupcům politických stran korektně, objektivně a vyváženě. Analýza neodhalila de/favorizační přístup moderátorů vůči některému z aktérů voleb či nositelům názorových perspektiv, kteří ve zkoumaném vysílání vystoupili.

4) Do jaké míry poskytl Český rozhlas ve sledovaném vysílání objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů?

Vzhledem k výše uvedenému lze konstatovat, že kvantitativní ani kvalitativní analýza předvolebního a povolebního vysílání ČRo neodhalila porušení objektivity, vyváženosti a nestrannosti vysílání ve vybraných pořadech ve stanoveném období. Identifikované problémy byly omezeny na jednotlivé pořady a neměly systematický charakter.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že v celku zkoumaného vysílání ČRo poskytl objektivní, ověřené, vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů a naplnil tak povinnosti vyplývající ze Zákona o Českém rozhlasu, Kodexu Českého rozhlasu a pravidel předvolebního vysílání.

6. LITERATURA

- Entman, R. M. (1989) *Democracy without citizens: Media and the decay of American politics*. Oxford University Press on Demand.
- Entman, R. M. (1993) 'Framing: Toward clarification of a fractured paradigm', *Journal of Communication* 43 (4): 51 – 58.
- Gitlin, T. (2003) *The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left*. Berkeley: University of California Press.
- G
- Graber, D. A. (1984) *Processing the News: How People Tame the Information Tide*. New York: Longman.
- Krippendorff, K. (2004) *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Los Angeles, London: Sage.
- Kronick, J. C. (1997) 'Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat.' *Sociologický časopis* 33(1): 57-67.
- Media Agenda Setting', *The American Political Science Review*, 78 (3): 641-657.
- Neuendorf, K. A. (2009) Reliability for content analysis. In A. B. Jordan, D. Kunkel, J. Manganello & M. Fishbein (Eds.) *Media messages and public health: A decisions approach to content analysis* (pp. 67-87). New York: Routledge.
- Neuendorf, K. A. (2002) *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: Sage.
- Neuendorf, K. A., & Skalski, P. D. (2009) Quantitative content analysis and the measurement of collective identity. In R. Abdelal, Y. M. Herrera, A. I. Johnston & R. McDermott (Eds.), *Measuring identity: A guide for social scientists* (pp. 203-236). Cambridge: Cambridge University Press.
- Strömbäck, J., R. Negrine, D. N. Hopmann, C. Jalali, R. Berganza, G.U.H. Seeber, J. Volek, B. Dobek, J. Mykkänen, M. Maier, B. Marinella & A. Seceleanu (2012) 'Sourcing the News: Comparing Source Use and Media Framing of the 2009 EP Elections', *Journal of Political Marketing*, 17 (2): 1-23.
- Van Gorp, B. (2005) 'Where is the Frame?: Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue', *European Journal of Communication* 20 (4): 484 – 507.
- Vreese, C. H. De. (2005) 'News framing: Theory and typology', *Information Design Journal* 13 (1): 51 – 62.
- Westerstahl, J. (1983) 'Objective News Reporting', *Communication research* 10 (3): 403-424.

7. PŘÍLOHY

I. Kódovací klíč: zpravodajství a publicistika

- ☛ Základní analytická jednotka: příspěvek, který:
 - reflektuje (před)volební agendu a/nebo popisuje chování kandidujících politických stran či jejich představitelů v daném období
 - je formálně oddělen od ostatních příspěvků zvukovým předělem (na začátku a na konci)
- ☛ IDENTIFIKAČNÍ PROMĚNNÉ
 - A1. Jméno kodéra
 - A2. Datum – den (formát: DDMM)
- ☛ IDENTIFIKACE PŘÍSPĚVKU
 - B1. Název pořadu
 - B2. Typ příspěvku
 - 1 = čtená zpráva (obsah komunikovaný moderátorem bez dalších vstupů reportéra nebo komentářů či hostů)
 - 2 = kombinovaný příspěvek (obsah komunikovaný moderátorem s vstupy reportéra nebo komentářů či hostů)
 - 3 = reportáž (obsah komunikovaný z terénu, který má povahu záznamu nebo živého vstupu)
 - 4 = rozhovor (obsah, který nemá uvedení ve formě čtené zprávy, není součástí reportáže nebo komb. příspěvku, ale jde o samostatný výstup)
 - 5 = komentář a analýza (obsah, který je postaven na individuálním hodnocení int. nebo ext. komentátora nebo experta)
 - 6 = jiné
 - B3. Celková stopáž příspěvku
 - B4. Tematický příspěvek postavený na informování, příp. analýze jedné politické strany
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
 - B5A. Volby do PS jsou:
 - 1 = hlavní téma příspěvku
 - 2 = vedlejší téma příspěvku
 - 3 = zmínka
 - 4 = volby do PS nejsou tématem
- ☛ MLUVČÍ a STOPÁŽ
 - Vysvětlivky - za každou politickou stranu kódujeme zvlášť:
 - počet mluvčích - představitelů politické strany = zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu

- výskyt lídra = obsahuje příspěvek vystoupení volebního lídra politického subjektu živě/ze záznamu; kódovat 0 (nevýskyt)/1 (výskyt)
- politická strana stopáž = zahrnuje součet všech promluv (live/ ze záznamu) představitelů dané politické strany v daném příspěvku; v SEKUNDÁCH

☛ TÉMATA a HODNOCENÍ

☛ Vysvětlivky:

- Téma
 - program strany
 - chování strany (např. skandály, forma komunikace s voliči, vnitrostranické vztahy, vztahy s ostatními stranami...)
 - představitelé a kandidáti strany
- Politická strana, o které se v souvislosti s daným tématem mluví
- Přítomnost hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (proměnná *hodnocení*)
 - neutrální (popis; není přítomno explicitní hodnocení)
 - favorizace
 - defavorizace
- Charakteristika hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (proměnná *vysvětlení*)
 - vypsát, v čem spočívá de/favorizace, resp. popsat hlavní téma neutrálního popisu

☛ MLUVČÍ PŘÍSPĚVKU

- ☛ E1a. Mluvčí – novinář (novinář, který komentuje témata příspěvku a nepatří do redakce)
 - počet mluvčích v této kategorii
- ☛ E1b. Mluvčí – novinář – specifikace
 - jméno, médium + pokud se vyjadřuje k některé z kandidujících politických stran/jejich představitelů, uveďte, o kterou stranu/představitele se jedná (např. Alexandr Mitrofanov, Právo, ČSSD a ANO)
- ☛ E2a. Mluvčí – expert (figura, která komentuje témata příspěvku, nepatří do redakce a není novinář)
 - počet mluvčích v této kategorii
- ☛ E2b. Mluvčí – expert – specifikace
 - jméno, organizace, povolání + pokud se expert vyjadřuje k některé z kandidujících politických stran/jejich představitelů, uveďte, o kterou stranu/představitele se jedná (např. Tomáš Lebeda, UJEP Olomouc, politolog, ODS a TOP09)
- ☛ E3. Mluvčí vox populi
 - počet mluvčích v této kategorii
- ☛ E4. Mluvčí VIP – významné osobnosti společenského, kulturního, uměleckého života
 - počet mluvčích v této kategorii

Zpravodajství a publicistika – kvalitativní část

Jméno kodéra	
Název relace	
Datum	
Čas	

A/ U každého pořadu hodnotíme výskyt níže uvedených profesních chyb. Kromě popisu situace je třeba uvést přesný čas, kdy se chyba vyskytla, a politickou stranu, které se dotýkala.

Profesní chyby	Čas	Pol. strana	Popis, vysvětlení
A/ nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...) na straně moderátora			
B/ sugestivní otázky (vkládání odpovědi do samotné otázky)			
C/ informační nepřipravenost a/nebo věcná nepřesnost na straně moderátora			
D/ nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj neuveden nebo uveden nepřesně) na straně moderátora			
E/ neschopnost moderátora korigovat "fauly" (např. zesměšňování či užití vulgarizmů) na straně diskutujících			
F/ neovládnutí emocí moderátora (ironie, sarkasmus, zesměšňování)			
G/ zjevné projevy moderátora de/favorizující politickou stranu/ kandidáta nebo politický/hodnotový proud			
H/ nekorektní interpretace dat VVM (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)			
I/ neoddělování faktů a názorů (pouze u zpravodajství)			

B/ U každého pořadu je třeba zkopírovat hodnotící soudy expertů nebo novinářů vztahující se k politické straně/kandidátovi.

Jméno, organizace a funkce experta	Citace

II. Kódovací klíč: diskuse a rozhovory

IDENTIFIKAČNÍ PROMĚNNÉ

- ▶ A1. Jméno kodéra
- ▶ A2. Datum – den (formát: DDMM)

IDENTIFIKACE PŘÍSPĚVKU

- ▶ B1. Název pořadu
- ▶ B2. Celková stopáž pořadu

IDENTIFIKACE DOTAZU

- ▶ C1. Znění dotazu (celkové znění dotazu)
- ▶ C2. Na koho je dotaz směřován? (jméno představitele politické strany)
- ▶ C3. Na představitele které politické strany/subjektu je dotaz směřován?
- ▶ C4. Typ dotazu
 - hlavní dotaz (zadání tematického rámce)
 - vedlejší dotaz (= rozvíjení tématu nastoleného hlavním dotazem)
 - doplňovací dotaz (výzva k upřesnění odpovědi)
- ▶ C5. Míra polemičnosti dotazu
 - neutrální dotaz
 - vstřícný dotaz (nahrávka)
 - kritický dotaz (tvrzení/otázka, která má tendenci zpochybnit stanovisko mluvčího/strany)
- ▶ C6. Zacílení dotazu
 - ad hominem (kritická osobní otázka, která zpochybňuje kredibilitu kandidáta, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz)
 - ad rem (= obecně zjišťování)
- ▶ C7. Je dotaz zaměřený na profesní kompetence kandidáta?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C8. Je dotaz zaměřený na osobnostní rysy, morální integritu kandidáta?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C9. Je dotaz zaměřený na hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C10. Je dotaz zaměřený na strategii, chování kandidáta v kampani?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C11. Je dotaz zaměřený na program strany?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C12. Je dotaz zaměřený na vztahy strany s ostatními stranami?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C13. Je dotaz zaměřený na vnitrostranické vztahy?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C14. Je dotaz zaměřený na strategie, chování strany v kampani?

- 0 = Ne
- 1 = Ano
- ▶ C15. Je dotaz zaměřený na jiné téma?
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C17. Jedná se o spontánní projev politika? (technická poznámka, projev bez vyzvání moderátora, bez otázky moderátora)
 - 0 = Ne
 - 1 = Ano
- ▶ C16. Stopáž odpovědi respondenta – v sekundách

Diskuse a rozhovory – kvalitativní část

Jméno kodéra	
Název relace	
Datum	
Čas	

U každého pořadu hodnotíme výskyt níže uvedených profesních chyb. Kromě popisu situace je třeba uvést přesný čas, kdy se chyba vyskytla, a politickou stranu, které reprezentant byl v diskusi chybou ovlivněn.

Profesní chyby na straně moderátora	Čas	Pol. strana	Popis, vysvětlení
A/ nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...)			
B/ sugestivní otázky (vkládání odpovědi do samotné otázky)			
C/ informační nepřipravenost a/nebo věcná nepřesnost dotazu			
D/ nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně)			
E/ používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem			
F/ neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech			
G/ neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků			
H/ neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli			
I/ neovládnutí emocí (ironie, sarkasmus, zesměšňování) na straně moderátora			
J/ defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora			
K/ favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora			
L/ nekorektní interpretace dat VVM (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)			